

Európai
Bizottság

Találja meg az Önnek megfelelő uniós környezetvédelmi finanszírozási programot

*A környezet támogatása
az EU 2021–2027-es időszakra
szóló többéves pénzügyi kerete
és a Next Generation EU égisze alatt*

Környezet-
védelem

Köszönetnyilvánítás: A Környezetvédelmi Főigazgatóság E1 egysége ezúton szeretne köszönetet mondani a Trinomics, Ricardo és ÖIR alkotta konzorciumnak a „Találja meg az Önnek megfelelő uniós környezetvédelmi finanszírozási programot” kiadvány elkészítéséhez nyújtott segítségükért.

Kézirat lezárva: 2022. június

E dokumentum tartalma nem tekinthető az Európai Bizottság hivatalos álláspontjának.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023

© Európai Unió, 2023

Az Európai Bizottság dokumentumainak további felhasználására vonatkozó politikát a bizottsági dokumentumok további felhasználásáról szóló, 2011. december 12-i 2011/833/EU bizottsági határozat (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.) hajtja végre. Eltérő rendelkezés hiányában e dokumentum további felhasználása a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) licencnek megfelelően engedélyezett (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.hu>). Ez azt jelenti, hogy a további felhasználás a forrás megfelelő megnevezésével és az esetleges változtatások feltüntetésével megengedett.

A nem az Európai Unió tulajdonában lévő elemek felhasználása vagy sokszorosítása érdekében közvetlenül a szerzői jog tulajdonosához kell engedélyért fordulni.

Borítókép © Gettyimages

PDF ISBN 978-92-76-54663-4 doi:10.2779/82048 KH-06-22-189-HU-N

Kezdődhet a munka

4 Finanszírozáshoz való hozzáférés

3 Találja meg az Önre szabott megoldást!

2 Az európai zöld megállapodás és a többéves pénzügyi keret

Általános ismertető

1 Bevezető

Tartalom

Rövidítések jegyzéke	3
Fogalom meghatározások	4
1. RÉSZ: ÁLTALÁNOS ISMERTETŐ	
1. fejezet: Bevezető	5
Kinek szól ez az útmutató?	7
Mit tartalmaz az útmutató?	7
Hogyan érdemes használni az útmutatót?	9
2. fejezet: Az európai zöld megállapodás és a többéves pénzügyi keret	11
Európai zöld megállapodás	12
Az EU 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi kerete és a Next Generation EU	13
2. RÉSZ: KEZDŐDHET A MUNKA	
3. fejezet: Találja meg az Önre szabott megoldást!	15
Általános információk keresése az uniós finanszírozási és pályázati portálokról	16
Az uniós finanszírozás fő kialakítási és irányítási jellemzői	17
Technikai segítségnyújtás (tanácsadási és támogatási szolgáltatások) projektgazdák számára	19
Az Ön projektjének zöldítése: irányadó elvek és eszközök	21
4. fejezet: Finanszírozáshoz való hozzáférés	24
Bevezetés a finanszírozási programokba	25
Az alapokra vonatkozó információk	27
Környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE)	28
Horizont Európa	32
Kohéziós Alap	36
Európai Regionális Fejlesztési Alap: „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzés	38
Európai Regionális Fejlesztési Alap: Európai területi együttműködés (Interreg programok)	42
Európai Szociális Alap Plusz	44
Igazságos Átmenet Alap	47
Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	49
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	51
InvestEU program	54
Európai Mezőgazdasági Garanciaalap	60
Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap	62
Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap	65
Egyéb finanszírozási lehetőségek	68
Innovációs Alap	69
Modernizációs Alap	71

Rövidítések jegyzéke

AFIF	az alternatív tüzelőanyagok infrastruktúráját támogató eszköz
CEF	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz
CINEA	Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség
DNSH	a jelentős károkozás elkerülését célzó elv
EBA	Európai Beruházási Alap
EBB	Európai Beruházási Bank
EGT	Európai Gazdasági Térség
EIC	Európai Innovációs Tanács
EMGA	Európai Mezőgazdasági Garanciaalap
EMVA	Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESZA+	Európai Szociális Alap Plusz
ETHAA	Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap
ETS	kibocsátáskereskedelmi rendszer
Green ASSIST	a fenntartható beruházások támogatására vonatkozó zöld tanácsadó szolgálat
IA	Innovációs Alap
IÁA	Igazságos Átmenet Alap
JASPERS program	európai régiók beruházásait támogató közös program
KA	Kohéziós Alap
KAP	közös agrárpolitika
KHV	környezeti hatásvizsgálat
kkv-k	kis- és középvállalkozások
MA	Modernizációs Alap
MFF	többéves pénzügyi keret
NGO	nem kormányzati szervezet
PM10	10 µm vagy annál kisebb átmérőjű szálló porszemcse
RRF	Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz
RRP	helyreállítási és rezilienciaépítési terv
SIP	stratégiai integrált projekt
SNAP	stratégiai természetvédelmi projekt
TAIEX	technikai segítségnyújtás és információcsere
TSI	technikai támogatási eszköz

Fogalommeghatározások

Környezetspecifikus projektek. Ez a kifejezés olyan projektekre vonatkozik, amelyek elsődleges és gyakran egyetlen célja a környezet egy vagy több aspektusának jobbá tétele.

Környezetvédelmi integráció (projektek esetében). Ez a kifejezés a környezetvédelmi megfontolásoknak a projektciklusba való horizontális integrálására utal. A környezetvédelmi szempontok projektbe történő integrálása bevett angol kifejezéssel az „environmental mainstreaming”.

Finanszírozási programok. Ez a kifejezés a többéves pénzügyi keretre és a Next Generation EU alapokra, valamint az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer által finanszírozott Innovációs Alapra és Modernizációs Alapra utal, amelyeket ez az útmutató ismertet.

A finanszírozási programok kedvezményezettjei. Ez a kifejezés a projektgazdák különböző típusaira utal, akik a projektjeik végrehajtásához forrásokat/finanszírozást vesznek igénybe. Lehetnek magán- vagy állami szervezetek, kutatószervezetek, kis- és középvállalkozások stb.

Projektgazdák. Ez a kifejezés egyaránt vonatkozik azokra a köz- és magánszereplőkre, akik projektjeikhez uniós finanszírozást vagy támogatást kérnek.

1. fejezet:

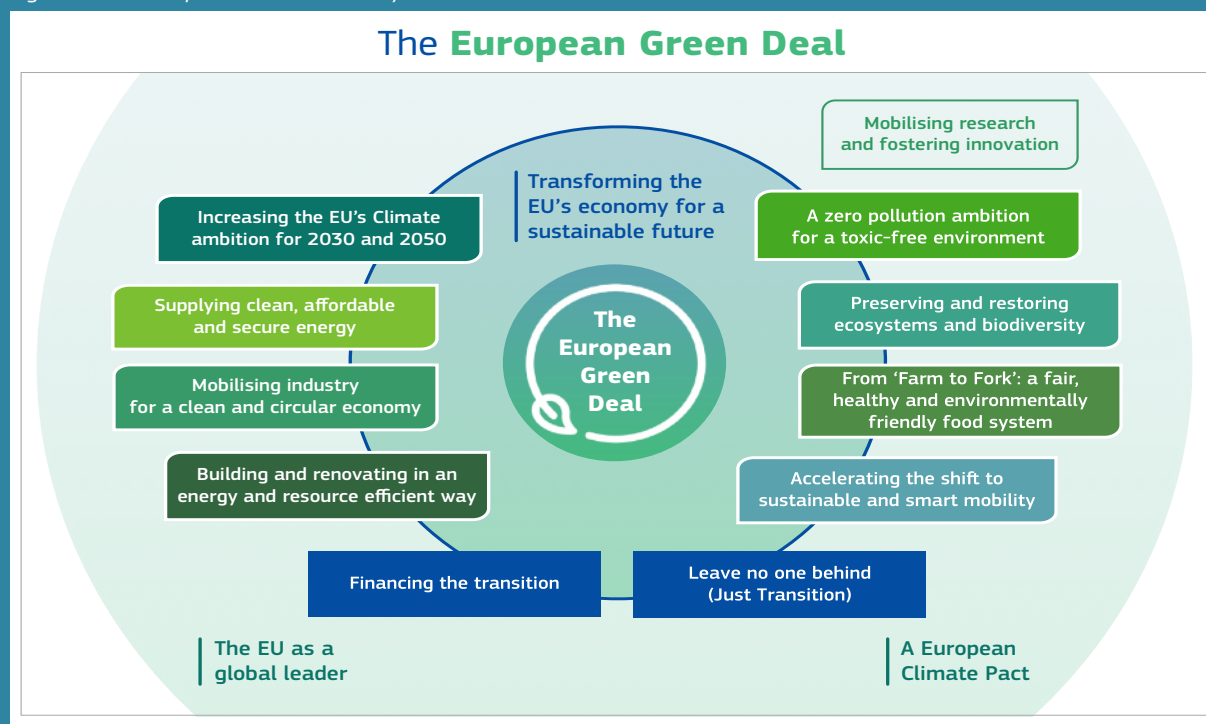
Bevezető

Az EU környezetvédelmi célú pénzügyi támogatása számos különböző uniós finanszírozási program között oszlik meg. Bár az EU 2021–2027-es időszakra szóló, többéves pénzügyi keretének (MFF) struktúrája a korábbi időszakokhoz képest egyszerűsödött annak érdekében, hogy megkönnyítse az érdekelt felek támogatási és finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférését, a Bizottság továbbra is feladatának érzi az uniós környezetvédelmi finanszírozás igénybevételének és hatékony felhasználásának nagyobb mértékű előmozdítását. Ez az útmutató azzal járul hozzá a célhoz, hogy áttekintést nyújt az **európai zöld megállapodás**¹ környezetvédelmi célkitűzéseire vonatkozó projektek számára a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret és a Next Generation EU égisze alatt biztosított uniós támogatási és finanszírozási, illetve technikai támogatási lehetőségekről. Az érintett projektek szolgálhatják a környezet javát közvetlenül (pl. a víz vagy a levegő szennyezéstől való védelmét célzó projektek révén) vagy közvetve azáltal, hogy a környezeti szempontokat horizontális módon integrálják a nem környezetvédelmi projektekbe (pl. a vállalkozások erőforrás-hatékonyságának növelése, a megújuló energia használatának előmozdítása az építési projektekben vagy a biológiai sokféleség védelmének figyelembevétele az infrastrukturális projektekben).

1 További információk az Európai Bizottság európai zöld megállapodásról szóló weboldalán találhatóak (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hu).

Az európai zöld megállapodás a Bizottság kötelezettségvállalása az éghajlat- és környezetvédelmi kihívások kezelése iránt. Célja az EU-t olyan igazságos és virágzó társadalommá alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő. Mindemellett célja az EU természeti tőkéjének megóvása, visszaállítása és fejlesztése, valamint a polgárok egészségének és jólétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben (COM(2019) 640).

Figure 1: The European Green Deal's key actions

Kinek szól ez az útmutató?

Ez az útmutató gyors és gyakorlati referenciaként szolgál azon **projektgazdák** számára, akik olyan projekteket kívánnak végrehajtani, amelyek támogatják az európai zöld megállapodás környezetvédelmi célkitűzéseit, és/vagy hozzájárulnak az uniós környezetvédelmi vívmányok végrehajtásához, és akik uniós finanszírozást vagy támogatást, többek között technikai segítségnyújtást igényelnek. A projektgazdák lehetnek magán- vagy állami szereplők – az útmutató mindkét kategóriának szól, beleértve a nem kormányzati szervezeteket, a vállalkozásokat, a kutatóintézeteket, az oktatási intézményeket, valamint a nemzeti, regionális és helyi hatóságokat. Az útmutató célközönségét azok a projektgazdák alkotják, akik vagy közvetlenül a környezetre irányuló (és így egy vagy több környezetvédelmi projektcéllal rendelkező) projektek, vagy más projektcélokkal rendelkező, de környezetvédelmi szempontokat horizontális módon integráló projektek finanszírozására és támogatására keresnek megoldást. Előfordulhat például, hogy Ön projektgazdaként a környezetvédelmi infrastruktúrába kíván beruházni, vagy más ágazatokban – például az iparban, a közlekedésben vagy az energetikában – kívánja javítani olyan projektek környezetvédelmi érdemeit, amelyek nem feltétlenül rendelkeznek környezetvédelmi célkitűzéssel (a közvetlen támogatással és a környezetvédelmi integrációval kapcsolatos további részletek a [3. fejezetben](#) találhatóak).

Ez az útmutató részletes leírást ad a 2021–2027-es időszakra szóló, többéves pénzügyi keret azon finanszírozási programjairól és eszközeiről, amelyek igénybe vehetők olyan projektek támogatására, amelyek közvetlenül vagy közvetve hozzájárulnak az EU környezetvédelmi politikáihoz és célkitűzéseikhez. Az útmutató célja kettős: egyrészt javítani kívánja a tudatosságot, másrészt pedig növelni kívánja a potenciális projektgazdák esélyeit a sikerre azáltal, hogy ismeretekkel és információkkal látja el őket az uniós finanszírozás vagy a környezetvédelmi finanszírozás kérelmezésének megkönnyítése érdekében. Az útmutató áttekintése után Ön projektgazdaként – függetlenül attól, hogy magánvállalkozást, nem kormányzati szervezetet, nemzeti, regionális vagy helyi hatóságot, illetve bármilyen más érdekelt felet képvisel-e – könnyebben fogja tudni meghatározni a projektjének megfelelő finanszírozási és technikai segítségnyújtási programot, átfogóbb ismeretei lesznek projektjének potenciális támogathatóságáról, és tudni fogja, hol találhat további iránymutatást.

Mit tartalmaz az útmutató?

Az útmutató két részből áll: az első, bevezető rész tartalmazza ezt a fejezetet és a [2. fejezetet](#), amely bemutatja azt a szakpolitikai környezetet, amelyben a környezetvédelmi finanszírozási és támogatási lehetőségek elérhetők. Ismerteti az európai zöld megállapodást és annak céljait, valamint az e célok eléréséhez szükséges fő uniós szintű finanszírozási forrásokat, nevezetesen az EU 2021–2027-es időszakra szóló, többéves pénzügyi keretét és a Next Generation EU-t.

A második rész, amely ezen útmutató központi elemét képezi, a [3.](#) és a [4. fejezetből](#) áll. A [3. fejezet](#) néhány olyan

elemet ismertet, amelyek befolyásolhatják az Ön finanszírozási programra vonatkozó (stratégiai) választását, például a finanszírozási programok irányításának módját, valamint a meglévő finanszírozási és pénzügyi eszközöket. Áttekintést nyújt továbbá a technikai segítségnyújtás tekintetében rendelkezésre álló lehetőségekről. A [4. fejezet](#) azoknak az uniós finanszírozási programoknak az átfogó leírását tartalmazza, amelyek támogathatják a környezetspecifikus projekteket (olyan projekteket, amelyek elsősorban környezetvédelmi célkitűzésekkel rendelkeznek) és azokat a projekteket, amelyek fő célkitűzése(i) a környezetvédelemtől eltérő szakpolitikai terület(ek)hez kapcsolódik (kapcsolódnak), azonban törekednek a környezetvédelmi aggályok és lehetőségek kezelésére és integrálására. A [4. fejezetben](#) felsorolt valamennyi finanszírozási program esetében kiemelt helyen szerepelnek a környezetvédelem közvetlen finanszírozásának és a környezetvédelem projektekbe való integrálásának lehetőségei.

Az [1. táblázat](#) áttekintést nyújt a [4. fejezetben](#) részletesen bemutatott finanszírozási lehetőségekről. A finanszírozási programokat csoportokba sorolva mutatjuk be, amelyek tükrözik azokat a szakpolitikai területeket, amelyekre az egyes alapok/programok kiterjednek.

Az útmutató minden egyes finanszírozási program esetében hasznos gyakorlati információkkal szolgál a projektgazdák számára, például a támogathatósági kritériumokról és a finanszírozott projekt típusokról, segítve a projektgazdákat annak megítélésében, hogy az egyes finanszírozási programok mennyire relevánsak az egyes projektek szempontjából.

Bizonyos finanszírozási programok esetében az útmutató példákat mutat be olyan projektekre is, amelyeket az előző programozási időszakban (2014–2020) a szóban forgó alap vagy egy korábbi alap pénzügyi támogatásával hajtottak vagy hajtanak végre. E példák célja, hogy bemutassák a projektgazdák és más érdekelt felek számára, hogy mi érhető el a finanszírozással, és mik lehetnek a sikeres pályázat fő elemei. Korábban finanszírozott más projektek listáira mutató hivatkozások is rendelkezésre állnak, amelyek lehetővé teszik az olvasó számára, hogy böngésszen e projektek között, és számára érdekes információkat gyűjtsön össze.

Végezetül az útmutató további információforrásokra, valamint az Európai Bizottság azon weboldalaira mutató hivatkozásokat is tartalmaz, amelyeken megtekintheti az egyes felhívások közzétételét. A technikai segítségnyújtásra vonatkozó, a [3. fejezetben](#) ismertett horizontális lehetőségek mellett az egyes finanszírozási programokhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtásra vonatkozó konkrét lehetőségek is megtalálhatók.

Az útmutató minden egyes finanszírozási program esetében más releváns online információforrásokra mutató hivatkozásokat is tartalmaz azzal a céllal, hogy Ön konkrét tájékoztatást kaphasson, például az elszámolható költségekről és az ebben az útmutatóban nem szereplő egyéb információkról. A pályázatokra vonatkozó további információk és a szükséges dokumentáció a konkrét projektpályázati felhívásokban kerülnek meghatározásra.

1. táblázat: A finanszírozási lehetőségek áttekintése (a csillaggal jelölt alapok esetében a közös rendelkezésekről szóló (EU) 2021/1060 rendelet alkalmazandó)

Finanszírozási program	Útmutató oldalszám	Az a terület, amelyhez az alap kapcsolódik	Jogalap	Az Európai Bizottság weboldala
LIFE	28	Környezetvédelem és éghajlat-politika	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj?locale=hu	https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/programme-environment-and-climate-action-life_en
Horizont Európa	32	Kutatás és innováció	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj?locale=hu	https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en
Kohéziós Alap*	36	Regionális fejlesztés	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj?locale=hu	https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/funding/cohesion-fund/
Európai Regionális Fejlesztési Alap: „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzés*	38	Regionális fejlesztés	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj?locale=hu	https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/
Európai Regionális Fejlesztési Alap: Európai területi együttműködés (Interreg programok)*	42	Regionális fejlesztés	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj?locale=hu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060&qid=1651506506708	https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/
Európai Szociális Alap Plusz*	44	Regionális fejlesztés	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj?locale=hu	https://ec.europa.eu/regional_policy/nl/funding/jtf/
Igazságos Átmenet Alap*	47	Regionális fejlesztés	Regulation (EU) 2021/1056	Just Transition Fund
Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	49	Energia-, digitális és közlekedési ágazat	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj?locale=hu	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/connecting-europe-facility_hu
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	51	A Covid19-világjárvány hatásainak csökkentése, valamint a zöld és digitális átállás	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241	https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_hu
InvestEU	54	Fenntartható infrastruktúra; kutatás, innováció és digitalizáció; kis- és középvállalkozások; szociális beruházás; és készségek	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj?locale=hu	https://europa.eu/investeu/home_en
Európai Mezőgazdasági Garanciaalap	60	Mezőgazdaság	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2117/oj	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/european-agricultural-guarantee-fund-eagf_hu
Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap	62	Vidékfejlesztés	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/european-agricultural-fund-rural-development-eafrd_hu
Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap*	65	Tengeri és halászati tevékenységek	https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj?locale=hu	https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/funding/emfaf_en
Innovációs Alap	69	Éghajlat-politika	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:02019R-0856-20210811	https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund/policy-development_en
Modernizációs Alap	71	Éghajlat-politika	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:32020R1001	https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/modernisation-fund_en

Hogyan érdemes használni az útmutatót?

Az összes rendelkezésre bocsátott információ alapján hogyan lehet a leghatékonyabban használni ezt az útmutatót? Az alábbiakban ismertetünk néhány ötletet arra, hogyan lásson hozzá.

Van projektötlete, de nem biztos abban, hogy az ötletet kiválasztják-e finanszírozásra? Böngésszen a projektpéldák között ebben az útmutatóban, hogy megtudja, mi lehetséges, és milyen egy sikeres projektötlet.

Tudja, mit akar tenni, de nem tudja, hol talál rá finanszírozást? Ez az útmutató segít Önnek abban, hogy megalapozottan válassza ki azt az alapot vagy programot, amely a legjobban igazodik a projektje jellegéhez. Használja a [2. táblázatot](#) a projektgazdai kategóriájának (sorok) és azon ágazat(ok)nak a meghatározásához, amely(ek)ben a projekt működni fog (oszlopok). A kiválasztott sor és oszlop metszéspontjában egy vagy több olyan alap/program található, amely(ek) megfelel(nek) az igényeinek, ami segít abban, hogy gyorsan eligazodjon a rendelkezésre álló alapok/programok között. Ezt követően a [4. fejezetben](#) találhat további információkat a kiválasztott alap(ok)ról. Megteheti azt is, hogy a [4. fejezet](#) egészét átolvassa, hogy átfogó áttekintést kapjon a rendelkezésre álló lehetőségekről. Az útmutató minden egyes alap/program esetében tájékoztatást nyújt a finanszírozott/támogatott projektek típusáról. Emellett a [3. fejezetben](#) szereplő információk segítenek Önnek abban, hogy stratégiaibb módon válassza ki az alapot/programot az irányítás típusa és a pénz folyósításának módja tekintetében (pl. vissza nem térítendő támogatások kontra hitelek).

Ön olyan projektgazda, aki közvetlenül a környezetvédelmet célozza, vagy horizontálisan kívánja integrálni a környezetvédelem kérdését? Ebben az esetben sok mindent kell mérlegelnie és sok döntést kell meghoznia. Ez az útmutató kiindulópontként szolgál, és bemutatja, hogy mit kell mérlegelnie az uniós finanszírozás és a környezetvédelmi finanszírozás igénylésekor. A [3. fejezet](#) kiemel néhány olyan elemet, amelyeket Ön esetleg figyelembe kíván venni a finanszírozási program típusának kiválasztásakor, míg a [4. fejezet](#) az Ön által választható alapok és finanszírozási programok kínálatát ismerteti.

Inkább uniós támogatás révén valósítana meg egy projektet? Tekintse meg a [4. fejezetet](#) a vissza nem térítendő támogatásokat nyújtó alapok beazonosítása érdekében – ez a rész arról nyújt tájékoztatást, hogy az egyes alapokon/programokon keresztül hogyan folyósítják a forrásokat. A vissza nem térítendő támogatást nyújtó alapok szűkített listájából kiválaszthatja azokat, amelyek az Ön által végrehajtani kívánt projekt típusnak megfelelő projekteket finanszíroznak.

Szeretne hitelt kapni, de nem tudja, hogyan lásson hozzá, mit kell tennie, és/vagy hol kaphat segítséget? A [4. fejezet](#) tájékoztatást nyújt arról, hogyan folyósítják a forrásokat az egyes alapokon/programokon keresztül. Miután összeállította azon finanszírozási lehetőségek szűkített listáját, amelyek hitelt nyújtanak, válassza ki azokat, amelyek a legjobban illeszkednek a projekt jellegéhez (az alap/program leírása szerint finanszírozott projektek típusát is megtekintheti). A finanszírozási program leírása szintén további információkkal szolgál. A leírásban további információforrásokra mutató linkek is megtalálhatók.

Környezetvédelmi vonatkozású projektötlete van, de nem biztos abban, hogy Ön mint projektgazda vagy maga a projekt jogosult-e egy bizonyos alapra/programra? Használja a [2. táblázatot](#), ha szeretné azonosítani azokat a forrásokat, amelyek potenciálisan érdekesek lehetnek Ön mint projektgazda és projektje számára. Ezt követően a támogathatósági kritériumokra vonatkozó információkat lásd a [4. fejezetben](#), az alapok/programok leírásában „A célcsoportot alkotó kedvezményezettek”, a „Projekt típusok” és a „Támogathatósági kritériumok” című szakaszokban.

Van egy projektötlete, de nem tudja, hogyan igazíthatja azt hozzá az EU környezetvédelmi céljaihoz? A [4. fejezet](#) minden egyes alapra/programra vonatkozóan tartalmazza annak leírását, hogy a szóban forgó alapból/programból finanszírozott/támogatott projektek esetében hogyan lehet általánosan érvényesíteni a környezetvédelmi célkitűzéseket. Ez inspirációként szolgálhat az Ön konkrét projektjéhez. Ezenkívül, kérjük, olvassa el a [3. fejezetet](#), amely ismerteti a technikai segítségnyújtás lehetőségeit és a környezetvédelem projekteibe való integrálását, hogy többet megtudjon arról, mire van szükség ahhoz, hogy a projekt környezetbarátabbá váljon, és hogy hol találhat további segítséget ehhez.

Meg van győződve arról, hogy ötlete gyökeres változást hoz, de nem rendelkezik a környezetvédelmi célkitűzések megfelelő megtervezéséhez, végrehajtásához és/vagy általános érvényesítéséhez szükséges technikai szakértelemmel vagy kapacitással? Tekintse meg a [3. fejezetet](#), hogy megtalálja az Ön számára leginkább megfelelő technikai segítségnyújtási lehetőséget. Ha már kiválasztotta az Önnek tetsző alapot vagy programot, kérjük, olvassa el a „Technikai segítségnyújtási lehetőségek” és a „Hasznos linkek és források” szakaszokat a szóban forgó alap/program leírásában, a [4. fejezetben](#). Az e célra létrehozott irányító hatóság vagy a releváns technikai segítségnyújtási lehetőség – például az Enterprise Europe Network – további segítséget jelenthet Önnek.

Szeretne partnereket találni, de nem tudja, hogyan fogjon hozzá? Böngésszen a [3. fejezetben](#) bemutatott technikai segítségnyújtási eszközök és a kapcsolódó portálok – például az InvestEU portál vagy az uniós finanszírozási és pályázati portál – között a projektötlet szempontjából releváns eszközök azonosítása érdekében. Ha viszont már kiválasztotta az Önnek tetsző alapot vagy programot, olvassa el a „Technikai segítségnyújtási lehetőségek” és a „Hasznos linkek és források” szakaszokat az adott alap vagy program leírásában, a [4. fejezetben](#). A külön e célra létrehozott irányító hatóság vagy az alkalmazandó technikai segítségnyújtási lehetőség további segítséget jelenthet Önnek.

2. táblázat: Kereszthivatkozási táblázat a megfelelő finanszírozási programok azonosításához

Projekt-gazda/ kérelmező	Gazdasági ágazatok										Humán-egészség- ügyi, szociális ellátás	Művészet, szórakoztatás, szabadidő
	Mezőgazdaság/ erdőgazdálko- dás/halászat	Bányászat és kőfejtés	Gyártás	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	Vízellátás; szennyvíz gyűjté- se, kezelése, hulladékgazdál- kodás, szennyvezetődes- mentesítés	Építőipar	Szállítás és raktározás	Szálláshely- szolgáltatás és vendéglátás	Pénzügyi és biztosítási tevékenységek	Oktatás		
Vállalkozás	EMVA EMGA ETHAA IA IAA LIFE RRF	EMGA ETHAA IA IAA LIFE RRF	EMGA ERFA (inter- reg) ERFA (munkahelyek és növekedés) IA IAA LIFE RRF	CEF IA IAA LIFE RRF	EMGA LIFE RRF	IA IAA LIFE RRF	CEF ETHAA LIFE RRF	EMGA ETHAA LIFE RRF	ETHAA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) ESZA+ Horizont Európa IAA LIFE MA RRF LIFE RRF	ERFA (munka- helyek és növekedés) ESZA+ Horizont Európa IAA LIFE MA RRF	RRF	ERFA (interreg) ERFA (munka- helyek és növekedés) LIFE
Közigazga- tási szerv	EMVA EMGA ETHAA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa Horizont Európa IA IAA LIFE MA RRF	ETHAA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa IA IAA LIFE MA RRF	ERFA (interreg) ERFA (munka- helyek és növekedés) Horizont Európa IA IAA LIFE MA RRF	CEF KA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa IA IAA LIFE MA RRF	ERFA (interreg) ERFA (munka- helyek és növekedés) Horizont Európa IA IAA LIFE MA RRF	ERFA (interreg) ERFA (munka- helyek és növekedés) Horizont Európa IA IAA LIFE MA RRF	CEF KA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa IA IAA LIFE MA RRF	Horizont Európa LIFE RRF	ERFA (munka- helyek és növekedés) ERFA (interreg) ESZA+ Horizont Európa LIFE RRF	ERFA (munka- helyek és növekedés) ESZA+ Horizont Európa IAA LIFE MA RRF	Horizont Európa RRF	KA ERFA (interreg) ERFA (munka- helyek és növekedés) ESZA+ LIFE
NGO	Horizont Európa LIFE RRF	Horizont Európa LIFE RRF	Horizont Európa LIFE RRF	KA Horizont Európa LIFE RRF	Horizont Európa LIFE RRF	Horizont Európa LIFE RRF	KA Horizont Európa LIFE RRF	Horizont Európa LIFE RRF	ERFA (interreg) ERFA (munka- helyek és növekedés) ESZA+ Horizont Európa LIFE RRF	ERFA (interreg) ERFA (munka- helyek és növekedés) ESZA+ Horizont Európa IAA LIFE MA RRF	Horizont Európa RRF	ERFA (interreg) ERFA (munka- helyek és növekedés) LIFE
Kutatointé- zet	ETHAA Horizont Európa IAA LIFE RRF	ETHAA Horizont Európa IAA LIFE RRF	ETHAA Horizont Európa IAA LIFE RRF	ETHAA Horizont Európa IAA LIFE RRF	Horizont Európa LIFE RRF	Horizont Európa IAA LIFE RRF	ETHAA Horizont Európa LIFE RRF	ETHAA Horizont Európa LIFE RRF	ETHAA ERFA (interreg) ESZA+ Horizont Európa LIFE RRF	ERFA (interreg) ESZA+ Horizont Európa IAA LIFE MA RRF	Horizont Európa RRF	ERFA (interreg) Horizont Európa LIFE
Környezetvédelmi ágazat												
Projekt- gazda/ kérelmező	Levegőminőség	Vegyvi anyagok	Kőrforgásos gazdaság és hulladék	Ipar (kibocsátások)	Tengeri és parti környezet	Természet és biológiai sokféleség	Talaj és föld	Városi környezet	Víz			
Vállalkozás	EMGA Horizont Európa LIFE	IA IAA LIFE RRF	ETHAA IA LIFE RRF	EMGA IA IAA LIFE RRF	ETHAA LIFE RRF	ETHAA LIFE RRF	EMVA EMGA LIFE RRF	KA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa	EMGA LIFE RRF			
Közigazga- tási szerv	KA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa LIFE	ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) IA IAA LIFE MA RRF	ETHAA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa IA LIFE MA RRF	ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa IA IAA LIFE MA RRF	ETHAA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa LIFE RRF	KA ETHAA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) LIFE RRF	EMVA EMGA LIFE RRF	KA ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa	ERFA (interreg) ERFA (munkahelyek és növekedés) Horizont Európa LIFE MA RRF			
NGO	Horizont Európa LIFE	Horizont Európa LIFE RRF	Horizont Európa LIFE RRF	Horizont Európa LIFE RRF	Horizont Európa LIFE RRF	KA Horizont Európa LIFE RRF	LIFE RRF	Horizont Európa LIFE	Horizont Európa LIFE			
Kutatointé- zet	Horizont Európa LIFE	Horizont Európa IAA LIFE RRF	ETHAA Horizont Európa IAA LIFE RRF	ETHAA Horizont Európa IAA LIFE RRF	ETHAA Horizont Európa LIFE RRF	ETHAA Horizont Európa LIFE RRF	LIFE RRF	Horizont Európa LIFE	Horizont Európa LIFE			

2. fejezet:

Az európai zöld megállapodás és a többéves pénzügyi keret

Ez az útmutató egy olyan szakpolitikai keretbe illeszkedik, amelynek középpontjában a környezet és az éghajlat áll: ez az európai zöld megállapodás. Ez a szakpolitikai keret ismerteti azokat a célkitűzéseket és meghatározza azokat a célokat, amelyekhez a finanszírozási programok (és az általuk támogatandó projektek) igazodni kívánnak, és amelyekhez hozzá kívánnak járulni. A többéves pénzügyi keret, amely az EU pénzügyi tervezési eszköze és az EU hétéves költségvetése, a szakpolitikai keret kívánja támogatni és végrehajtani. Az európai zöld megállapodás és a többéves pénzügyi keret együttesen adja az útmutató átfogóbb keretét, amelyet ebben a fejezetben ismertetünk.

Európai zöld megállapodás

Az Európai Bizottság által 2019 decemberében előterjesztett európai zöld megállapodás² meghatározza a Bizottság kötelezettségvállalását az éghajlatváltozással és a környezetvédelemmel kapcsolatos kihívások kezelése terén. Célja az EU olyan igazságos és virágzó társadalommá alakítása, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő. Mindemellett célja az EU természeti tőkéjének megóvása, visszaállítása és fejlesztése, valamint a polgárok egészségének és jólétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben.

A zöld megállapodás fő intézkedéseinek célja, hogy gazdaságunkat egy körforgásos gazdaság felé tereljék, csökkentsék az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, és végrehajtsák az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, védjék a biológiai sokféleséget és az ökoszisztémákat, valamint csökkentsék a levegő-, víz- és talajszennyezést. A zöld megállapodás ütemtervet határoz meg arra vonatkozóan, miként érhető el e célkitűzések a több ágazatot – többek között a közlekedést, az energiaügyet, az ipart, a mezőgazdaságot, a tengeri és a halászati tevékenységeket, valamint a pénzügyeket – felölelő kezdeményezések széles skáláján keresztül. Finanszírozása különböző finanszírozási mechanizmusokon keresztül történik, beleértve a Next Generation EU helyreállítási tervet és az EU 2021–2027-es időszakra szóló, többéves pénzügyi keretét, legalább 1 billió EUR³ mozgósításával.

A zöld megállapodás közzététele óta a Bizottság fokozatosan különböző építőelemeket fogadott el, amelyek közül sok közvetlenül vagy közvetve releváns a környezet szempontjából.

2020 márciusában az Európai Bizottság aktualizált cselekvési tervet fogadott el a körforgásos gazdaságra⁴ vonatkozóan. Az új terv célja, hogy a termékek

életciklusának különböző szakaszaira kiterjedő intézkedések révén gazdaságunkat alkalmassá tegye a zöld jövőre, erősítse versenyképességünket, ugyanakkor védje a környezetet, és új jogokat biztosítson a fogyasztók számára. A cselekvési terv részeként a Bizottság arra törekszik, hogy kiaknázza az uniós finanszírozási programokban rejlő lehetőségeket a körforgásos gazdaságra való átálláshoz szükséges beruházások támogatása érdekében. Az uniós bioökonómiai stratégia⁵ szintén hozzájárul az európai zöld megállapodáshoz, valamint az ipari, körforgásos gazdasággal és tiszta energiával kapcsolatos innovációs stratégiákhoz.

A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet a közelmúltban a fenntartható termékekre vonatkozó, 2022 márciusában közzétett csomag⁶ bővítette azzal az átfogó céllal, hogy a fenntartható termékek normává váljanak az EU-ban. Az Európai Bizottság új szabályokat javasolt annak érdekében, hogy az uniós piacon forgalmazott szinte valamennyi fizikai áru környezetbarátabbá, körforgásosabbá és energiahatékonyabbá váljon teljes életciklusa során. Az ennek elérését elősegítő intézkedések közé tartozik egy új textilstratégia, valamint az építési termékekre és a fogyasztók zöld átállásban való szerepvállalásának növelésére vonatkozó új szabályok előterjesztése.

A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet 2020 májusában a 2030-ig tartó időszakra szóló átfogó biodiverzitási stratégia⁷ követte, amelynek célja annak biztosítása, hogy 2030-ra Európa biológiai sokfélesége a felépülés útjára lépjen, és 2050-re valamennyi ökoszisztémát helyreállítsák, ellenállóvá tegyék, és megfelelő védelemben részesítsék. A terv számos intézkedést javasol, nemcsak a biológiai sokféleség csökkenése fő mozgatórugóinak – például a föld és a tenger fenntarthatatlan hasznosítása, a természeti erőforrások

² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640.

³ Európai Bizottság: *Az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv és a méltányos átállási mechanizmus ismertetése*, 2020 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/qanda_20_24).

⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv, COM(2020) 98.

⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Innováció a fenntartható növekedésért: az európai biogazdaság, COM(2012) 60.

⁶ Európai Bizottság: *Zöld megállapodás: Új javaslatok a fenntartható termékek normává tételére és Európa erőforrás-függetlenségének növelésére*, 2022 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_22_2013).

⁷ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!, COM(2020) 380.

túlzott kiaknázása és a szennyezés – kezelése érdekében, hanem a leromlott ökoszisztémák aktív helyreállítása érdekében is. A stratégia továbbá azt a célt tűzi ki, hogy évente legalább 20 milliárd EUR-t szabadítson fel a természetre fordított kiadások céljára. Ez kulcsfontosságú lépés lesz a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2024-ben 7,5%-os, 2026-ban és 2027-ben pedig 10%-os kiadási céljának eléréséhez. Végezetül, a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégia kötelezettséget vállal arra, hogy az InvestEU keretében létrehozza a „természeti tőkére és a körforgásos gazdaságra vonatkozó célzott kezdeményezést”, amely az elkövetkező 10 évben várhatóan legalább 10 milliárd EUR-t mozgósít vegyes állami és magánfinanszírozás keretében.

A biodiverzitási stratégiát „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia egészítette ki a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszer érdekében, felismerve az egészséges emberek, az egészséges társadalmak és az egészséges bolygó közötti elválaszthatatlan⁸ kapcsolatokat. „A termelőtől a fogyasztóig” stratégia messzemenő szakpolitikai irányokat jelöl ki az európai és globális ökoszisztémák védelmi és helyreállítási szintjének megerősítéséhez és növeléséhez, a természet helyreállításáról szóló, 2022. június 22-én elfogadott jogszabály révén.

A Bizottság 2021 júliusában elfogadta a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégiát⁹ is. A stratégia elismeri az erdők központi és multifunkcionális szerepét, valamint az erdőgazdálkodók és a teljes erdőalapú értéklánc hozzájárulását a fenntartható és klímasegélyes gazdaság 2050-ig történő megvalósításához, illetve az életteli és virágzó vidéki területek megőrzéséhez. Az uniós erdőstratégia részeként az EU kötelezettséget vállalt arra is, hogy 2030-ig 3 milliárd fát ültessen.

2021 májusában az Európai Bizottság elfogadta az „Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé” című uniós cselekvési tervet¹⁰, amely az európai zöld megállapodás másik kulcsfontosságú eredménye. A terv összekapcsolja a szennyezés kezelésére és megelőzésére irányuló valamennyi releváns uniós szakpolitikát, kiemelt hangsúlyt fektetve a digitális megoldásokra. Célja, hogy kulcsfontosságú 2030-as célok és megfelelő intézkedések révén olyan szintre csökkentse a szennyezést, amely már nem káros az emberi egészségre és a természetes ökoszisztémákra.

A 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégia keretében bejelentetteknek megfelelően a Bizottság azon is dolgozik, hogy 2022 nyaráig cselekvési tervet javasoljon a halászati erőforrások megőrzésére és a tengeri ökoszisztémák védelmére. Ez a cselekvési terv hidakat épít

a környezetvédelmi és a halászati szakpolitikák között, és ezáltal jelentősen hozzájárul a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégia célkitűzéseinek megvalósításához, valamint a halászati és környezetvédelmi jogszabályok szerinti jelenlegi kötelezettségek teljesítéséhez.

A nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig legalább 55%-kal történő csökkentésére irányuló fokozott uniós törekvésekkel összhangban az Európai Bizottság 2021 júliusában előterjesztette az európai zöld megállapodás megvalósítását célzó, „Irány az 55%!” elnevezésű stratégiáját¹¹. Ez a csomag számos, a harmonizációt célzó javaslatot tartalmaz az uniós jogszabályok felülvizsgálatára és aktualizálására vonatkozóan. Magában foglalja az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerről szóló irányelv felülvizsgálatát is, amelyről jelenleg tárgyalások a Tanáccsal és az Európai Parlamenttel.

Az Ukrajna orosz inváziója által okozott nehézségekre és globális energiapiaci zavarokra válaszul az Európai Bizottság 2022 májusában előterjesztette a REPowerEU tervét¹², amely két sürgős célkitűzést tűz ki: 1. meg kell szüntetni az EU orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függését, hiszen Oroszország gazdasági és politikai fegyverként használja a tüzelőanyagokat, amelyek évente közel 100 milliárd EUR-ba kerülnek az európai adófizetőknek, 2. továbbá kezelni kell a klímaválságot. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) a REPowerEU terv központi eleme, amely támogatja a határokon átnyúló és nemzeti infrastruktúra összehangolt tervezését és finanszírozását, valamint az energetikai projekteket és reformokat, amelyeket a tagállamoknak kell végrehajtaniuk azáltal, hogy a meglévő helyreállítási és rezilienciaépítési terveikbe beépítik a REPowerEU e célra kidolgozott fejezeteit.

Az EU 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi kerete és a Next Generation EU

Az európai zöld megállapodás és más szakpolitikai célkitűzések eléréséhez különböző uniós finanszírozási programok állnak rendelkezésre, amelyek mindegyike szakpolitikai célokat és célkitűzéseket tartalmaz. 2020 decemberében a Tanács és az Európai Parlament elfogadta az EU 2021–2027-es többéves pénzügyi keretét (az EU-27 számára 1,211 billió EUR összegű uniós költségvetést)¹³. Ez a 806,9 milliárd EUR összegű Next Generation EU eszközzel¹⁴ együtt 2,018 billió EUR összegű pénzügyi csomagot alkot, amelyet a Covid19-világjárványból való kilábalásra, illetve az EU

8 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért, COM(2020) 381.

9 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia, COM(2021) 572.

10 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára. Uniós cselekvési terv: „Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé”, COM(2021) 400.

11 Európai Bizottság: *Európai zöld megállapodás: a Bizottság az EU gazdaságának és társadalmának átalakítását javasolja az éghajlatváltozással kapcsolatos törekvések sikere érdekében*, 2021 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_21_3541).

12 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – REPowerEU terv, COM(2022) 230.

13 Az e szakaszban megadott összegek 2020 novemberi folyó árakon értendők.

14 Európai Bizottság: *Next Generation EU* (https://europa.eu/next-generation-eu/index_hu).

fenntarthatósági átállására kell felhasználni, mely utóbbit a zöld megállapodás¹⁵ testesíti meg.

A Next Generation EU eszköz olyan tevékenységeket mozdít elő, amelyek támogatják a környezetvédelmet, a digitalizációt, az egészséget, a fokozott rezilienciát és az egyenlőséget az uniós gazdaságban. Az első pillér keretében a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz¹⁶ vissza nem térítendő támogatásokat és kölcsönöket nyújt a tagállamoknak. A REACT-EU-rendelet¹⁷ megemeli a

15 Az Európai Unió Tanácsa: Az EU 2021–2027-es időszakra vonatkozó hosszú távú költségvetése és a helyreállítási csomag, 2022 (<https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/the-eu-budget/long-term-eu-budget-2021-2027/>).

16 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

17 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/2221 rendelete (2020. december 23.) az 1303/2013/EU rendeletnek a Covid19-világjárvány és társadalmi következményei okozta válság elhárításának előmozdítását és a zöld, digitális és reziliens gazdasági helyreállítás előkészítését támogató kiegészítő források és az azokkal kapcsolatos végrehajtási rendelkezések tekintetében történő módosításáról (REACT-EU) (HL L 437., 2020.12.28., 30. o.).

2014–2020-as kohéziós politikai támogatást, az Igazságos Átmenet Alap¹⁸ segítséget nyújt a tagállamoknak a zöld átállás társadalmi-gazdasági költségeinek enyhítéséhez, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) pedig pénzügyi megerősítést kap. Az InvestEU program keretében, a Next Generation EU második pillére alapján a végrehajtó pénzügyi intézmények költségvetési biztosítékot kapnak a köz- és magánberuházások mozgósításának támogatására. „A válság tanulságainak kezelése” című harmadik pillér magában foglalja „az EU az egészségért” elnevezésű egészségügyi programot, amely az egészségbiztonság megerősítésére és a jövőbeli egészségügyi válságokra való felkészülésre irányul.

A 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret és a Next Generation EU eszköz várhatóan hozzá fog járulni az éghajlat és a biológiai sokféleség általános érvényesítésének horizontális uniós célkitűzéseikhez (lásd a [3. fejezetet](#)). A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz esetében a források legalább 37%-át az EU éghajlat-politikai célkitűzéseire kell fordítani.

18 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1056 rendelete (2021. június 24.) az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról (HL L 231., 2021.6.30., 1. o.).

3. fejezet:

Találja meg az Önre
szabott megoldást!

Projektgazdaként számos finanszírozási program áll a rendelkezésére, amelyek mindegyike saját egyedi jellemzőkkel rendelkezik. A projekt finanszírozásának keresésekor hasznos megérteni e finanszírozási programok kialakítását és irányítási struktúráját, ami iránymutatásul szolgál a végső döntéshez. Jelentős erőfeszítésre van szükség ahhoz, hogy olyan finanszírozási programot válasszon ki, amelyhez hozzáigazíthatja a projektjét (azaz elérheti, hogy a projekt igazodjon annak sajátos követelményeihez), és hogy projektje környezetvédelmi szempontból életképes legyen. Ebben a fejezetben további információkat talál, amelyek segítenek kiigazodni: általános információforrásokat, kulcsfontosságú tervezési és irányítási jellemzőket a megértés megkönnyítése érdekében, hozzáférési pontokat a (környezetvédelmi szempontból célzott) technikai segítségnyújtáshoz, valamint a környezetvédelmi célkitűzések projektbe történő integrálásának módjait és eszközeit.

Általános információk keresése az uniós finanszírozási és pályázati portálokról

Bár az útmutató célja, hogy betekintést nyújtson a többéves pénzügyi keret környezetvédelmi támogatási és finanszírozási lehetőségeibe, az általános információs portálok jelentős segítséget nyújthatnak a megfelelő belépési pontok, ismeretek és tanácsadás megtalálásában. Ezek közül néhányat a [3. táblázat](#) ismerteti.

3. táblázat: Általános információs portálok gyűjteménye

Portál/ kommunikációs eszköz	Cél	Fontosabb jellemzők	Webhely vagy weboldal(ak)
Valamennyi uniós finanszírozási lehetőség áttekintése	Információk az uniós finanszírozásról és felhívásokról	Finanszírozási kisokos – az uniós finanszírozási és pályázati lehetőségek alapjai és alapkérdései	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders_hu
Az uniós finanszírozási és pályázati lehetőségek portálja és annak online kézikönyve	Egyablakos ügyintézési pont a közvetlenül az EU által irányított finanszírozási programokban és közbeszerzésekben részt vevő pályázók, vállalkozók és szakértők számára	Ez tartalmazza többek közt a vonatkozó finanszírozási programhoz kapcsolódó valamennyi szükséges referenciadokumentumot, egy online kézikönyvet, amely útmutatást nyújt az előkészítési és benyújtási folyamathoz, egy szöveget, valamint ügyfélszolgálati információkat	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/support/manuals
Tenders Electronic Daily (TED)	Az uniós közbeszerzésekkel foglalkozó, <i>Kiegészítés az Európai Unió Hivatalos Lapjához</i> sorozat online változata	Közvetlen minden közbeszerzési lehetőséget az EU-ból, az Európai Gazdasági Térségből és azon kívülről	https://ted.europa.eu/TED/browse/browseByMap.do
Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség (CINEA)	A CINEA-val mint a kulcsfontosságú programok végrehajtásával foglalkozó végrehajtó ügynökséggel és fő irányító partnerrel kapcsolatos valamennyi információ: Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (közlekedés és energia), Horizont Európa (5. klaszter), Innovációs Alap, LIFE, az uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmus, Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap, az igazságos átmenet mechanizmus keretében működő közszektor-hitelezési eszköz, valamint a fenntartható beruházások támogatására vonatkozó zöld tanácsadó szolgálat (Green ASSIST)	Itt megtalálja az említett programok (pályázati felhívások és kapcsolódó pályázatok, kézikönyvek, útmutatók stb.) keretében a projektpályázathoz és -végrehajtáshoz szükséges, valamint a Green ASSIST-re vonatkozó összes információt	https://cinea.ec.europa.eu/index_en
fi-compass	A megosztott irányítás alá tartozó uniós alapok keretében elérhető pénzügyi eszközökkel kapcsolatos tanácsadási szolgáltatások platformja	Általános információk, gyakorlati eszközök és tanulási lehetőségek, amelyek lépésről lépésre végigvezetik Önt az európai strukturális és beruházási alapok pénzügyi eszközeinek életciklusán. Az egyes európai strukturális és beruházási alapokhoz tartozó pénzügyi eszközök felhasználásával kapcsolatban konkrét tanácsadás is elérhető	https://www.fi-compass.eu/
Enterprise Europe Network	Szaktanácsadás kisvállalkozások számára azzal kapcsolatban, hogyan férhetnek hozzá az uniós közpénzekhez és támogatásokhoz a kutatás-fejlesztés, az innováció, a beruházások, a foglalkoztatás és a képzés terén	Tartalmazza a hálózati partnerek városi szintű helyi kapcsolattartó pontjait az egyes tagállamokban, és eszközt biztosít ahhoz, hogy azok nemzetközi partnereket találjanak az üzleti tevékenység bővítésére és a források igénylésére	https://een.ec.europa.eu/
Környezetvédelmi Főigazgatóság – Finanszírozási lehetőségek	Tájékoztatót nyújt a Környezetvédelmi Főigazgatóság által kiadott támogatásokról és közbeszerzésekről	A Környezetvédelmi Főigazgatóság által biztosított finanszírozási lehetőségek listája (támogatások és közbeszerzések)	https://ec.europa.eu/environment/funding/intro_en.htm
Kapcsolatfelvétel az Európai Unióval	Kapcsolattartási információkat nyújt a közvetlenül a Bizottságtól származó tájékoztatás céljából	Kapcsolattartási adatok a tagállamokban található uniós központokkal folytatott telefonos vagy e-mail-kommunikációhoz vagy személyes találkozókhoz	https://european-union.europa.eu/contact-eu_hu

Az uniós finanszírozás fő kialakítási és irányítási jellemzői

Különböző irányítási módok

Bár végső soron az Európai Bizottság felelős az EU költségvetésének felügyeletéért, e finanszírozási programok irányításának módja eltérő lehet. A Bizottság még ugyanazon finanszírozási programon belül is eltérő irányítási módokat alkalmazhat. A projektgazda számára ez azt jelenti, hogy nem automatikusan a Bizottság az, amely pályázati felhívásokat tesz közzé, vagy értékeli a pályázatokat. Az irányítási módoknak három típusa létezik, és az alábbiakban ismertetjük, hogy ezek miben térnek el egymástól.

Közvetlen irányítás esetén az Európai Bizottság felel a finanszírozási program végrehajtásának valamennyi lépéséért. Ez a helyzet például a LIFE program, a Horizont Európa (3. klaszter) vagy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) esetében. Mivel azonban az alapok kezelésének erőforrásigényei meghaladják a Bizottság kapacitását a Szerződéses örekként és az uniós politikák és programok hajtóerejeként betöltött szerepe mellett, az Európai Bizottság együttműködhet végrehajtó ügynökségekkel, például az Európai Éghajlat-politikai és Környezetvédelmi Végrehajtó Ügynökséggel (CINEA) az alapok kezelése érdekében. A feladatok kettejük között oszlanak meg: pályázati felhívások közzététele, projektek értékelése és kiválasztása, megállapodások aláírása, a végrehajtás és az eredmények értékelése és nyomon követése, valamint a kifizetések teljesítése. Ha egy projektet ezen eszközök bármelyikének keretében kíván megvalósítani, a vonatkozó információk megtalálhatók az Európai Bizottság vagy a megfelelő végrehajtó ügynökség honlapján.

Alternatív megoldásként egyes finanszírozási programok úgy vannak kialakítva, hogy lehetséges legyen a helyi és nemzeti körülmények pontosabb figyelembevétele. E programok esetében az irányítás megoszlik az Európai Bizottság, a tagállamok és azok illetékes hatóságai között (gyakran regionális szinten). E **megosztott irányítás** keretében a tagállamok kidolgozzák saját egyedi nemzeti programjaikat, amelyekre az egyes projektek pályázhatnak. A tagállamok és illetékes hatóságaik felelősek továbbá a finanszírozásban részesülő projektek kiválasztásáért, a napi irányításért és a kifizetések teljesítéséért. Ez azt jelenti, hogy a projektgazdák a tagállamok vagy illetékes hatóságaik honlapjain megtalálják a projektfejlesztéshez szükséges információkat. Az ezen irányítási mód alá tartozó finanszírozási programok közé sorolhatók például a kohéziós politikai alapok, valamint a közös agrárpolitikához vagy a közös halászati politikához kapcsolódó finanszírozási programok.

Az Európai Bizottság dönthet úgy is, hogy partnerintézményekkel működik együtt annak érdekében, hogy hasznosítsa azok (jellemzően pénzügyi) ismereteit és tapasztalatait – például az Európai Beruházási Bankkal (EBB). Ez a helyzet az olyan pénzügyi eszközök esetében, amelyek banki termékeket foglalnak magukban, például kölcsönöket, illetve tulajdonviszonyt vagy hitelviszonyt megtestesítő instrumentumokat. Ezt az irányítási formát **közvetett irányításnak** nevezzük, az egyik példa erre az InvestEU. E programok keretében a partnerintézmény felel a pályázati és odaítélési eljárásokért. Ilyen

esetekben a projektgazdák számára a projekt elindításához szükséges valamennyi információt összegyűjtik és elérhetővé teszik a partnerintézmény honlapján.

A finanszírozási programoknak a [4. fejezetben](#) található részletesebb leírásában megtalálja az irányítás típusát és a hivatkozásokat, amelyek segítségével megtalálhatja jövőbeli projektjének megfelelő kiindulási pontját.

Különböző finanszírozási típusok

Az egyes finanszírozási programok különböző finanszírozási formákat is meghatároznak annak érdekében, hogy kezelni tudják az eltérő körülményeket.

A **vissza nem fizetendő támogatás** (grant) olyan pénzügyi hozzájárulás, amelyet nem kell visszafizetni. Az ilyen típusú finanszírozás független a gazdasági megfontolásoktól, és célja, hogy lehetővé tegye olyan projektek kibontakozását, amelyek a szabadpiacon nem tudnának forrásokat találni. Idetartoznak például a kísérletezést igénylő innovatív ötleteket magukban foglaló projektek, a képzési projektek (pl. a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása) vagy az érdekelt felek közötti egyenlő versenyfeltételek megteremtését elősegítő projektek. Egyes esetekben – a programtól függően – bizonyos összegű társfinanszírozásra van szükség (azaz a projekt költségeinek csak egy részét fedezi uniós finanszírozás). Előfordulhat továbbá, hogy Önnek a projekt előfinanszírozását is biztosítani kell, mivel költségei csak a projekt befejezését és a költségek indokolásának jóváhagyását követően téríthetők meg. A projektnek bizonyos követelményeknek és feltételeknek is meg kell felelnie ahhoz, hogy jogosult legyen ilyen finanszírozásra. Ezeket a követelményeket, feltételeket és társfinanszírozási arányokat maguknak a finanszírozási eszközöknek a pályázati felhívása részletezi.

Az egyes szakpolitikai területeken egyre gyakoribb egyéb finanszírozási formák közé tartoznak a hitelek, adósságok, garanciák és tőkebefektetések formájában igénybe vehető **pénzügyi eszközök és költségvetési biztosítékok**. Ezek egyes szakpolitikai területeken vagy ágazatokban egyre vonzóbbak, mivel a magánszektor befektetői részvételének növekedéséhez és további finanszírozás mozgósításához vezethetnek, növelve az adott projekt számára rendelkezésre álló teljes összeget. Az ilyen eszközök jövedelemtermelő és gazdaságilag életképes projekteket céloznak meg. A fő cél olyan projektek finanszírozása, amelyek mellett egy magánbefektető vonakodik elkötelezni magát, például a bukott beruházásoktól vagy a megtérülés hiányától való félelem miatt, azonban amelyek továbbra is előnyösek lennének a hosszú távú célkitűzések elérése vagy az innováció előmozdítása szempontjából. Ez érdekes lehet az olyan közjavak finanszírozása tekintetében, mint a biológiai sokféleség vagy a körforgásos gazdaságra való átállás. Projektgazdaként Ön egyre nagyobb mértékben fér hozzá azokhoz a technikai segítségnyújtási szolgáltatásokhoz, amelyek segítik a magas színvonalú tervezett projektek kidolgozását. Ebben az útmutatóban további információkat talál az InvestEU-ról és különösen annak tanácsadó szervéről, az InvestEU tanácsadó központról.

Az ebben az útmutatóban ismertetett finanszírozási programok szempontjából releváns egyéb finanszírozási formák a pénzdíjak, a támogatások és a közbeszerzési szerződések. A **pénzdíjak** – amint azt a név is sugallja – valóban egy verseny megnyeréséért járó jutalmak. Ezeket gyakran társadalmi fejlesztésre összpontosító projekteknek ítélik oda – ilyenek például az új Európai Bauhaus-díjak¹⁹.

A támogatások (subsidies) jövedelemtámogatásra vagy a társadalmi egyenlőtlenségek kiegyenlítésére irányuló közvetlen kifizetések, amelyeket az EMVA vagy a Kohéziós Alap (KA) keretében használnak fel.

Az uniós vagy tagállami intézmények **közbeszerzés** útján szolgáltatásokat, árukat vagy építési beruházásokat vásárolhatnak. Például a Bizottság tanácsadó cégeket bíz meg egy olyan konkrét tanulmány elkészítésével, amely közbeszerzési szerződések révén információkkal szolgálna egy új környezetvédelmi jogszabály hatásvizsgálatához. A Bizottság épületeiben található étkezdék karbantartására is ilyen módon kerülhet sor.

Míg a pénzdíjakra és támogatásokra vonatkozó információk jellemzően az alaphoz tartozó tájékoztató segédanyagokban (munkaprogramokban és pályázati felhívásokban) található, minden közbeszerzési szerződést egy külön weboldalon²⁰ keresztül bonyolítanak le, ahol az uniós intézmények valamennyi ajánlati felhívását napi rendszerességgel teszik közzé.

Vegyes finanszírozás

Hasznos tudni, hogy a különböző finanszírozástípusú támogatások kombinálhatók. Ezt általában „vegyes finanszírozásnak” nevezik, és azt jelenti, hogy az uniós költségvetésből származó vissza nem térítendő támogatási formák (pl. támogatások) és/vagy visszafizetendő támogatási formák (pl. hitelek) kombinálhatók fejlesztési vagy egyéb állami pénzügyi intézményektől, például az EBB-től vagy a nemzeti fejlesztési bankoktól, illetve kereskedelmi pénzügyi intézményektől és befektetőktől származó, visszafizetendő támogatási formákkal (pl. kölcsönök vagy tőketámogatások). A cél elsősorban a magánbefektetők és a pénzügyi intézmények újabb vagy kockázatosabb piacokon való részvételének előmozdítása és ösztönzése, így ez a megközelítés magán- vagy állami források mozgósítását eredményezheti.

Erre az előző finanszírozási időszakban került sor, például a közvetlenül irányított alapok keretében, többek közt a CEF és egy speciális CEF közlekedési vegyes finanszírozási eszköz (amely a CEF támogatási komponensének egy végrehajtó partnertől származó finanszírozással való ötvözését foglalja magában) keretében, valamint a LIFE program és a Természetitőke-finanszírozási Eszköz keretében (amely a LIFE támogatási komponensét ötvözi az EBB általi finanszírozással). A vegyesfinanszírozási műveletek átkerültek ebbe a finanszírozási időszakra is.

A vegyes támogatás egy másik példája a 2021–2027-es időszakra szóló InvestEU program új finanszírozási eszköze, amelyet az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapból (ETHAA) származó, az InvestEU garanciát kiegészítő

hozzájárulást tesz lehetővé. Az InvestEU két gazdasági eszköze az InvestEU kis- és középvállalkozások (kkv-k) és a RID szakpolitikai keretek égisze alatt működik a két gazdaság célterületén, és azt az Európai Beruházási Alap (EBA) kezeli.

Ez azt jelenti, hogy Önnek projektgazdaként több lehetősége nyílt arra, hogy pénzügyi támogatást szerezzen a projektjéhez – különösen akkor, ha olyan rendkívül innovatív vagy nagy kockázatú projekt kialakításán dolgozik, amely jelentős környezeti előnyökkel járna, de vagy ehhez jelentős induló tőkére van szüksége, vagy pedig a projektekből származó bevételek bizonytalanok.

A vegyes finanszírozási eszközök létrehozására, a követelményekre és feltételekre, valamint a releváns pályázati felhívásokra vonatkozó információkat a szóban forgó finanszírozási program honlapján teszik közzé (az Európai Bizottság, az irányító végrehajtó ügynökség vagy a végrehajtó partner).

A közös rendelkezésekről szóló rendelet szerinti pénzügyi eszközök és vissza nem térítendő támogatások kombinált felhasználása

2014 és 2020 között a közös rendelkezésekről szóló rendelet, amely közös szabályokat állapít meg a tagállamokkal és a régiókkal megosztott irányítás²¹ keretében közösen nyújtott uniós forrásokra vonatkozóan, lehetőséget biztosított a pénzügyi eszközök és támogatások egyetlen művelet keretében történő kombinált felhasználására, feltéve, hogy a vissza nem térítendő támogatásokat technikai segítségnyújtásra, illetve kamatlábak és garanciadíjak támogatására használták fel. Ez azt jelentette, hogy ezeket a támogatásokat nem lehetett közvetlenül a végső kedvezményezettnek kifizetni. A 2021–2027-es programozási időszakban a közös rendelkezésekről szóló rendeletben szereplő pénzügyi eszközök és vissza nem térítendő támogatások kombinációjának lehetősége kiterjesztésre került a (különböző alapokból származó) vissza nem térítendő támogatások valamennyi típusára, ami lényegében azt jelenti, hogy az ilyen műveletekből közvetlen kifizetéseket lehet teljesíteni a végső kedvezményezettnek számára. A pénzügyi eszközök és támogatások kombinálására vonatkozó döntés a programirányító hatóságok kezében van. Fontos megjegyezni, hogy a vissza nem térítendő támogatások nem használhatók fel a pénzügyi eszközökből kapott támogatás visszatérítésére, és a pénzügyi eszközök nem használhatók fel támogatások előfinanszírozására.

¹⁹ Európai Unió: *Új Európai Bauhaus-díjak*, (https://europa.eu/new-european-bauhaus/get-involved/2022-prizes_en).
²⁰ Tenders Electronic Daily (TED); (<https://ted.europa.eu/TED/browse/browseByMap.do>).

²¹ Az e közös rendelet hatálya alá tartozó nyolc alap az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap Plusz, a Kohéziós Alap, az Igazságos Átmenet Alap, az ETHAA, a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap, a Belső Biztonsági Alap, valamint a Határigazgatási és Vízügyeszköz.

Ha szeretne többet megtudni, a fi-compass hasznos útmutatót nyújt arról, hogyan működnek a pénzügyi eszközök és a támogatások a megosztott irányítású alapok keretében ebben a finanszírozási időszakban (https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/Combination%20of%20finanscial%20instruments%20and%20grants_1.pdf).

Láthatósági követelmények

Minden olyan projektnek, amely uniós támogatásban részesült, egyértelműen fel kell tüntetnie a finanszírozás forrását. Kedvezményezettként az általános szabály az, hogy az uniós logót fel kell tüntetni minden olyan népszerűsítő anyagon, mint a kiadványok, hirdetőtáblák és reprezentációs ajándékok. Az Interreg és a LIFE program saját logóval rendelkezik, amelyet ilyen esetekben használni kell.

A [4. fejezetben](#) az egyes finanszírozási programok leírásában szerepelnek az erre vonatkozó információk is, amelyek az adott szakaszokban megadott hivatkozásokon keresztül érhetők el.

Technikai segítségnyújtás (tanácsadói és támogatási szolgáltatások) projektgazdák számára

Az uniós finanszírozásban való részvételre minőségi követelmények vonatkoznak. Arra törekedve, hogy támogassák Önöket mint projektgazdákat e követelmények teljesítésében, az uniós szervek erőfeszítéseket tettek azért, hogy a technikai segítségnyújtási szolgáltatásokat összehangolják, és közvetlenül az Önök igényeihez igazítsák. Ezen útmutató legfőbb sajátossága az, hogy stratégiai hangsúlyt helyez a nagy hatású tervezett projektek környezetvédelmi célú támogatására. Ezért e területen számos információt és segítséget kínál, térítésmentesen.

Ebben a szakaszban azokat a legjelentősebb technikai segítségnyújtási kezdeményezéseket emeljük ki, amelyek lehetővé teszik a projektgazdák számára, hogy az EU-ban végrehajtott projekteiket „zöldebbé” tegyék. A [4. fejezet](#) minden egyes finanszírozási program esetében további információforrásokat és célzott technikai segítségnyújtási információkat is kínál, amennyiben vannak ilyenek. Emellett nem feledkeznek meg a tagállamok illetékes hatóságainak nyújtott technikai segítségnyújtásról sem, feltüntetve az erre vonatkozó releváns információkat és linkeket is.

Az európai régiók beruházásait támogató közös program partnersége

Az európai régiók beruházásait támogató közös program (JASPERS) az Európai Bizottság, az EBB és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank közötti technikai segítségnyújtási partnerség. A JASPERS projektgazdaként erősítheti az Ön projekttervezési és -előkészítési készségeit, a beruházások éghajlat-politikai és környezetvédelmi szempontú vizsgálatával, valamint a projektek uniós jogszabályoknak való megfelelésével kapcsolatos ismereteit, és támogatást nyújthat a kapcsolódó igények

kielégítéséhez. A JASPERS emellett közvetlenül is támogathatja Önt a projekt előkészítésében (a tervezéstől a végrehajtásig).

A JASPERS-hez akkor férhet hozzá, ha valamelyik kohéziós politikai alap – az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), a Kohéziós Alap vagy az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) –, illetve ha az ETHAA vagy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (közlekedés) keretében kíván pályázatot benyújtani. A JASPERS az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz keretében is támogathatja a pályázatokat.

Az EU kohéziós politikájának célja, hogy szorosan együttműködjön az uniós polgárokkal, és a JASPERS működése során ugyanezt a megközelítést tükrözi: a JASPERS-t hivatalosan az EBB irányítja, és egy 130 fős csoportból áll, akik a teljes projektciklus során tanácsot adhatnak. Egyedülálló módon a csapat EU-szerte több helyen megtalálható: a luxembourgi székhely mellett más irodák is működnek Brüsszelben, Bukarestben, Szófiában, Bécsben és Varsóban.

Ha további információkra kíváncsi, a JASPERS honlapja jó belépési pontot kínál (<https://jaspers.eib.org/index.htm>).

InvestEU tanácsadó központ

Az **InvestEU tanácsadó központ**²² az InvestEU program része, és központi belépési pontként szolgál azon projektgazdák és közvetítők számára, akik Unió-szerte tanácsadói támogatást és technikai segítségnyújtást kérnek beruházási projektekhez. A központ központosított irányítású uniós befektetési alapokkal foglalkozik.

Ha Ön olyan projektgazda, aki támogatást kér az ígéretes beruházási projektlehetőségek azonosításához, vagy tanácsot szeretne kapni a projekt előkészítésével és fejlesztésével kapcsolatban, ne keressen tovább: az InvestEU tanácsadó központ a tökéletes partner az Ön számára. A központ a finanszírozásra való benyújtás előtt felülvizsgálja a projektpályázatokat, és segítséget nyújt a beruházási műveletek megtervezéséhez és végrehajtásához. Az InvestEU tanácsadó központ emellett tanácsot ad a környezeti és/vagy társadalmi fenntarthatósági strukturálással és a beruházások hatásvizsgálatával kapcsolatban is.

Az InvestEU tanácsadó központ felépítése a következő:

- tanácsadói kezdeményezéseket kínál az InvestEU négy szakpolitikai kerete, valamint egy ágazatközi/horizontális tanácsadói komponens keretében;
- központi belépési pontként szolgál a hatóságoknak és a projektgazdáknak, valamint a központi irányítású uniós befektetési alapok pénzügyi vagy egyéb közvetítőinek nyújtott tanácsadói támogatási szolgáltatások, például projektfejlesztés, kapacitásépítés és piacfejlesztési támogatás tekintetében.

²² Ha további részletekre kíváncsi, látogasson el az InvestEU tanácsadó központ honlapjára (https://investeu.europa.eu/what-investeu-programme/investeu-advisory-hub_en).

Az EBB csoport az InvestEU tanácsadó központ fő tanácsadó partnereként jár el azáltal, hogy a kedvezményezetteknek nyújtott tanácsadási szolgáltatások révén végrehajtja az InvestEU tanácsadó központ költségvetésének 75%-át, valamint stratégiai támogatást nyújt az Európai Bizottságnak a tanácsadási kezdeményezések kidolgozásához és megerősítéséhez. A Bizottság és az EBB csoport tanácsadói megállapodást írt alá 11 tematikus tanácsadási támogatási kezdeményezésről, amelyek az InvestEU tanácsadó központ fenntartható infrastruktúrára vonatkozó keretének; kutatási, innovációs, digitalizációs és kkv-keretének; szociális beruházási és készségfejlesztési keretének; valamint ágazatközi keretének szakpolitikai és beruházási prioritásait fedik le.

További információk az EBB csoport által az InvestEU Tanácsadó Platform keretében nyújtott tanácsadási szolgáltatásokról (<https://eiah.eib.org/about/services>).

A fenntartható beruházásokat támogató zöld tanácsadó szolgálat

A fenntartható beruházásokat támogató zöld tanácsadó szolgálat (**Green ASSIST**)²³ 30 millió EUR értékű tanácsadási kezdeményezés, amelyet a LIFE programból finanszíroznak. Célja a zöld beruházási projektek portfóliójának kiépítése, valamint annak biztosítása, hogy a környezetvédelmi követelmények beépüljenek a zöld gazdaságra jelentős hatást gyakorló más ágazatok projektjeibe.

A 2022 szeptemberétől rendelkezésre álló tanácsadási szolgáltatások két összetevőből állnak: 1. a zöld beruházásokhoz nyújtott tanácsadási támogatás és 2. a kapacitásépítéshez és a piacfejlesztéshez kapcsolódó támogatás.

A zöld beruházási tanácsadási támogatás – az első összetevő – segítséget nyújt az állami és magánberuházóknak és más kapcsolódó szereplőknek az uniós környezetvédelmi politikákat és jogszabályokat, a természeti tőke védelmét és megőrzését, valamint a körforgásos gazdaság előmozdítását szolgáló beruházások azonosításához és kidolgozásához. Ezt a speciális szakértelmet fel lehet használni a nem környezetvédelmi ágazatokba (pl. energia, közlekedés, mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, erőforrás-gazdálkodás és kommunikáció) való beruházások zöldítésének támogatására is, a környezeti teljesítmény jelentős javítása és a beruházások lábnyomának csökkentése érdekében. E szolgáltatás keretében Ön mint projektgazda igénybe veheti az erre a célra kijelölt szakértők tanácsait, beleértve a nagyon speciális szakértelmet is.

A második összetevő keretében a kapacitásépítésre és a piacfejlesztésre irányuló célzott támogatás segíteni fogja Önt abban, hogy azonosítsa és megvalósítsa a zöld finanszírozásban és beruházásokban rejlő lehetőségeket

²³ További információk a CINEA Green ASSIST-ről szóló weboldalán találhatóak (https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/green-advisory-service-sustainable-investments-support-green-assist_en).

bizonyos földrajzi területeken és/vagy ágazatokban, továbbá növelni fogja a zöld és környezetbarát beruházások iránti keresletet.

A CINEA 2022 őszén vezeti be a Green ASSIST eszközt – ezért érdemes figyelnie a CINEA honlapját, ahol további információk és iránymutatás található (https://cinea.ec.europa.eu/index_en).

További technikai segítségnyújtási erőforrások

Az Európai Bizottság más technikai segítségnyújtási szolgálatokat is működtet, amelyek kizárólag a tagállamok illetékes hatóságait célozzák. Az Európai Bizottság technikai támogatási eszköze (TSI), valamint technikai segítségnyújtásra és információcserére irányuló eszköze (TAIEX) kiemelt példák erre, és az alábbiakban ismertetjük őket.

Technikai támogatási eszköz

A technikai támogatási eszköz egy uniós program, amely testre szabott technikai szakértelmet biztosít az uniós tagállamoknak a reformok megtervezéséhez és végrehajtásához. A támogatás az egyes országok igényeihez igazodik, és nem jár anyagi ráfordítással a tagállamok részéről.

A technikai támogatási eszköz technikai támogatást nyújt a tagállami hatóságoknak számos szakpolitikai területen, nevezetesen a zöld átállás terén (beleértve a környezetvédelmet, a körforgásos gazdaságot, az éghajlat-politikai fellépést és az energetikai átmenetet). A technikai támogatási eszköz révén a tagállami hatóságok segítséget kaphatnak a saját prioritásaikon alapuló reformok megtervezésére irányuló erőfeszítéseikhez. Erősíthetik a reformpolitikák és -stratégiák kidolgozására és végrehajtására irányuló kapacitásukat, és hasznosíthatják a partnerek bevált gyakorlatait és példáit. A technikai támogatási eszköz támogatást nyújt a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek előkészítéséhez, végrehajtásához és felülvizsgálatához is.

A technikai támogatási eszközzel kapcsolatos további információk elérhetők az Európai Bizottság honlapján (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_hu#aboutthesrsp).

Technikai segítségnyújtás és információcsere

A TAIEX támogatja a tagállamok közigazgatási szerveit, és az uniós jogszabályok végrehajtásának javítására, valamint az EU-n belüli (és azon kívüli) bevált gyakorlatok megosztására összpontosít. A TAIEX-et a kereslet vezérli, és tevékenysége valamennyi szakpolitikai területet lefedi. Az eszköz például támogatást nyújthat egy konkrét uniós finanszírozási program végrehajtásához. A támogatás munkaértekezleteken, szakértői kiküldetéseken és tanulmányi látogatásokon keresztül biztosított, és a

kedvezményezett hatóságok a TAIEX hivatalosan elismert szakértői által biztosított speciális szakértelemre is támaszkodhatnak.

A TAIEX-ről bővebben az Európai Bizottság honlapján (https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/funding-and-technical-assistance/taie_x_en) tájékozódhat.

Az Ön projektjének zöldítése: irányadó elvek és eszközök

Ennek az útmutatónak az a célja, hogy rávilágítson arra, Ön milyen módon tudja támogatni a környezetet a rendelkezésre álló eszközök széles skáláján keresztül. Az előző szakasz bemutatta, hogy léteznek olyan technikai segítségnyújtási szolgáltatások, amelyek segítik a projektek zöldítését. Felmerül azonban a kérdés, hogy projektgazdaként hol talál konkrét iránymutatást a projektfejlesztéshez.

A **fenntartható fejlődési célok** politikai iránymutatást nyújtanak, és globális fellépést sürgetnek a szegénység felszámolása, bolygónk védelme és annak biztosítása érdekében, hogy 2030-ra minden ember békében és jólétben éljen. Az **európai zöld megállapodás** a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend végrehajtására irányuló bizottsági stratégia központi eleme. Konkrét célkitűzéseket, célokat és intézkedéseket határoz meg, amelyeknek középpontjában a környezet- és éghajlatvédelem áll. Ha projektjét összhangba kívánja hozni ezekkel a változásokra irányuló szakpolitikákkal, olvassa el a zöld megállapodás [2. fejezetben](#) ismertetett kezdeményezéseit.

Az EU **nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programja**, amely 2022. május 2-án lépett hatályba az EU 2030-ig tartó időszakra szóló, jogilag elfogadott közös környezetvédelmi programjaként, hat kiemelt tematikus célkitűzést határoz meg: az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, a regeneratív növekedési modellt, a szennyezőanyag-mentességi célkitűzést, a biológiai sokféleség védelmét és helyreállítását, valamint a termeléshez és a fogyasztáshoz kapcsolódó legfontosabb környezeti és éghajlati hatások csökkentését. Ezek a célkitűzések fontos elemek, amelyeket figyelembe kell venni a környezet közvetlen támogatása és a környezetvédelemnek a projektekbe való horizontális integrálása során. Ezenkívül a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program kiemelt mutatókat tartalmazó nyomonkövetési keretet határoz meg, amely további iránymutatásként szolgálhat a zöld projektek tervezéséhez.

A nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programra vonatkozó releváns információk az Európai Bizottság weboldalán található (https://ec.europa.eu/environment/strategy/environment-action-programme-2030_hu).

Az európai zöld megállapodás ambiciózus célkitűzéseinek elérését szolgáló elsődleges eszközként a **többéves pénzügyi keret** és a **Next Generation EU** finanszírozási programok úgy lettek kialakítva, hogy integrálják az éghajlat- és környezetvédelmi politikai prioritásokat. Ehhez bizonyos általános célokat kell követniük: az összes kiadás legalább 30%-át éghajlat-politikai intézkedésekre kell fordítaniuk, a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzések pedig 2024-ben a többéves pénzügyi keret éves kiadásainak 7,5%-ából, 2026-ban és 2027-ben pedig 10%-ából²⁴ részesülnek. A Next Generation EU-n keresztül finanszírozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz célja az éghajlati szempontok 37%-os arányú általános érvényesítése.

A károkozás elkerülését célzó elvet az európai zöld megállapodás vezette be a környezeti vagy éghajlati károk megelőzése érdekében, és ezt a fenntartható finanszírozásra vonatkozó uniós taxonómiai rendelet tovább bővítette a **jelentős károkozás elkerülését** célzó koncepcióval²⁵. A jelentős károkozás elkerülését célzó elv akkor tekinthető teljesítettnek, ha egy projekt nem okoz kárt az éghajlatváltozás mérséklésével, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, a víz és a tengeri erőforrások fenntartható használatával és védelmével, a körforgásos gazdaságra való átállással, a szennyezés megelőzésével és csökkentésével, valamint a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelmével és helyreállításával kapcsolatos környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzések tekintetében. Projektgazdaként a jelentős károkozás elkerülését célzó elv végrehajtása során Önnek mérlegelnie kell, és adott esetben bizonyítania kell, hogy projektje nem sérti-e e célkitűzések egyikét sem. Amint azt fentebb kiemeltük, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet már beépítették bizonyos finanszírozási programok (a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politikai alapok) követelményeibe; a projektgazda azonban önkéntes alapon is alkalmazhatja azt. Meg kell jegyezni, hogy a jelentős károkozás elkerülését célzó elv végrehajtása és a környezetvédelmi jogszabályoknak való uniós és nemzeti szintű megfelelés kiegészíti egymást – egyik sem helyettesíti a másikat.

A LIFE program elsősorban az EU éghajlat- és környezetvédelmi politikai prioritásaival foglalkozik. Ezen túlmenően, amint azt ez az útmutató is mutatja, számos más finanszírozási program is létezik, mint például az ERFA, az EMVA, az ETHAA és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, valamint az InvestEU, amelyek összetevői vagy támogathatósági területei közvetlenül e célok teljesítésére vagy jelentős járulékos előnyök elérésére irányulnak.

Ezért a környezetbarát projektek tervezésekor projektgazdaként Ön két lehetőség közül választhat: vagy olyan projektet tervez, amely közvetlenül környezetvédelmi célokat tűz ki, vagy pedig olyan projektet dolgoz ki, amelyben a környezetvédelmi megfontolások beépülnek a projektciklusba.

²⁴ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a költségvetési fegyelmről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről (HL L 4331, 2020.12.22., 28. o.).

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról.

A **közvetlenül a környezetet támogató** projektek olyan célkitűzéseik részeként védik, javítják vagy állítják helyre a környezetet, mint például a víz vagy a tengeri erőforrások védelme, a környezetszennyezés megelőzése és csökkentése, a biológiai sokféleség védelme és helyreállítása vagy a körforgásos gazdaság előmozdítása. Az ilyen projekteket például úgy lehet kialakítani, hogy eltávolítsák a tengeri hulladékot, helyreállítsák az ökoszisztémákat bizonyos állatfajok pusztulása ellen, vagy helyreállító műhelyt hozzanak létre egy távoli faluban. A [4. fejezetben](#) az egyes alapok leírásában megtalálhatja a környezetet közvetlen támogatására irányuló lehetőségeket, amennyiben léteznek ilyenek.

A **környezetvédelmi célkitűzések horizontális módon is beépíthetők** a projektciklusba, a tervezéstől és a végrehajtástól az értékelésig. Ezt gyakran a projektek környezetvédelmi szempontjainak általános érvényesítéseként említik. A környezetvédelmi integráció példái közé tartozik a környezeti hatások értékelése és csökkentése egy új infrastrukturális projekt létrehozásakor, például egy új vasútvonal építésekor a vadon élő állatok és növények feletti átjáró kialakítása révén vagy a zöld készségek készségfejlesztési programba való beépítésével.

Az uniós finanszírozási programok számos fő szakpolitikai területe – például a közlekedés, a mezőgazdaság vagy a vidékfejlesztés – nagy lehetőségeket rejt magában a környezetvédelmi célkitűzések projektekbe való integrálása terén. Számos finanszírozási program tartalmaz a környezetvédelmi integrációt célzó rendelkezéseket, például az ERFA, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) vagy az ETHAA célkitűzéseiben leírtakat; a jelentős károkozás elkerülését célzó elv beépítését a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközbe és a kohéziós politikai alapokba; fenntarthatósági vizsgálatot az InvestEU keretében; vagy a különböző programok keretében a környezetre negatív hatást gyakorló egyes tevékenységek tiltólistáit. Projektgazdaként az elővigyázatosság elve is fontos: ez biztosítja, hogy valamennyi uniós szintű fellépés és tevékenység olyan módon legyen irányítva és megtervezve, hogy ne okozzon olyan kárt az éghajlatban és a környezetben, amelyet meg lehetett volna előzni. Arról is meg kell győződni, hogy a projekt megfelel-e a hatályos környezetvédelmi jogszabályoknak, akár uniós, akár nemzeti szinten. Ez azt jelenti, hogy egyes projektek esetében jóváhagyásuk előtt környezeti hatásvizsgálatot (KHV) kell végezni.

A környezetvédelmi célkitűzések projektekbe történő integrálásához a programspecifikus elemeket a [4. fejezetben](#), az egyes finanszírozási programokhoz tartozó „A környezetvédelmi integráció lehetőségei” szakaszban találja. Az alábbiakban további részletek találhatók azokról az elemekről, amelyek a projektgazdák számára hasznosak a környezetvédelmi célkitűzések projektekbe való integrálásához.

A javasolt projektek és beruházások környezeti hatásvizsgálata a környezetvédelmi célkitűzések egyes projektek szintjén történő integrálásának kritikus építőköve. A **KHV-irányelv**²⁶ meghatározza az ilyen vizsgálatok jogi

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

keretét²⁷. Az alábbiakban ismertetjük azokat a projekttypusokat, amelyeket értékelni kell (pl. távolsági autópályák, repülőterek vagy gátak fejlesztése), és azt, hogy Önnek milyen eljárásokat kell követnie, milyen feltételek mellett. A KHV-irányelv I. mellékletében felsorolt valamennyi projekt úgy tekintendő, hogy jelentős hatást gyakorol a környezetre, ezért környezeti hatásvizsgálatnak kell alávetni őket. Az irányelv II. mellékletében felsorolt projektek esetében a nemzeti környezetvédelmi hatóságoknak átvilágítási eljárás keretében kell meghatározniuk, hogy a projektet környezeti hatásvizsgálatnak vessék-e alá. A nyilvános konzultáció a környezeti hatásvizsgálati eljárások kulcsfontosságú eleme. Az irányelv értelmében minden tagállam köteles átültetni a követelményeket a nemzeti jogba annak érdekében, hogy az általános keretet a nemzeti körülményekhez és a szervezeti felépítéshez igazítsa. Ha meg szeretné tudni, hogy milyen konkrét eljárásokat kell követnie projektgazdaként, és hogy projektjét kötelező vizsgálatnak kell-e alávetni, javasoljuk, hogy további tájékoztatásért vegye fel a kapcsolatot annak a tagállammal a kapcsolattartó pontjával, ahol a projektet végrehajtják.

A természettel és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos környezetvédelmi integráció további fontos uniós környezetvédelmi megfelelési építőelemei a **madárvédelmi irányelv**²⁸ és az **élőhelyvédelmi irányelv**^{29,30}. Az élőhelyvédelmi irányelv értelmében a tagállamoknak különleges természetvédelmi területeket kell kijelölniük az irányelv I. mellékletében felsorolt élőhelytypusok és az irányelv II. mellékletében felsorolt fajok kedvező védeltségi állapotának biztosítása érdekében. A madárvédelmi irányelv értelmében a hálózatnak 194 különösen veszélyeztetett faj és vonuló madárfaj számára kijelölt különleges madárvédelmi területeket kell magában foglalnia. Ezek együttesen alkotják a védett területek Natura 2000 hálózatát. Minden olyan tervre vagy projektre vonatkozóan, amely valószínűleg jelentős hatást gyakorol egy Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy projektekkel együttesen, a tagállamnak (az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerint) megfelelő vizsgálatot kell folytatnia. A vizsgálatnak meg kell állapítania a projektnek vagy tervnek a természeti területre gyakorolt hatásait, figyelembe véve a természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket. Az illetékes hatóság a tervet vagy projektet csak azt követően hagyhatja jóvá, hogy megbizonyosodott arról, hogy az érintett természeti terület épségét nem fogja hátrányosan érinteni. Nagyon kivételes körülmények között (azaz ha nincs más alternatíva, és a tervet vagy projektet közérdeken alapuló kényszerítő indok támasztja alá) a vizsgálat kedvezőtlen eredménye ellenére

²⁷ A környezeti hatásvizsgálatokkal kapcsolatos további információk az Európai Bizottság honlapján találhatóak (https://ec.europa.eu/environment/eia/index_en.htm).

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.).

²⁹ A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

³⁰ A madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvekkel kapcsolatos további információk az Európai Bizottság honlapján találhatóak (https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/index_en.htm).

engedélyezhető a terv folytatása, de a tagállamoknak megfelelő kompenzációs intézkedéseket kell hozniuk a Natura 2000 hálózat általános egységességének védelme érdekében, és a Bizottságot értesíteni kell (az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (4) bekezdése); bizonyos esetekben feltétel lehet a Bizottság véleményezése is.

A **víz-keretirányelv**³¹ biztosítja az ökonómiai és ökológiai szempontoknak a vízminőség és -mennyiség kezelésébe való teljes körű integrációját³². Az irányelv az édesvizekre, a parti tengervizekre és az átmeneti vizekre kiterjedően olyan integrált vízgazdálkodási megközelítést nyújt, amely tiszteletben tartja a teljes ökoszisztémák épségét. A legfőbb célkitűzése annak elérése, hogy az Unió több mint 146 000 felszíni vízteste (pl. folyók, tavak, parti tengervizek) és több mint 15 000 felszín alatti vízteste megkapja a „jó állapotú” besorolást. A „jó állapot” a felszíni vizek esetében jó ökológiai és kémiai állapotot, míg a felszín alatti vizek – az ivóvízkinyerés fő forrásai – tekintetében jó mennyiségi és kémiai állapotot jelent. A víz-keretirányelv azt a követelményt is bevezeti, hogy a folyógazdálkodásnak vízgyűjtőkre (azaz a természetes földrajzi és hidrológiai egységre) kell épülnie, nem pedig közigazgatási vagy politikai határokra. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek részletezik, hogy a vízgyűjtőre vonatkozóan meghatározott célkitűzéseket (ökológiai állapotra, mennyiségi állapotra, kémiai állapotra és a védett területre vonatkozó célkitűzések) hogyan kell az előírt határidőn belül elérni. A felszíni víztest fizikai jellemzőinek megváltoztatásával vagy a felszín alatti víztestek szintjében bekövetkező olyan változásokkal járó projekteknek, amelyek rontják a víztest állapotát vagy megakadályozzák a víz jó állapotának/potenciáljának elérését, meg kell felelniük a 4. cikk (7) bekezdésében leírt feltételeknek.

A **hulladékokról szóló keretirányelv**³³ bizonyos projektek esetében releváns lehet, mivel iránymutatással szolgálhat a következőkre vonatkozóan: a hulladékhierarchiával való összhang (4. cikk), az újrahasználatra való előkészítésre és újrafeldolgozásra vonatkozó célokhoz való hozzájárulás (11. cikk (2) bekezdés), valamint a vonatkozó hulladékgazdálkodási tervvel és hulladékmegelőzési programmal való összhang szükségessége (28. és 29. cikk)³⁴.

A projekt jellegétől függően más környezetvédelmi jogszabályok is alkalmazhatók, például a stratégiai környezeti vizsgálatról³⁵ vagy az ipari kibocsátásokról szóló irányelv³⁶.

Projektgazdaként minden bizonnyal nagy megterhelésnek tűnhet a projekttervezés környezetvédelmi integrációja, illetve a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelési kötelezettség. Ennek azonban nem kell így lennie. Először is bármikor megtekintheti az Európai Bizottság honlapján³⁷ vagy a tagállamok környezetvédelmi hatóságainak honlapján elérhető átfogó információkat. Másodsorú bátran felveheti a kapcsolatot a nemzeti kapcsolattartó pontokkal vagy a különböző uniós szintű finanszírozási programok kapcsolattartóival, amelyek mindegyike hasznos információkkal szolgál majd ahhoz, hogy projektje hasznos eszközzé váljon.

A 4. fejezetben további információk találhatóak projektje zöldítéséről az egyes finanszírozási programokon belül, a fentiekben kiemeltéknek megfelelően. Ha a projekt tervezési szakaszában további kérdései vannak, forduljon bizalommal a rendelkezésére álló technikai segítségnyújtási szolgálatokhoz vagy az illetékes kapcsolattartási pontokhoz.

31 Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

32 A víz-keretirányelvvvel kapcsolatos további információk az Európai Bizottság honlapján találhatóak (https://ec.europa.eu/environment/water/index_en.htm).

33 Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

34 A hulladékokról szóló irányelvvvel kapcsolatos további információk az Európai Bizottság honlapján találhatóak (https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling_hu).

35 Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30. o.).

36 Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

37 Az Európai Bizottság honlapja két hasznos belépési pontot biztosít (<https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/20.html?locale=hu> és https://ec.europa.eu/environment/index_en).

4. fejezet:

Finanszírozáshoz való hozzáférés

Bevezetés a finanszírozási programokba

Ez a fejezet a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret és a Next Generation EU 13 finanszírozási programját ismerteti, amelyek az EU környezetvédelmi célkitűzéseit támogató projekteket támogathatnak vagy finanszírozhatnak. A projektek vagy közvetlenül a környezetet célozhatják meg, vagy horizontálisabb módon integrálhatják a környezetvédelmi szempontokat.

A [4. táblázat](#) az egyes finanszírozási programokra vonatkozóan a következő szakaszokban megadott információk típusait foglalja össze. Meg kell jegyezni, hogy az ezen útmutatóban szereplő minden egyes finanszírozási program esetében a hangsúly a környezetvédelmi célkitűzéseket támogató projektgazdák rendelkezésére álló legfontosabb információkon van. Az egyes finanszírozási programokkal kapcsolatos további részletek az alábbi egyedi leírásokban megadott hivatkozásokon keresztül érhetők el.

Az alábbiakban bemutatott alapok szakpolitikai területek szerint vannak csoportosítva, és bemutatásukra minden egyes csoporton belül betűrendben kerül sor.

4. táblázat: Az egyes finanszírozási programokra vonatkozó információk összefoglalása

Az információ típusa	Leírás
Kulcsterületek	Rövid áttekintést ad azokról a kulcsfontosságú szakpolitikai területekről, amelyekre a finanszírozási program vonatkozik.
Célkitűzés(ek) és hatókör	Meghatározza az alap/program általános célkitűzését (célkitűzéseit) és hatókörét.
Komponensek	Jelzi a finanszírozási program különböző fókuszterületeit és prioritásait. Az azonos általános célkitűzés megvalósításához hozzájáruló komponensek külön költségvetéssel rendelkezhetnek egy finanszírozási programon belül.
A finanszírozás volumene	Ismerteti a többéves pénzügyi keret vagy a Next Generation EU költségvetéséből a finanszírozási programon keresztül rendelkezésre bocsátott pénzügyi összeget. Az egyes finanszírozási programokon belül gyakran további különbséget tesznek aszerint, hogy az egyes komponens- vagy projekt típusok esetében mennyi finanszírozás áll rendelkezésre.
Az irányítás típusa	Az egyes alapokra/programokra alkalmazandó irányítás típusát jelöli. Az uniós szintű finanszírozási programokat a Bizottság irányíthatja önállóan (közvetlen irányítás), a tagállamokkal közösen (megosztott irányítás) vagy végrehajtó partnereken keresztül (közvetett irányítás). Az érintett finanszírozás vagy komponens jellegétől függően a finanszírozási program egy vagy több végrehajtási móddal rendelkezhet.
A finanszírozás típusa	Ismerteti a pénzeszközök folyósításának módját, például vissza nem térítendő támogatásokat, kölcsönöket, tőketámogatást vagy biztosítékokat, illetve ezek kombinációját.
A célcsoportot alkotó kedvezményezettek	A finanszírozási program tervezett kedvezményezettjeit jelöli. Minden finanszírozási program és technikai segítségnyújtási eszköz meghatározza a tervezett kedvezményezetteket, amelyek/akik a mezőgazdasági termelőktől a kutatókig, a cégekig és a nemzetközi szervezetekig terjedhetnek. Az uniós finanszírozás leggyakoribb kedvezményezettjeinek áttekintése az Európai Bizottság weboldalán található (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-apply/eligibility-who-can-get-funding_hu).
A projektek típusai	Alapos áttekintést nyújt a finanszírozási programon keresztül finanszírozható projekt típusokról. Ez általános képet ad az olvasóknak arról, hogy projektjeik nagy vonalakban jogosultak-e a szóban forgó finanszírozási programra.
Támogathatósági kritériumok	A kedvezményezettek és a projekt típusok/tevékenységek tekintetében a támogathatósági kritériumok nem teljes körű felsorolását tartalmazza. Minden egyes finanszírozási program, de az egyes felhívások esetében is létezhetnek horizontális és/vagy egyedi támogathatósági kritériumok. Ez az útmutató kulcsfontosságú információkkal szolgál ahhoz, hogy segíteni tudja a projektgazdákat a szervezetként való támogathatóságuk megítélésében. A projektgazdák ezt követően több gyakorlati segítséget kaphatnak a támogathatósági kritériumokkal kapcsolatban, például a pályázati felhívásban és az ajánlati felhívásban található, alapspecifikus iránymutatások tanulmányozásával. Emellett az irányító hatóságok által nyújtott egyedi támogatás segítheti a projektgazdákat a támogathatósági követelmények további azonosításában.
Láthatósági követelmények	Meghatározza azokat a konkrét követelményeket, amelyeknek a kedvezményezetteknek meg kell felelniük, amikor uniós finanszírozásban részesülnek. Ez jellemzően azt jelenti, hogy láthatóvá kell tenni az uniós logót, és fel kell tüntetni az uniós finanszírozást a pénzügyi támogatás forrásaként.
A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei	Ismerteti, hogy a finanszírozási programon keresztül finanszírozott projektek hogyan és mely területeken képesek közvetlenül hozzájárulni a környezetvédelmi célkitűzésekhez.
A környezetvédelmi integráció lehetőségei	Ismerteti, hogy a támogatható projekteknek milyen lehetőségeik lehetnek arra, hogy horizontális módon integrálják a környezetvédelmi célkitűzéseket (közvetett megcélzásuk és/vagy a projektciklusba való integrálásuk révén a 3. fejezetben leírtak szerint).
A technikai segítségnyújtás lehetőségei	Ismerteti a technikai segítségnyújtás lehetőségeit, amelyek számos finanszírozási program keretében rendelkezésre állnak a magán- és az állami projektgazdák megsegítésére. A projektgazdák segítséget kaphatnak projektjeik tervezéséhez (beleértve a környezetvédelmi szempontok integrálását is) és végrehajtásához.
Hasznos linkek és források	Online forrásokat kínál a finanszírozási portálokon, és tájékoztatást nyújt arról, hogy hol található a pályázati felhívások, hogyan lehet pályázni pénzeszközökre, hol található meg a kapcsolattartó pontok, az alapokat létrehozó jogi aktusok és bármely más lehetséges további információforrás azon felhasználók számára, akik részletesebb információkat keresnek.
Projekt példák	Példákat mutat be korábbi projektekre, főként az előző többéves pénzügyi keretből. Ez ízelítőt ad a lehetőségekről, és segít abban, hogy Ön magabiztosabban keresse meg a projektjének megfelelő finanszírozási programokat, és pályázzon rájuk.

Az alapokra vonatkozó információk

Környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE)

A környezetvédelmi, természetvédelmi, éghajlat-politikai és fenntartható energiával kapcsolatos projekteket támogató uniós pénzügyi eszköz az egész EU-ban és a LIFE programhoz társult nem uniós országokban

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör	Komponensek
Körforgásos gazdaság és hulladékkezelés, levegőminőség, a környezetszennyezés megelőzése és ellenőrzése, természetvédelem és a biológiai sokféleség védelme, megőrzése és helyreállítása, a vízi és tengeri erőforrások fenntartható kiaknázása és védelme, az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, tiszta energia, valamint környezetvédelmi és éghajlatvédelmi irányítás, energiahatékonyság.	Az általános célkitűzés az, hogy a program hozzájáruljon a fenntartható, körforgásos, energiahatékony, megújuló energián alapuló, klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens uniós gazdaság irányába történő elmozduláshoz, a környezet – ezen belül a levegő, a víz és a talaj – minőségének védelme, helyreállítása és javítása, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, továbbá az ökoszisztémák leromlásának kezelése érdekében, többek között a Natura 2000 hálózat megvalósításának és működtetésének támogatásával, hozzájárulva ezáltal a fenntartható fejlődéshez. A LIFE program célja továbbá, hogy támogassa az EU általános környezetvédelmi cselekvési programjainak végrehajtását.	A LIFE program négy alprogramból áll: 1. természet és biodiverzitás; 2. körforgásos gazdaság és életminőség; 3. az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; 4. a tiszta energiára való áttérés.
		A finanszírozás volumene 5,4 milliárd EUR

Az irányítás típusa	A finanszírozás típusa
A LIFE pályázati felhívások/ajánlattételi felhívások formájában működő, közvetlenül irányított alap. A programot az Európai Bizottság irányítja, és a támogatások nagy része a CINEA számára van delegálva.	A LIFE program fő finanszírozási formái a vissza nem térítendő támogatások, amelyek a teljes költségvetésnek nagyjából 85%-át teszik ki. A támogatások a projektköltségek legfeljebb 95%-át társfinanszírozhatják, a projekt típusától függően, az alábbiakban leírtak szerint. A finanszírozás egyéb formái közé tartoznak a közbeszerzési szerződések, a pénzdíjak és a beruházási műveletekhez nyújtott technikai segítségnyújtás.

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

A támogatható kedvezményezetteknek a következő kategóriák valamelyikébe kell tartozniuk:

- az EU-ban vagy a hozzá kapcsolódó tengerentúli országban vagy területen bejegyzett állami vagy magánjogalany;
- a LIFE programhoz társult nem uniós ország;
- az uniós jog alapján létrehozott bármely jogalany vagy bármely nemzetközi szervezet.

Természetes személyek nem jogosultak a pályázásra.

A LIFE programhoz nem társult, nem uniós országban letelepedett jogalanyok kivételesen jogosultak lehetnek a részvételre, amennyiben részvételük szükséges egy adott fellépés célkitűzéseinek eléréséhez az EU-ban végrehajtott beavatkozások hatékonyságának biztosítása érdekében. Főszabály szerint azonban e jogalanyoknak maguknak kell viselniük részvételük költségeit.

A projektek típusai

A LIFE program **környezetvédelemmel foglalkozó és környezetvédelmi szempontból integrált projekteket finanszíroz vissza nem térítendő támogatások, pénzdíjak és közbeszerzés formájában**. A beruházási műveletekhez nyújtott technikai segítségnyújtást is finanszírozhatja. Példaként említhető, hogy a környezetvédelmi projektek szabványos cselekvési projekteken keresztül is finanszírozhatók, míg a stratégiai természetvédelmi projektek és a stratégiai integrált projektek célja a környezetvédelmi és éghajlat-politikai jogszabályok vagy szakpolitikák által előírt terv vagy stratégia végrehajtásának támogatása. A LIFE olyan projekteket is finanszíroz, amelyek célja az irányítás javítása a környezetvédelmi/éghajlat-politikai célkitűzések támogatása érdekében.

A LIFE program finanszírozási forrásokat határoz meg azon projektek számára, amelyek célja, hogy segítsék a nemzeti természetvédelmi projektek vagy a stratégiai integrált projektek előkészítését.

A LIFE program emellett támogathatja a környezetvédelem és az éghajlat-politika (többek között az energetikai átmenet) területén tevékenykedő nonprofit szervezetek működését. A vissza nem térítendő támogatások bizonyos feltételek mellett a tagállamok tengerentúli országaiban vagy területein folytatott tevékenységeket is finanszírozhatnak, vagy olyan nemzetközi megállapodásokat is támogathatnak, amelyeknek az EU részes fele.

Támogathatósági kritériumok

A LIFE-rendelet meghatározza az alap alapvető szabályait, beleértve a fő támogathatósági kritériumokat is. Az egyik fontos kritérium a projektek társfinanszírozásának szükségessége. A társfinanszírozási arány a következő³⁸:

- kötelező a LIFE-projektek esetében, a társfinanszírozási arány legfeljebb 60% lehet a nemzeti természetvédelmi projektek, a stratégiai integrált projektek és a szabványos cselekvési projektek esetében;
- a „Természet és biológiai sokféleség” alprogram keretében megvalósuló szabványos cselekvési projektek esetében a társfinanszírozási arány elérheti a 75%-ot;
- nonprofit szervezetek esetében a társfinanszírozás aránya elérheti a 70%-ot;
- a „Tiszta energiára való átállás” alprogram keretében finanszírozott egyéb intézkedések 95%-ig társfinanszírozhatók.

38 Valamennyi arány és feltétel részletesen megtalálható az Európai Bizottság honlapján (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/life/wp-call/2021-2024/wp_life-2021-2024_en.pdf).

Láthatósági követelmények

Fontos tudni, hogy a LIFE program láthatósági/kommunikációs követelményei eltérnek más alapok és finanszírozási programok megközelítésétől. Nevezetesen a LIFE-rendelet 21. cikke írja elő a LIFE-logó használatát a LIFE-finanszírozás kedvezményezettjei számára.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

A LIFE az EU környezetvédelmi finanszírozási eszköze, amely környezetvédelmi projekteket és környezeti dimenzióval rendelkező projekteket céloz meg. Ez mind a négy alprogramra igaz, a leginkább közvetlen módon pedig a „Természet és biológiai sokféleség”, valamint a „Körforgásos gazdaság és az életminőség” alprogramokra. Az e két pillérhez tartozó projektek közvetlenül a tengeri és vízi erőforrások fenntartható használatára és védelmére, a biológiai sokféleségre és az ökoszisztéma helyreállítására, a körforgásos gazdaságra való átállásra, a levegőtisztaságra, valamint a környezetszennyezés megelőzésére és csökkentésére irányulnak.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

A LIFE programot úgy alakították ki, hogy maximalizálja saját környezetvédelmi integrációs dimenzióját. Az előző többéves pénzügyi keret időszakának részeként végzett felülvizsgálatával a LIFE integrált projektek esetében különleges érvényesítési eszköz bevezetésére került sor³⁹. Az ilyen projektek egyik egyedi jellemzője, hogy segítik a tagállamokat más uniós finanszírozási források (pl. strukturális, mezőgazdasági vagy regionális alapok) felhasználásában. A legutóbbi felülvizsgálattal ezeket a projekteket kiterjesztették, hogy lehetővé tegyék a szélesebb körű felhasználást, a természetvédelemre is kiterjedően.

A LIFE program keretében finanszírozott projekteknek nem szabad aláásniuk a program egyik általános és konkrét célkitűzését sem, köztük az „Éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás”, valamint a „Tiszta energiára való átállás” alprogramja révén beépülő éghajlat- és energiapolitikai dimenziókat. A környezetvédelmi integráció az e területekhez tartozó projekteknek érhető el, például az energiahatékonyság, a megújuló energia, a városok és régiók éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodása, az infrastruktúra éghajlatváltozási rezilienciavizsgálata, illetve a tiszta energiára való átállásra irányuló kapacitásépítés terén. A LIFE program azt is meghatározza, hogy azok a projektek, amelyek szinergiákat és járulékos előnyöket érnek el a négy alprogram között, bónuszban részesüljenek az értékelés során.

Emellett több olyan horizontális terület is profitálhat a környezeti integrációból, mint például az innovatív tiszta technológiák és megoldások, a fenntartható finanszírozás, a magatartásbeli változás és a tudatosság-növelő tevékenységek, valamint a digitalizáció.

39 A LIFE integrált projektjeivel kapcsolatban további információk a CINEA honlapján találhatók (https://cinea.ec.europa.eu/publications/life-integrated-projects_en).

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

LIFE technikai segítségnyújtás a stratégiai integrált projektek/nemzeti természetvédelmi projektek előkészítéséhez: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/life/wp-call/2021-2024/call-fiche_life-2021-ta-pp_en.pdf

Hasznos linkek és források

- Az alap jogalapja: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0783>
- A programmal kapcsolatos információk az Európai Bizottság honlapján: https://cinea.ec.europa.eu/life_en
- A CINEA útmutatója a pályázók számára: https://cinea.ec.europa.eu/life/life-support-applicants_en
- CINEA információs napok: https://cinea.ec.europa.eu/events_en
- LIFE az európai országokban és nemzeti kapcsolattartó pontok: https://cinea.ec.europa.eu/life/life-european-countries_en

Projektpéldák

A program hosszú múltra tekint vissza, és a környezetvédelmi közösség körében népszerű finanszírozási eszköz. Számos példa van olyan sikeres projektekre, amelyeket LIFE-finanszírozással hajtottak végre.

A finanszírozott projektek adatbázisa a <https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/search/> címen érhető el.

LIFE IP CLEAN AIR

Időtartam: 2018. október – 2024. október

Kedvezményezett: Szófia (koordinátor), Burgasz, Rusze, Sztara Zagora, Veliko Tarnovo és Montana önkormányzatai (Bulgária), valamint az „Economika 2000” klub

A kedvezményezett típusa: helyi közigazgatási szerv/helyi önkormányzat

Teljes költségvetés: 16 666 266 EUR

Uniós hozzájárulás: 9 999 760 EUR

Ez a projekt a bulgáriai Szófia, Burgasz, Veliko Tarnovo, Montana, Rusze és Sztara Zagora településeket támogatja a levegőszennyezés, valamint a legfeljebb 10 mikron átmérőjű, háztartási fűtésből és egyéb forrásokból származó szálló por (PM10) kibocsátásának csökkentésére irányuló erőfeszítéseikben. A különböző tevékenységek – többek között a kapacitásépítés, a figyelemfelkeltés és a tudásátadás – kombinációjával a LIFE IP CLEAN AIR a következő célok eléréséhez járul hozzá: az uniós és nemzeti jogszabályokban előírtaknak megfelelően évente 35 napnál kevesebb olyan nap, amikor a PM10 napi szintje az átlagosnál magasabb; az emberi egészségre vonatkozóan az uniós és nemzeti jogszabályokban meghatározott éves célérték alatti, átlagos éves PM10-koncentráció elérése és fenntartása; a PM10 legmagasabb feljegyzett 24 órás koncentrációjának csökkentése; valamint a PM2.5 és a kén-dioxid szintjének csökkentése a belföldi szén- és fatüzelésből származó kibocsátás csökkentése révén.

Forrás: https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/index.cfm?fuseaction=search.dspPage&n_proj_id=7009

A projekt honlapja: <https://lifeipcleanair.eu/>

LIFE-ECOTEX

Időtartam: 2016. szeptember – 2019. november

Kedvezményezett: GAIKER-IK4 (Spanyolország) (koordinátor), CTCR (Spanyolország), BETA (Spanyolország), EKOREC (Spanyolország) és LOGROTEX (Spanyolország)

A kedvezményezett típusa: vállalatok

Teljes költségvetés: 1 246 048 EUR

Unió hozzájárulás: 735 827 EUR

Ez a projekt a poliészter textilhulladék innovatív, ökohatékony és rendkívül jól sokszorosítható újrafeldolgozási rendszerét fejlesztette ki. A poliészter a felhasznált mennyiség tekintetében a második legnagyobb műanyagcsalád. A cipőiparban azonban a jó minőségű poliészter textíliák akár 7%-a is elvész a gyártás során. Ezt a hulladékot nehéz újrafeldolgozni, így a hulladéklerakás és -égetés a leggyakoribb megoldás. Spanyolország LIFE-ECOTEX projektjének célja, hogy fenntartható megoldást találjon a poliészter-hulladékra a katalitikus glikolízisen keresztül történő kémiai újrahasznosítással. A folyamat eredményeként magas hozzáadott értéket képviselő kémiai monomerek jöttek létre, amelyeket új lábbelik és szigetelőanyagok előállításához ismét nyersanyagként használtak fel. Ez fokozta az ágazat körforgásos jellegét, és csökkentette az üvegházhatásúgáz-kibocsátást. Például az új nyersanyag gyártása 35%-kal csökkenti a kibocsátást a gyári új poliészter előállításához képest. Ezenkívül az újrafeldolgozott poliészterből készült cipőtalpbetétek 23%-kal alacsonyabb szénlábnyomúak voltak, mint az edzőcipőknél általánosan használt talpbetétek. Az új módszereknek köszönhetően a hulladéklerakókban elhelyezett poliészter textilhulladék mennyisége 750 kg-mal csökkent. A projekt során 330 cipőbetét-prototípust és 24 szigetelőlapot fejlesztettek ki, amelyeket kémiai újrahasznosított poliészterből állítottak elő. A textiliparban, a gépjárműiparban és a csomagolóiparban számos vállalat indított e vegyi folyamat reprodukálására irányuló projekteket.

Forrás: https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/index.cfm?fuseaction=search.dspPage&n_proj_id=5798

A projekt honlapja: <http://www.life-ecotex.eu/index.php/en/home/>

Horizont Európa

A kutatást és innovációt támogató valaha volt legnagyobb transznacionális program

Kulcsterületek

A Horizont Európa foglalkozik az éghajlatváltozással, hozzájárul az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak eléréséhez, és fellendíti az EU versenyképességét és növekedését.

A program megkönnyíti az együttműködést és megerősíti a kutatás és innováció hatását az uniós szakpolitikák kidolgozása, támogatása és végrehajtása terén, miközben kezeli a globális kihívásokat. Támogatja a fejlesztést, és javítja a tudás és a technológiák megosztását.

Munkahelyeket teremt, teljeskörűen bevonja az Unióban fellelhető tehetségeket, fokozza a gazdasági növekedést, előmozdítja az ipari versenyképességet és optimalizálja a befektetések hatását a megerősödött Európai Kutatási Térségben.

A finanszírozás volumene

A Horizont Európa 2021–2027-es időszakra szóló költségvetése 95,5 milliárd EUR. Ez magában foglalja a Next Generation EU-ból származó 5,4 milliárd EUR-t, valamint egy további 4,5 milliárd EUR összegű megerősítést. E költségvetés 35%-a járul hozzá az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzésekhez.

Az irányítás típusa

A programot a finanszírozó szervek közvetlen irányítással vagy közvetett irányítással hajtják végre. A program keretében a finanszírozás közvetett cselekvések útján történik, a költségvetési rendeletben⁴⁰ meghatározott bármely formában; a program keretében nyújtott támogatás fő formája azonban a vissza nem térítendő támogatás. A program támogatja az olyan európai partnerségekre történő beruházásokat is, amelyek a tagállamokkal vagy az iparral való együttműködést is magukban foglalják. A Horizont Európa II. pillérének jelentős részét intézményesített partnerségek révén valósítják meg, különösen a mobilitás, az energia, a digitális ágazat és bioalapú gazdaság területein, amelyekre vonatkozóan külön munkaprogramok vannak érvényben.

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

A finanszírozás típusa

A Horizont Európa fő finanszírozási modellként támogatást kínál, amelyet adott esetben célzott finanszírozási eszközök egészíthetnek ki.

Célkitűzés(ek) és hatókör

Az első stratégiai terv a program első négy évére vonatkozóan meghatározta a beruházások célzottabbá tételére vonatkozó fő stratégiai célokat:

- a nyitott stratégiai autonómia előmozdítása a kulcsfontosságú digitális, alap- és kialakulóban lévő technológiák, ágazatok és értékláncok fejlesztésének vezetésével, hogy emberközpontú technológiák és innovációk révén felgyorsítsák és irányítsák a digitális és zöld átállást;
- Európa ökoszisztémáinak és biológiai sokféleségének helyreállítása, valamint a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás az élelmiszerbiztonság és a tiszta és egészséges környezet biztosítása érdekében;
- annak elérése, hogy Európa legyen az első digitális alapokon nyugvó körforgásos, klímasemleges és fenntartható gazdaság a mobilitási, energia-, építési és előállítási rendszereinek átalakítása révén;
- reziliensebb, inkluzívabb és demokratikusabb európai társadalom létrehozása, amely felkészült a fenyegetésekre és katasztrófákra, és reagál rájuk, kezeli az egyenlőtlenségeket, és magas színvonalú egészségügyi ellátást nyújt, valamint képessé teszi valamennyi polgárát arra, hogy fellépjen a zöld és digitális átállás során.

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

Székhelyétől függetlenül bármely jogalany, beleértve a nem társult nem uniós országokból vagy nemzetközi szervezetekből (beleértve a nemzetközi európai kutatási szervezeteket is) származó jogalanyokat is, jogosult a részvételre (függetlenül attól, hogy jogosult-e finanszírozásra vagy sem), feltéve, hogy a Horizont Európáról szóló rendeletben⁴¹ meghatározott feltételek, valamint a pályázati felhívásban meghatározott egyéb feltételek teljesülnek. A támogatásra való jogosultság feltétele, hogy a pályázók székhelye az EU-ban, a társult országokban, illetve az alacsony vagy közepes jövedelmű országokban legyen. A társult országok közé tartozik Örményország, Bosznia-Hercegovina, Grúzia, Izland, Izrael, Koszovó, Moldova, Montenegró, Észak-Macedónia, Norvégia, Szerbia és Törökország, és folyamatban vannak társulási tárgyalások Albániával, a Feröer szigetekkel, Marokkóval, Tunéziával, Ukrajnával és az Egyesült Királysággal.

⁴¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/695 rendelete (2021. április 28.) a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az 1290/2013/EU és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 170., 2021.5.12., 1. o.).

Komponensek

A program három pillérből és egy részből áll, amelyek fő prioritásainak feleltethetők meg.

I. pillér: kiváló tudomány. E pillér célja az EU globális tudományos versenyképességének növelése. Ennek jegyében olyan felderítő kutatási projekteket támogat, amelyeket vezető kutatók terveznek meg és irányítanak az Európai Kutatási Tanácson keresztül. Emellett a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések keretében posztdoktori kutatói ösztöndíjakat, doktori képzési hálózatokat és kutatói csereprogramokat is finanszíroz, és világszínvonalú kutatási infrastruktúrákba fektet be.

II. pillér: globális kihívások és az európai ipar versenyképessége. Ez a pillér a társadalmi kihívásokkal kapcsolatos kutatást támogatja, és klasztereken keresztül megerősíti a technológiai és az ipari kapacitásokat. Ambiciózus, az előttünk álló legnagyobb kihívásokra összpontosító, uniós küldetéseket határoz meg. Emellett a Közös Kutatóközpont tevékenységére is kiterjed, amely a nemzeti és az európai uniós politikai döntéshozatali folyamatot támogatja független tudományos adatokkal és technikai segítségnyújtással.

Ez a pillér hat klaszterre tagolódik, amelyek mindegyike átfogó témákhoz kapcsolódó, egyedi várható hatásokból áll. E hat klaszter a következő:

1. egészségügy;
2. kultúra, kreativitás és befogadó társadalom;
3. a társadalmat szolgáló polgári biztonság;
4. digitális gazdaság, ipar és világűr;
5. éghajlat, energiaügy és mobilitás;
6. élelmiszerek, biogazdaság, természeti erőforrások, mezőgazdaság és környezet.

Ezen túlmenően a Horizont Európa kutatási és innovációs program bevezette a 2021–2027-es időszakra vonatkozó uniós küldetéseket (beleértve az óceánpolitikai küldetést is). Ezek a küldetések kötelezettségvállalásokat jelentenek a világunk előtt álló legnagyobb kihívások némelyikének megoldása iránt. Az egyes küldetések olyan intézkedések – például kutatási projektek, szakpolitikai intézkedések vagy akár jogalkotási kezdeményezések – portfóliójaként működnek, amelyek egy olyan mérhető cél elérését szolgálják, amely egyéni fellépések útján nem teljesíthető. Ezek a küldetések hozzájárulnak az európai zöld megállapodás céljaihoz, az európai rákellenes tervhez és a fenntartható fejlődési célokhoz. Az öt uniós küldetés a következő:

1. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás – legalább 150 európai régió és közösség támogatása annak érdekében, hogy 2030-ra rezilienssé váljanak az éghajlatváltozás hatásaival szemben;
2. rák – az európai rákellenes tervvel karöltve 2030-ig több mint 3 millió ember életminőségének javítása a megelőzés, a gyógyítás, valamint a hosszabb és jobb életet biztosító megoldások révén;
3. óceánjaink és vizeink helyreállítása 2030-ig;
4. 100 klímasemleges és intelligens város 2030-ig;
5. európai talajmegállapodás – 100 „élő laboratórium” és „világítótorony”, amely előmozdítja az egészséges talajra történő, 2030-ig megvalósítandó átállást.

III. pillér: innovatív Európa. Ez a pillér az Európai Innovációs Tanács (EIC) segítségével azt szolgálja, hogy Európa élen járjon a piacteremtő innovációban. Az oktatás, kutatás és az innováció tudásháromszögének integrációját elősegítő Európai Innovációs és Technológiai Intézet révén segíti az átfogó európai innovációs környezet létrejöttét.

Az EIC célja olyan áttörést hozó technológiák és forradalmi innovációk azonosítása és támogatása, amelyek képesek nemzetközi szinten növekedni és piacvezetővé válni. Támogatja az innováció valamennyi szakaszát, az áttörést hozó technológiák tudományos alapjaira irányuló kutatástól és fejlesztéstől kezdve az áttörést hozó technológiák és innovációk validálásáig és demonstrációjáig a valós igények kielégítése érdekében, valamint az induló innovatív vállalkozások és a kkv-k fejlesztéséig és felfuttatásáig. Az EIC-díjasok, valamint a kiválasztott pályázók számos EIC üzleti akceleratorszolgáltatáshoz férnek hozzá, amelyek hozzásegítik őket a vezető szakértelemhez, vállalkozásokhoz, befektetőkhez és ökoszisztéma-szereplőkhöz. Az EIC további tevékenységeket is végez, például pénzdíjakat ad.

Rész: a részvétel bővítése és az Európai Kutatási Térség megerősítése. A Horizont Európa e része fokozott támogatást biztosít az uniós tagállamoknak a nemzeti kutatási és innovációs potenciáljuk lehető legteljesebb kiaknázását célzó erőfeszítéseikhez.

A projektek típusai

A következő tevékenységek általában támogathatók a Horizont Európa keretében.

- **Kutatási és innovációs intézkedések.** Ezek a tevékenységek elsősorban új ismeretek létrehozására és/vagy egy új, illetve jobb minőségű technológia, termék, eljárás, szolgáltatás vagy megoldás megvalósíthatóságának vizsgálatára irányulnak. Ez magában foglalhatja az alapkutatót, az alkalmazott kutatást, technológiák fejlesztését és integrálását, kis léptékű prototípusokkal laboratóriumi vagy szimulált környezetben végzett tesztelést, illetve demonstrációs tevékenységeket és validálást.
- **Innovációs cselekvések.** Olyan tevékenységekről van szó, amelyek célja új, módosított vagy továbbfejlesztett termékekre, eljárásokra vagy szolgáltatásokra vonatkozó tervek, intézkedések vagy minták kidolgozása. Ezek a tevékenységek magukban foglalhatják a prototípusgyártást, a tesztelést, a demonstrációs tevékenységeket, a kísérleti bevezetést, a nagy léptékű termékhitelítést és a forgalomba hozatalt.
- **Koordinációs és támogatási cselekvések.** Ezek olyan tevékenységek, amelyek hozzájárulnak a Horizont Európa célkitűzéseikhez.
- **Program-társfinanszírozási cselekvések.** Ezek az uniós finanszírozó szervektől eltérő, kutatási és innovációs programokat irányító vagy finanszírozó jogalanyok által létrehozott vagy végrehajtott tevékenységi programok. E tevékenységi programok a hálózatépítést és koordinációt, a kutatást, az innovációt, a kísérleti tevékenységeket, az innovációt és a piaci bevezetést, a képzést és a mobilitást, a tudatosság növelését és a kommunikációt, valamint a térítendő támogatás, pénzdíjak és/vagy közbeszerzés formájában. A tevékenységeket a kedvezményezettek közvetlenül vagy harmadik feleknek nyújtott pénzügyi támogatás révén hajthatják végre.
- **Innovációs és piaci bevezetésre irányuló cselekvések.** Olyan tevékenységekről van szó, amelyek egy innovációs cselekvést, valamint az innovációs tevékenység piaci bevezetéséhez szükséges egyéb tevékenységeket foglalnak magukban. Idetartozik a vállalkozások bővítése és az Európai horizont keretében nyújtott vegyesfinanszírozás.
- **Képzéshez és mobilitáshoz kapcsolódó cselekvések.** Ezek olyan tevékenységek, amelyek célja az országok és – adott esetben – ágazatok, illetve tudományágak közötti mobilitás révén a kutatók készségeinek, ismereteinek és karrierlehetőségeinek fejlesztése.

Támogathatósági kritériumok

Részvételi jogosultság. Székhelyétől függetlenül bármely jogalany, beleértve a nem társult nem uniós országokból vagy nemzetközi szervezetekből (beleértve a nemzetközi európai kutatási szervezeteket is) származó jogalanyokat is, jogosult a részvételre (függetlenül attól, hogy jogosult-e finanszírozásra vagy sem), feltéve, hogy a Horizont Európaról szóló rendeletben meghatározott feltételek, valamint a pályázati felhívásban meghatározott egyéb feltételek teljesülnek.

Finanszírozásra való jogosultság. A támogatásra való jogosultság feltétele, hogy a pályázók székhelye az EU-ban, a társult országokban, illetve az alacsony vagy közepes jövedelmű országokban legyen. Az egyedi eseteket a Horizont munkaprogram⁴² A. melléklete tartalmazza. A kedvezményezetteknek regisztrálniuk kell a résztvevői nyilvántartásban, mielőtt pályázatot nyújtanának be. A konzorciumot alkotó jogalanyok akkor jogosultak a részvételre, ha a konzorciumban legalább egy, valamely tagállamban székhellyel rendelkező független jogalany és legalább két másik, különböző tagállamokban vagy társult országokban székhellyel rendelkező független jogalany vesz részt.

A projekteknek meg kell felelniük az etikai elveknek, és a pályázóknak etikai önértékelést kell végezniük.

A minősített és/vagy érzékeny információkat tartalmazó projekteknek a finanszírozás engedélyezéséhez biztonsági értékelésen kell átesniük⁴³.

A tagállamok és társult országok azon jogalanyainak, amelyek közjogi szerveknek, kutatási szervezeteknek vagy felsőoktatási intézményeknek minősülnek (ideértve a magán-kutatásszervezeteket és felsőoktatási intézményeket is), rendelkezniük kell nemi esélyegyenlőségi tervvel ahhoz, hogy jogosultak legyenek a támogatásra.

42 Európai Bizottság: Horizont Európa munkaprogram (2021–2022): 13. Általános mellékletek, Brüsszel, 2022 (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2021-2022/wp-13-general-annexes_horizon-2021-2022_en.pdf).

43 Európai Bizottság: Horizont Európa munkaprogram (2021–2022): 13. Általános mellékletek, Brüsszel, 2022 (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2021-2022/wp-13-general-annexes_horizon-2021-2022_en.pdf).

Láthatósági követelmények

A Horizont Európa megerősíti a kedvezményezettek nyílt hozzáférési jogait és kötelezettségeit. Minden tudományos publikációhoz azonnali, nyílt hozzáférést, valamint felelős kutatásiadat-kezelést ír elő annak érdekében, hogy az adatok fellelhetők, hozzáférhetők, interoperábilisak és újrafelhasználhatók legyenek. A pályázatok értékelési kritériumainál figyelembe veszik a nyitott tudomány gyakorlatait.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

Európa gazdasági és társadalmi jóléte, az életminőség, illetve a munkahelyek és a környezet minősége a kontinens tudásteremtési és innovációs képességén áll vagy bukik. A Horizont Európának várhatóan jelentős társadalmi és környezeti hatása lesz. E hatás a tudományos eredmények terjesztése, feltárása és összegyűjtése, illetve új termékekre, szolgáltatásokra és folyamatokra való átváltása révén valósul meg, ami pedig elősegíti a politikai célkitűzések, illetve a szociális és ökoinnováció sikeres megvalósítását.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

A Horizont Európa közvetlenül támogatja a környezetet, és horizontális módon támogatja a környezetvédelmi integrációt. A klaszterek közül több nem környezetvédelmi jellegű, de képes támogatni a környezetvédelmi integrációt, különösen a digitális gazdaság, az ipar és a világűr (4. klaszter), az energia és a mobilitás (5. klaszter), valamint az élelmiszerek, a biogazdaság, a természeti erőforrások és a mezőgazdaság (a 6. klaszter a környezetvédelmi szempont kivételével) tekintetében.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

A Horizont Európa program útmutatója és a munkaprogram mellékletei információkat tartalmaznak a támogathatóságról, a pályázati eljárásról és az odaítélési kritériumokról:

- https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/programme-guide_horizon_en.pdf
- https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2021-2022/wp-13-general-annexes_horizon-2021-2022_en.pdf

Az Európai Bizottság Horizont Európa weboldala: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

Az Európai Bizottság kutatási kérdésekkel foglalkozó szolgálata: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/contact/research-enquiry-service_en

Hasznos linkek és források

A Horizont Európa program 2021–2027-es időszakra vonatkozó bemutatása: <https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2022-06/rtd-2021-00013-02-00-hu-tra-01.pdf>

Projekt példák

A finanszírozott projektek adatbázisa a <https://cordis.europa.eu/projects/en> címen érhető el

Ocean Sentinel

Időtartam: 2018. január – 2019. június 30.

Kedvezményezeti koordinátor:

Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS, Franciaország)

Teljes költségvetés: 150 000 EUR

Unió hozzájárulása:
150 000 EUR

Ez a projekt a veszélyeztetett tengeri fajokra, köztük az albatroszokra, a cápákra és a tengeri teknősökre irányul, és ezáltal védi az ökoszisztémát. A projekt az illegális halászati tevékenységek felderítésére szolgáló innovatív technológiát foglal magában, és információkat gyűjt a hatóságok, a halászatról és tengeri élő erőforrások védelméről szóló regionális megállapodások, valamint az óceán és lakosainak megőrzéséért küzdő nem kormányzati szervezetek számára. Az eredményeket a halászatról és a tengeri élő erőforrások védelméről szóló nemzetközi megállapodásokról folytatott megbeszélések alapjául használják fel.

A projekt keretében kifejlesztettek egy CENTURION nevű naplózót, amely egy radarkibocsátást észlelő és lokalizáló XGPS platformmal, valamint egy műholdas átviteli rendszerrel (Argos) van kombinálva, és 1. a hajók lokációját azonnal elküldi egy fogadóhelyre, 2. kiterjeszti a naplózót a platformként használt állatok széles körére, valamint 3. egy weboldalon keresztül azonnal elérhetővé teszi a CENTURION naplózótól kapott információkat. A koncepciót az Indiai-óceán déli részén tesztelték a Crozet- és Kerguelen-szigeteken, ahol értékes és kiterjedt halászat folyik kizárólagos gazdasági övezetekben és óceáni vizeken.

Forrás: https://ec.europa.eu/info/news/commission-announces-winners-horizon-impact-award-2020-2020-sep-23_en

A projekt honlapja: <https://cordis.europa.eu/project/id/780058>

Kohéziós Alap

Az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának erősítése a környezetvédelem és a transzeurópai hálózatok területére irányuló beruházások támogatása révén

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör	Az irányítás típusa
Transzeurópai közlekedési hálózatok, energiahatékonyság, megújuló energia, intermodális szállítás, közlekedési infrastruktúra, környezetvédelmi infrastruktúra.	A Kohéziós Alap az uniós kohéziós politikai alapok egyike, amelyek magukban foglalják az ERFA-t, az ESZA+-t és az IÁA-t is. A Kohéziós Alap ösztönzi a prioritást élvező transzeurópai közlekedési hálózatokba való beruházásokat, valamint az energiához vagy a közlekedéshez kapcsolódó beruházásokat, amelyek az energiahatékonyság, a megújuló energia használata, a közlekedés fejlesztése és az intermodális szállítás támogatása szempontjából előnyösek a környezet számára. A Kohéziós Alapból 10 milliárd EUR-s finanszírozási keretet különítettek el, amelyet az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében hajtanak végre elsősorban a kohéziós országok közötti nagy vasúti projektek finanszírozására.	A Kohéziós Alap esetében az irányítás megoszlik az Európai Bizottság és egyes uniós tagállamok nemzeti és regionális hatóságai között. A Kohéziós Alap igazgatásáért felelős tagállami hatóságok kiválasztják, hogy mely projekteket kell támogatni (vissza nem térítendő támogatások és/vagy pénzügyi eszközök, például hitel, tőke vagy biztosíték révén).
A finanszírozás volumene		
48 milliárd EUR		

Komponensek

A Kohéziós Alap az uniós kohéziós politika öt célkitűzése közül kettőt támogat (lásd még az ERFA-ról szóló [4. fejezetet](#)):

- 2. szakpolitikai célkitűzés – egy zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású átalakulás a nettó nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaság és a reziliens Európa felé a tiszta és tisztességes energetikai átmenet, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozás enyhítése és az ahhoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés, valamint a fenntartható városi mobilitás előmozdításával;
- 3. szakpolitikai célkitűzés – jobban összekapcsolt Európa a mobilitás fenntartható közlekedési hálózatokon keresztüli fokozása révén.

E két szakpolitikai célkitűzéssel összhangban a Kohéziós Alap különösen a következőkre összpontosít:

- az energiahatékonyság előmozdítása és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése;
- a megújuló energia előmozdítása, valamint intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése;
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a katasztróforkockázat-megelőzés és az ellenálló képesség előmozdítása;
- a vízhez való hozzáférés és a fenntartható vízgazdálkodás előmozdítása;
- a körforgásos és erőforrás-hatékony gazdaságra való átállás előmozdítása;
- a természet, a biológiai sokféleség és a zöld infrastruktúrák védelmének és megővésének fokozása, többek között a városi térségekben, valamint valamennyi szennyezési forma csökkentése;
- a fenntartható multimodális városi mobilitás előmozdítása a nettó nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás részeként;
- az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens, biztonságos, fenntartható és intermodális transzeurópai közlekedési hálózat kialakítása;
- a fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens és intermodális nemzeti, regionális és helyi mobilitás fejlesztése és fokozása, beleértve a transzeurópai közlekedési hálózathoz való jobb hozzáférést és a határokon átnyúló mobilitást.

A finanszírozás típusa

A tagállamok a Kohéziós Alapból fizetett hozzájárulást arra használhatják fel, hogy a kedvezményezetteknek vissza nem térítendő támogatások, pénzügyi eszközök vagy díjak vagy ezek kombinációjának formájában támogatást nyújtsanak. A pénzügyi eszközök közé tartozhatnak a kölcsönök, a garanciák, a tőketámogatás vagy a kvázisajáttőke-finanszírozás. Ezenkívül az irányító hatóságok a pénzügyi termékeket igényeikhez és lehetőségeikhez igazíthatják, vagy az Európai Bizottság által a „készen hozzáférhető” eszközökre vonatkozóan meghatározott feltételek alapján strukturálhatják a pénzügyi eszközt.

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

A Kohéziós Alap keretében Ön csak akkor pályázhat támogatásra, ha olyan tagállamban él, ahol az egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelem nem éri el az EU-27 átlagának 90%-át. Ez a követelmény az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának erősítését célozza az EU kevésbé fejlett régióinak támogatása révén. A Kohéziós Alapból csak a következő országok részesülhetnek: Bulgária, Csehország, Észtország, Görögország, Horvátország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovénia és Szlovákia.

A Kohéziós Alapból származó támogatásra jogosult kedvezményezettek típusát az ország vagy régió irányító hatósága határozza meg. Ha például az Ön szervezete kis- vagy középvállalkozás (kkv), nagyvállalkozás, kutatószervezet, közigazgatási szerv, nem kormányzati szervezet vagy civil társadalmi szervezet, Ön jogosult lehet a Kohéziós Alap keretében nyújtott támogatásra.

A projektek típusai

- Környezetvédelmi beruházások
- A fenntartható fejlődéssel és a környezeti előnyöket nyújtó energiával kapcsolatos beruházások, különös tekintettel a megújuló energiára
- A közlekedési infrastruktúrába (a transzeurópai közlekedési hálózatba) irányuló beruházások

Az irányító hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a programbeavatkozások tiszteletben tartsák a DNSH elvét, és teljesítsék a közös rendelkezésekről szóló rendeletben előírt előfeltételeket. Ezért ahhoz, hogy az irányító hatóság kiválassza az Ön projektjét, azt össze kell hangolni ezekkel a követelményekkel. A támogatott projektek típusai, valamint az értékelési és a kiválasztási kritériumok az egyes programoktól függenek. Ezenkívül a projektnek meg kell felelnie a vonatkozó (regionális, nemzeti és európai) környezetvédelmi jogszabályoknak.

Támogathatósági kritériumok

A finanszírozás elnyeréséhez az uniós rendelet bizonyos szabályokat ír elő, amelyeket az ország vagy régió irányító hatósága által megállapított nemzeti támogathatósági szabályok egészíthetnek ki, mint például:

- időtartam – a műveletek és a kiadások végrehajtásának időtartama korlátozott lehet;
- a beavatkozás hatóköre – korlátozások vonatkoznak a társfinanszírozható tevékenységek típusaira;
- költségkategóriák – bizonyos költségkategóriák ki vannak zárva;
- a műveletek földrajzi helye – csak bizonyos helyszínek lehetnek támogathatók;
- a műveletek tartóssága – előfordulhat, hogy a beruházásokat a művelet befejezését követően legalább egy ideig fenn kell tartani;
- a kedvezményezettek típusai – hogy csak bizonyos vállalkozások, szervek vagy gazdasági szereplők jogosultak támogatásra.

Láthatósági követelmények

Ha Ön a Kohéziós Alap által finanszírozott projektet hajt végre, fel kell tüntetnie az alapokból származó támogatást, beleértve az újrafelhasznált forrásokat is. Például a projekt hivatalos honlapján, amennyiben van ilyen, valamint közösségimédia-oldalain a támogatás mértékével arányos rövid leírást kell közölnie a műveletről, megemlítve annak céljait és az elért eredményeket, és kiemelve az Uniótól kapott pénzügyi támogatást⁴⁴.

⁴⁴ A kedvezményezettek felelősségével kapcsolatos további részletek az Európai Bizottság *A kohéziós politika kommunikációja 2021–2027-ben* című kiadványában (2020) (https://ec.europa.eu/regional_policy/2021-2027_en) található.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

A második szakpolitikai célkitűzés értelmében a Kohéziós Alap támogatása közvetlenül a környezetre irányulhat, például a természet, a biológiai sokféleség és – többek között a városi területeken – a zöld infrastruktúra védelmét és megőrzését fokozó, valamint a szennyezés minden formájának csökkentését célzó projektek finanszírozása révén.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

A Kohéziós Alap környezetvédelmi relevanciája különösen jelentős az energiával vagy a közlekedéssel kapcsolatos projektek támogatása tekintetében, amennyiben azok egyértelműen előnyösek a környezet számára az energiahatékonyság, a megújuló energiaforrások használata, a vasúti közlekedés fejlesztése, az intermodalitás támogatása, a tömegközlekedés megerősítése stb. tekintetében.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

A projektgazdáknak nyújtott támogatást közvetítő szervezetek vagy az irányító hatóságok adott részelei nyújthatják. A tanácsadás vonatkozhat különösen arra, hogy hogyan kell kitölteni a pályázati űrlapot, hogyan biztosítható, hogy a projekt ötlete összhangban legyen a Kohéziós Alap programjával, hogyan kell pénzügyi tervet készíteni, és hogyan kell kiválasztani a projekt végrehajtásának nyomon követésére szolgáló mutatókat.

Hasznos linkek és források

- Az alapokhoz való hozzáférés: https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/funding/accessing-funds/
- Irányító hatóságok: https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/atlas/managing-authorities/
- Az alap jogalapja: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32021R1058>

Projekt példák

A finanszírozott projektek példáinak adatbázisa a https://ec.europa.eu/regional_policy/projects/projects-database_en címen érhető el.

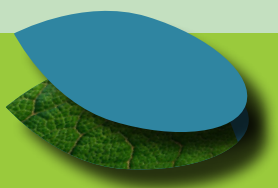
Emellett a Kohésio az Európai Bizottság egyik eszköze, amely lehetővé teszi, hogy megkeresse az Ön régiójában az uniós projekteket (<https://kohesio.ec.europa.eu/>).

Európai Regionális Fejlesztési Alap: „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzés

A gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítése az EU-ban a régiók közötti egyenlőtlenségek kiigazítása révén

Kulcsterületek

Innováció, kkv-k versenyképessége, digitalizáció, energiahatékonyság, megújuló energia, energiahálózat, az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, katasztrófakockázat-kezelés, vízhez való hozzáférés, körforgásos gazdaság, hulladékgazdálkodás, természetvédelem, biodiverzitás, mobilitás, közlekedési infrastruktúra, foglalkoztatás, oktatás, készségek, társadalmi befogadás, egészségügyi ellátás, kultúra, fenntartható turizmus.

Célkitűzés(ek) és hatókör

Az ERFA az uniós kohéziós politikai alapok egyike, amelyek magukban foglalják az ESZA+-t, a Kohéziós Alapot és az IÁA-t is.

Az ERFA célja az Európai Unió belüli gazdasági és társadalmi kohézió erősítése az EU régiói közötti egyenlőtlenségek kiigazítása révén. Az ERFA fő célja, hogy lehetővé tegye az uniós országok és régiók számára, hogy azok (az innováció, a befogadó digitális társadalom kialakítása és a kkv-k támogatása révén) versenyképesebbé és intelligensebbé, (az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, a víz- és hulladékgazdálkodás javítása, a környezet védelme, a biológiai sokféleség megőrzése és a szennyezés csökkentése révén) környezetbarátabbá, (a mobilitás fokozása révén) jobban összekapcsolttá és intelligensebbé, valamint (a hatékony és inkluzív foglalkoztatás támogatása, a kultúra és a fenntartható turizmus szerepének erősítése révén) szociálisabbá váljanak, és (a fenntartható városfejlesztés előmozdítása révén) „közelebb kerüljenek a polgárokhoz”.

A finanszírozás volumene

274 milliárd EUR

Komponensek

Az ERFA-n keresztül nyújtott támogatás az EU kohéziós politikájában meghatározott mind az öt szakpolitikai célkitűzéshez kapcsolódik, az első két szakpolitikai célkitűzéshez szükséges minimális pénzügyi allokáció mellett (a továbbiakban: tematikus koncentráció):

- 1. szakpolitikai célkitűzés – egy versenyképesebb és intelligensebb Európa megteremtése az innovatív és intelligens gazdasági átalakulás, valamint a regionális IKT-összekapcsoltság előmozdításával;
- 2. szakpolitikai célkitűzés – egy zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású átalakulás a nettó nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaság és a reziliens Európa felé a tiszta és tisztességes energetikai átmenet, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozás enyhítése és az ahhoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés, valamint a fenntartható városi mobilitás előmozdításával;
- 3. szakpolitikai célkitűzés – egy jobban összekapcsolt Európa megteremtése a mobilitás fokozásával;
- 4. szakpolitikai célkitűzés – szociálisabb és befogadóbb Európa;
- 5. szakpolitikai célkitűzés – egy polgárokhoz közelebb álló Európa megteremtése minden térségtípus fenntartható és integrált fejlődésének előmozdítása révén.

A tagállami hatóságok forrásainak legalább 30%-át a 2. szakpolitikai célkitűzésre összpontosítják. A fejlettebb régiók vagy tagállamok előirányzataik legalább 85%-át az 1. és 2. szakpolitikai célkitűzésre fordítják. Az átmeneti régiók vagy tagállamok költségvetési juttatásuk legalább 40%-át az 1. szakpolitikai célkitűzésre, a kevésbé fejlett régiók vagy tagállamok pedig legalább 25%-át az 1. szakpolitikai célkitűzésre fordítják.

Az irányítás típusa

Az ERFA-nál az irányítás megoszlik az Európai Bizottság és egyes uniós tagállamok nemzeti és regionális hatóságai között. Az ERFA igazgatásáért felelős tagállami hatóságok kiválasztják, hogy mely projekteket kell támogatni (vissza nem térítendő támogatások és/vagy pénzügyi eszközök, például hitel, tőke vagy biztosíték révén). Az ERFA a társfinanszírozás elvének megfelelően működik (azaz amikor egy projekt finanszírozásban részesül, a tagállami hatóságoknak saját költségvetésükből is forrásokat kell biztosítaniuk). A maximális társfinanszírozási arány az érintett régió fejlettségi szintjétől függően változik.

A finanszírozás típusa

A tagállamok az ERFA-ból fizetett hozzájárulást arra használhatják fel, hogy a kedvezményezetteknek vissza nem térítendő támogatások, pénzügyi eszközök vagy díjak vagy ezek kombinációjának formájában támogatást nyújtsanak. A pénzügyi eszközök közé tartozhatnak a kölcsönök, a garanciák, a saját tőke vagy a kvázi-sajáttőke. Ezenkívül az irányító hatóságok a pénzügyi termékeket igényeikhez és képességeikhez igazíthatják, vagy az Európai Bizottság által a „készen hozzáférhető” eszközökre vonatkozóan meghatározott feltételek alapján strukturálhatják a pénzügyi eszközt.

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

Az ERFA-ból származó támogatásra jogosult projektgazdákra vonatkozó döntést az ország vagy régió irányító hatósága hozza meg. Például az Ön projektje abban az esetben lehet támogatható, ha az Ön szervezete kkv, nagyvállalkozás, kutatószervezet, közigazgatási szerv, nem kormányzati szervezet vagy civil társadalmi szervezet.

A projektek típusai

Az ERFA által támogatott projektek konkrét típusai az ország vagy régió irányító hatóságának választásától függően változnak. Az ERFA-ból származó támogatás általában a következőkre terjed ki:

- infrastruktúrára irányuló beruházások;
- alkalmazott kutatási és innovációs tevékenységek, többek között ipari kutatás, kísérleti fejlesztés és megvalósíthatósági tanulmányok;
- a szolgáltatásokhoz való hozzáférésre irányuló beruházások;
- kkv-kba irányuló termelőberuházások, valamint a meglévő munkahelyek megőrzését és új munkahelyek teremtését célzó beruházások;
- berendezésekre, szoftverekre és immateriális javakra irányuló beruházások;
- a hálózatépítésbe, az együttműködésbe, a tapasztalatcserébe és az innovációs klasztereket érintő tevékenységekbe történő beruházások, többek között a vállalkozások, a kutatási szervezetek és a közigazgatási szervek között;
- információra, kommunikációra és tanulmányokra irányuló beruházások.

Az irányító hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a programbeavatkozások tiszteletben tartsák a DNSH elvét, és teljesítsék a közös rendelkezésekről szóló rendeletben előírt előfeltételeket. Ezért az irányító hatóság által kiválasztott projektek össze lesznek hangolva ezekkel a követelményekkel. A támogatott projektek típusa, az értékelés és a kiválasztási kritériumok mindegyike az egyes programoktól függ. Ezenkívül Önnek kedvezményezettként meg kell felelnie a vonatkozó (regionális, nemzeti és európai) környezetvédelmi jogszabályoknak.

Támogathatósági kritériumok

A finanszírozás elnyeréséhez az uniós rendelet bizonyos szabályokat ír elő, amelyeket az ország vagy régió irányító hatósága által alkalmazható nemzeti támogathatósági szabályok egészíthetnek ki, mint például:

- időtartam – a műveletek és a kiadások végrehajtásának időtartama korlátozott;
- a beavatkozás hatóköre – korlátozások vonatkoznak a társfinanszírozható tevékenységek típusaira;
- költségkategóriák – bizonyos költségkategóriák ki vannak zárva;
- a műveletek földrajzi helye – csak bizonyos helyszínek támogathatók;
- a műveletek tartóssága – előfordulhat, hogy a beruházásokat a művelet befejezését követően legalább egy ideig fenn kell tartani;
- a kedvezményezettek típusai – csak bizonyos vállalkozások, szervek vagy gazdasági szereplők jogosultak támogatásra.

Láthatósági követelmények

Az ERFA által finanszírozott projekteket végrehajtó kedvezményezetteknek és szervezeteknek fel kell tüntetniük az alapokból származó támogatást, beleértve az újrafelhasznált forrásokat is. Például a projekt hivatalos honlapján, amennyiben van ilyen, valamint közösségimédia-oldalain a támogatás mértékével arányos rövid leírást kell közölniük a műveletről, megemlítve annak céljait és az elért eredményeket, és kiemelve az Uniótól kapott pénzügyi támogatást⁴⁵.

⁴⁵ A kedvezményezettek felelősségével kapcsolatos további részletek az Európai Bizottság *A kohéziós politika kommunikációja 2021–2027-ben* című kiadványában (2020) (https://ec.europa.eu/regional-policy/2021-2027_en) található.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

A második szakpolitikai célkitűzés értelmében az ERFA közvetlenül a környezetre irányulhat, például a természet, a biológiai sokféleség és – többek között a városi területeken – a zöld infrastruktúra védelmét és megőrzését fokozó, valamint a szennyezés minden formájának csökkentését célzó projektek finanszírozása révén. Hasonlóképpen, az alap támogathatja a körforgásos gazdaságra vonatkozó olyan kezdeményezéseket is, amelyek hozzájárulnak a keletkező hulladék mennyiségének csökkentéséhez. Az ERFA a vízellátással és a víziközmű-szolgáltatással, többek között a szennyvízkezeléssel és a szilárdhulladék-gazdálkodással foglalkozó projekteket is finanszíroz. Mindezek a projektek hozzájárulnak a szennyezés csökkentéséhez és az erőforrások hatékonyabb felhasználásának elősegítéséhez.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

Az ERFA támogatja az olyan innovációs, demonstrációs, kísérleti és kereskedelmi hasznosítási tevékenységekbe történő beruházásokat, amelyek fokozzák a zöldebb gazdaságra való áttéréshez szükséges új technológiák alkalmazását. Az ERFA közvetetten hozzájárulhat a környezeti fenntarthatósághoz is azáltal, hogy lehetővé teszi a kkv-k számára, hogy energiahatékonyabb berendezéseket szerezzenek be, vagy energiatakarékossági intézkedéseket hajtsanak végre, ezáltal csökkentve az üzleti költségeket és növelve a versenyképességet. Az energiahatékonyság előmozdítása és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése az ERFA egyik fő prioritása. A fenntartható termelési folyamatokhoz hozzájáruló innováció és a fenntarthatóbb közlekedési módok támogatása (pl. intelligens és zöld mobilitási megoldások révén) közvetett környezeti előnyökkel is jár.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

A projektgazdáknak szánt támogatást közvetítő szervezetek vagy az irányító hatóságok adott részlegei nyújthatják. Tanácsokat lehet adni különösen arra vonatkozóan, hogy hogyan kell kitölteni a pályázati űrlapot, hogyan biztosítható, hogy a projekt ötlete összhangban legyen az ERFA programjával, hogyan kell pénzügyi tervet készíteni, és hogyan kell kiválasztani a projekt végrehajtásának nyomon követésére szolgáló mutatókat.

Az irányító hatóság által biztosított projektpályázati csomag tartalmazhat a környezetre vagy általában a fenntartható fejlődésre vonatkozó útmutatókat vagy kérdőíveket is annak érdekében, hogy a környezetvédelmi szempontok beépüljenek a projekttervezésbe.

Hasznos linkek és források

- További információk az ERFA-ról: https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/erdf_en
- A regionális alapokhoz való hozzáférés: https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/funding/accessing-funds/#2
- Az ERFA irányító hatóságainak elérhetőségi adatai: https://ec.europa.eu/regional_policy/in-your-country/managing-authorities_en
- Az ERFA pénzügyi eszközei: <https://www.fi-compass.eu/funds/erdf>

Projektpéldák

A finanszírozott projektek példáinak adatbázisa a https://ec.europa.eu/regional_policy/projects/projects-database_hu címen érhető el.

Emellett a Kohesio az Európai Bizottság egyik eszköze, amely lehetővé teszi, hogy megkeresse az Ön régiójában az uniós projekteket (<https://kohesio.ec.europa.eu/>).

DaRe to Connect projekt – A Duna régió ökológiai összeköttetésének támogatása az Európai Zöld Öv mentén a Natura 2000 területek összekapcsolása révén

Időtartam: 2018. június – 2021. május

Kedvezményezeti koordinátor: A BUND bajor szervezete (Németország)

A kedvezményezett típusa: NGO

Teljes költségvetés: 2 086 654 EUR

Uniós hozzájárulás: 1 684 032 EUR

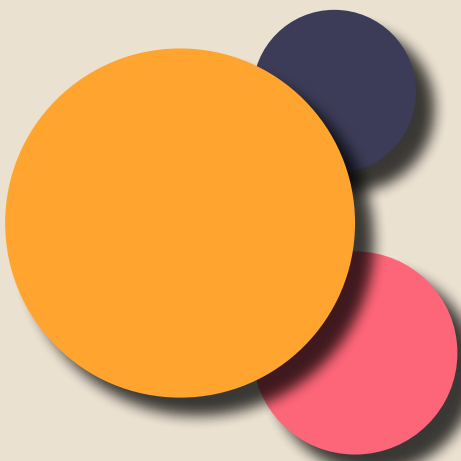
Az Európai Zöld Övvel az egykori vasfüggöny mentén rendkívüli ökológiai hálózatot és élő emléket alakítottak ki. Az Interreg Duna transznacionális program területén az Európai Zöld Öv 10 országot kapcsol össze. Ez a sáv a páneurópai ökológiai hálózat gerincét képezi, és jelentős mértékben hozzájárul az EU zöld infrastruktúrájához és a környezetbarát infrastruktúra transzeurópai hálózatához.

A Zöld Övet azonban bizonyos mértékben az jellemezte, hogy az élőhelyek és értékes tájak nem voltak megfelelően összekapcsolva. A „DaRe to Connect” projekt fő célja ezért az volt, hogy az ökoszisztémák és szolgáltatásaik fenntartása és javítása révén a Zöld Öv összeköttetésének további transznacionális fejlesztésén keresztül végrehajtsa a Duna régióra vonatkozó uniós stratégiát.

A projekt transznacionális és makroregionális szinten meghatározta a Natura 2000 területek közötti ökofolyosókat, és konkrét iránymutatást nyújtott a Natura 2000 területeket helyi és regionális szinten összekötő transznacionális ökofolyosók létrehozásához. Az eredményeket a „Zöld Öv a Duna régióban 2030-ig” elnevezésű transznacionális stratégiai vízió keresztül érvényesítették, és a nemzeti politikai érdekelt felek is jóváhagyták.

A projektpartnerek elkötelezettek voltak amellett, hogy továbbra is megőrizték az Európai Zöld Övet, amely Európa zöld infrastruktúrájának és biológiai sokféleségének gerincét képezi. Kérték, hogy az Európai Zöld Öv országainak kormányai foglalják bele a zöldövezet területfejlesztési terveikbe, és teremtsék meg a megfelelő gazdasági feltételeket, amelyek lehetővé teszik a mezőgazdaság és az erdészet számára, hogy ökológiailag értékes szolgáltatásokat nyújtsanak. Arra is ösztönözték az Európai Zöld Öv országainak kormányait, hogy támogassák a zöldsávnak az UNESCO természeti és kulturális világörökségi területté való kijelölését.

Forrás/a projekt honlapja: <https://www.interreg-danube.eu/approved-projects/d2c>

Európai Regionális Fejlesztési Alap: Európai területi együttműködés (Interreg programok)

Az együttműködést elősegítő és a határok előtt álló akadályok leküzdésére irányuló cél

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör
Környezet, éghajlat, fenntartható energia, innováció, foglalkoztatás, szociális gazdaság, digitális gazdaság, közlekedés és szállítás, kormányzás és demokrácia, migráció.	Az Interreg/európai területi együttműködési programok közvetlenül hozzájárulnak a kohéziós politika célkitűzéseinek eléréséhez. E programok pénzügyi allokációi az ERFA-ból (és egyes esetekben az Előcsatlakozási Támogatási Eszközből; a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközből; valamint a tengerentúli országokra és területekre vonatkozó programokból) származnak. Sajátos jellegük miatt azonban ezeket a programokat az ERFA fő programjaitól eltérően hajtják végre.
A finanszírozás volumene	Az Interreg programok célja a régiók és országok közötti együttműködés előmozdítása gazdasági és társadalmi fejlődésük támogatása, valamint a határok előtt álló akadályok felszámolása érdekében. Az Interreg az EU legkülső régiói és a szomszédos országok közötti együttműködést is megerősíti. A programok hozzájárulhatnak a 2021–2027-es időszakra vonatkozó kohéziós politika öt szakpolitikai célkitűzéséhez, nevezetesen:
8 milliárd EUR az ERFA-ból + 2 milliárd EUR külső finanszírozás	<ul style="list-style-type: none">• 1. szakpolitikai célkitűzés – versenyképesebb és intelligensebb Európa;• 2. szakpolitikai célkitűzés – egy zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású átalakulás a nettó nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaság és a reziliens Európa felé;• 3. szakpolitikai célkitűzés – jobban összekapcsolt Európa;• 4. szakpolitikai célkitűzés – szociálisabb és befogadóbb Európa;• 5. szakpolitikai célkitűzés – a polgárokhoz közelebb álló Európa.
	A programok két Interreg-specifikus célkitűzéshez is hozzájárulhatnak, nevezetesen: <ul style="list-style-type: none">1. jobb együttműködés az irányítás terén;2. biztonságosabb és veszélytelenebb Európa.
	Az Interreg programoknak a támogatást meghatározott számú szakpolitikai célkitűzésre kell összpontosítaniuk (ezt nevezzük tematikus koncentrációnak), és a 2. szakpolitikai célkitűzést mindig be kell vonni.

Komponensek

Az Interreg programoknak négy típusa (vagy ága) létezik:

1. **a határokon átnyúló együttműködés (Interreg A)** a szomszédos szárazföldi és tengeri határrégiók közötti integrált regionális fejlesztés előmozdítására összpontosít;
2. **a transznacionális együttműködés (Interreg B)** előmozdítja a nemzeti, regionális és helyi partnerek közötti együttműködést a transznacionális programterületeken, ez utóbbiak területi integritásának fokozása érdekében;
3. **az interregionális együttműködés (Interreg C)** a kohéziós politika hatékonyságának páneurópai szintű megerősítésére összpontosít, és nemcsak a 27 uniós tagállamra, hanem a szomszédos országokra is kiterjed; támogatja a hálózatépítést, az innovatív megközelítéseket és a kapacitásépítést azzal a céllal, hogy azonosítsa és átadja a bevált gyakorlatokat, erősítse a tapasztalatcserét a regionális és városfejlesztés területén, valamint elemezze a területi kohézió céljaival kapcsolatos fejlődési tendenciákat;
4. **a legkülső régiók együttműködése (Interreg D)** támogatja a legkülső régiók közötti, valamint a velük szomszédos országokkal, tengerentúli országokkal és területekkel, továbbá a regionális integrációs és együttműködési szervezetekkel való együttműködést a szomszédságukon belüli regionális integráció és fejlődés elősegítése érdekében.

Az irányítás típusa

Az Interreg programokat a **megosztott irányítás** elvével összhangban hajtják végre (azaz megosztva az Európai Bizottság és az Interreg programban részt vevő tagállamok egyikében található irányító hatóság között). Az irányító hatóság az Interreg programok általános végrehajtását felügyelő szerv. Munkáját egy közös titkárság segíti, amely támogatja az irányító hatóságot a program napi irányításában. A közös titkárság egyben a pályázók és a projektpartnerek fő kapcsolattartója is.

Az Interreg programok társfinanszírozási aránya általában legfeljebb 80%, bár az Interreg D programok (legkülső régiók) és a külső határokon átnyúló együttműködési programok esetében magasabb társfinanszírozási arányokra is lehetőség van (további részletek: lásd alább az Interreg négy ágát).

A finanszírozás típusa

Az Interreg programok vissza nem térítendő támogatások, pénzügyi eszközök vagy díjak vagy ezek kombinációjának formájában nyújthatnak támogatást a kedvezményezetteknek. Az Interreg programok keretében a támogatás leggyakoribb típusa a vissza nem térítendő támogatás.

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

A támogatásra jogosult kedvezményezettek típusát a program irányító hatósága határozza meg. Például az Ön projektje abban az esetben lehet támogatható, ha az Ön szervezete kkv, nagyvállalkozás, kutatószervezet, közigazgatási szerv, nem kormányzati szervezet vagy civil társadalmi szervezet.

Támogathatósági kritériumok

A támogathatósági kritériumok az Interreg program típusától (ágától) és az egyes egyedi programokban meghatározott tartalomtól függenek. Az általános kritériumok közé tartozik a szervezet típusa és a konzorcium minimális mérete. Ezen túlmenően a pályázók akkor támogathatók, ha az egyedi program által lefedett területen található. Hasonlóképpen, mivel több ország közötti együttműködésre van szükség, a partnerségnek/konzorciumnak az adott program által érintett más országokból/régiókból származó partnereket is magában kell foglalnia.

A projektek típusai

Az Interreg A, B és D programok projektfinanszírozás révén támogatják az együttműködést a közös kihívások együttes kezelése és a közös megoldások keresése érdekében olyan területeken, mint az egészségügy, a környezetvédelem, a kutatás, az oktatás, a közlekedés, a fenntartható energia és az idegenforgalom. A projektpéldák között említhető a természeti és kulturális örökséggel kapcsolatos fenntartható gazdálkodási modellek kidolgozása, a zöld infrastruktúra fejlesztése és integrálása, a kkv-k ösztönzése az erőforrás-felhasználási problémák értékelésére és kezelésére, valamint a kkv-k és háztartások hulladékmennyiségének csökkentése. Az Interreg C programok gyakran kevésbé kézzelfogható tevékenységet támogatnak, például a kapacitásépítést és a tapasztalatcserét, főként a közigazgatási szervek között.

Láthatósági követelmények

A 2021–2027-es időszakban minden kommunikációs anyagon egyedi Interreg arculati jelzést kell alkalmazni⁴⁶.

⁴⁶ Részletesebb információk az *Interreg Brand Design Manual (2021–2027)* (Az Interreg márkatervezési kézikönyve) c. dokumentumban és a kapcsolódó prezentációkban találhatóak (<https://www.interact-eu.net/library/#3636-interreg-brand-design-manual-2021-2027>).

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

A második szakpolitikai célkitűzés értelmében az ERFA közvetlenül a környezetre irányulhat, például a természet, a biológiai sokféleség és – többek között a városi területeken – a zöld infrastruktúra védelmét és megőrzését fokozó, valamint a szennyezés minden formájának csökkentését célzó projektek finanszírozása révén. Az Interreg keretében finanszírozott projektek gyakran szennyezési problémákkal, a biológiai sokféleség csökkenésével stb. foglalkoznak, mivel ezek a kérdések túlmutatnak a nemzeti határokon.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

A kiválasztott prioritásoktól függően az európai területi együttműködési programok jelentős szerepet játszhatnak a fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásban. E tekintetben a legfontosabb előnyük a programok transznacionális vagy határokon átnyúló jellegéhez kapcsolódik.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

A potenciális kedvezményezetteknek nyújtott támogatást jellemzően az irányító hatóság, a közös titkárság vagy egy köztes szereplő nyújtja. A konkrét támogatás programonként eltérő, és tartalmazhatja a projektötlet kidolgozására, a pályázat benyújtására vagy a pályázati űrlapok kitöltésére vonatkozó útmutatókat; az eljárásokat bemutató szemináriumokat és műhelytalálkozókat; valamint a potenciális kedvezményezettek kérésre biztosított szolgáltatásként megvalósuló célzott támogatását.

Hasznos linkek és források

- A Bizottság weboldala: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/
- Az Interreg weboldala: <https://interreg.eu/>
- A tagjelölt vagy potenciális tagjelölt országok projektgazdáinak fel kell venniük a kapcsolatot az Előcsatlakozási Támogatási Eszközzel: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/what/glossary_en
- Interreg-projektek adatbázisa: <https://keep.eu/projects/>
- A jogalap: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1059&from=HU>

Európai Szociális Alap Plusz

A foglalkoztatás és a társadalmi befogadás javítását támogató nemzeti, ágazati vagy regionális programok

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör
Munkaerőpiacra való belépés, képzett munkaerő, szakképzés, hátrányos helyzetű csoportok és társadalmi befogadás.	Az ESZA+ az uniós kohéziós politikai alapok egyike, amelyek közé tartozik még az ERFA, a Kohéziós Alap, az Interreg (európai területi együttműködés) és az IÁA is. Az ESZA+ fő célja több és jobb munkahely teremtése, valamint a szociálisan befogadó társadalom támogatása. Az ESZA+ célja, hogy a tagállamok magas foglalkoztatási szintet érjenek el, biztosított legyen a szociális védelem, a képzett és reziliens munkaerő, és végső soron fel lehessen számolni a szegénységet. Az alap az esélyegyenlőséget, a munkaerőpiachoz való egyenlő hozzáférést, a tisztességes és színvonalas munkafeltételeket, a szociális védelmet és társadalmi befogadást, a színvonalas és inkluzív oktatást és képzést, az egész életen át tartó tanulást, a gyermekekbe és a fiatalokba való befektetést és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosító projekteket finanszíroz. Ezért ha a tervezett projekt összhangban van az említett területek bármelyikével, az Ön tagállamának vagy régiójának programjától függően támogatható lehet.
Komponensek	Az ESZA+ a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás, az oktatás és a társadalmi befogadás – többek között a szegénység felszámolása – szakpolitikai területeinek támogatására összpontosít, és ezért hozzájárul a 2021–2027-es időszakra vonatkozó kohéziós politika egyik szakpolitikai célkitűzéséhez, nevezetesen „Egy szociálisabb és befogadóbb Európa megteremtése a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával” elnevezésű célkitűzéshez (4. szakpolitikai célkitűzés).
A finanszírozás volumene	A finanszírozás típusa
99 milliárd EUR	A tagállamok az ESZA+-ból fizetett hozzájárulást arra használhatják fel, hogy a kedvezményezetteknek vissza nem térítendő támogatások, pénzügyi eszközök vagy díjak vagy ezek kombinációjának formájában támogatást nyújtsanak. A pénzügyi eszközök közé tartozhatnak a kölcsönök, a garanciák, a saját tőke vagy a kvázi-sajáttőke. Ezenkívül az irányító hatóságok a pénzügyi termékeket igényeikhez és képességeikhez igazíthatják, vagy az Európai Bizottság által a „készen hozzáférhető” eszközökre vonatkozóan meghatározott feltételek alapján strukturálhatják a pénzügyi eszközöket.
Az irányítás típusa	A célcsoportot alkotó kedvezményezettek
Az ESZA+ esetében az irányítás megoszlik az Európai Bizottság és az egyes uniós tagállamok nemzeti és regionális hatóságai között. Az ESZA+ igazgatásáért felelős tagállami hatóságok kiválasztják, hogy mely projekteket kell támogatni (vissza nem térítendő támogatások és/vagy pénzügyi eszközök, például hitel vagy biztosíték révén).	Az adott ország vagy régió irányító hatósága dönt arról, hogy Ön kedvezményezettként jogosult-e az ESZA+-támogatásra. Például ha az Ön szervezete kkv, nagyvállalkozás, kutatószervezet, közigazgatási szerv, nem kormányzati szervezet vagy civil társadalmi szervezet, potenciálisan jogosult lehet a támogatásra kedvezményezettként.
Láthatósági követelmények	
Az alapok kedvezményezettjeinek biztosítaniuk kell az uniós finanszírozás láthatóságát, különösen a finanszírozott tevékenység és az eredmények népszerűsítésekor. A konkrét követelmények az egyes programoktól és a nemzeti szabályoktól függenek (lásd az ESZA+-ról szóló rendelet ^[47] 36. cikkét).	
<small>47 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 231., 2021.6.30., 21. o.).</small>	

A projektek típusai

Az ESZA+-ból finanszírozott konkrét projekt típusokat az egyes országok vagy régiók programjai határozzák meg. Az ESZA+-ból származó támogatás általában a következő beruházástípusokra terjed ki:

- oktatási programok és kezdeményezések;
- a felnőtt munkaerő szakmai átképzése;
- kezdeményezések a fiatalok számára, különös tekintettel a munkaerőpiacra való belépésre;
- a hátrányos helyzetű vagy marginalizált csoportok munkaerőpiacra való belépése;
- a szolgáltatásokhoz való hozzáférés, különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében;
- anyagi támogatás;
- tanulmányok;
- hálózatépítés, együttműködés és tapasztalatcsere.

Az irányító hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a programbeavatkozások tiszteletben tartsák a DNSH elvét, és teljesítsék a közös rendelkezésekről szóló rendeletben előírt előfeltételeket. Ezért az irányító hatóság által kiválasztott projektek össze lesznek hangolva ezekkel a követelményekkel. A támogatott projektek típusa, az értékelés és a kiválasztási kritériumok mindegyike az egyes programoktól függ. Ezenkívül a projekteknek meg kell felelnie a vonatkozó (regionális, nemzeti és európai) környezetvédelmi jogszabályoknak.

Támogathatósági kritériumok

A támogathatósági kritériumokat általában a nemzeti szabályok alapján határozzák meg, és néhány általános szabály az általános jogi keretből ered. Az egyes programok egyedi támogathatósági kritériumokat határozhatnak meg, például:

- időtartam – a műveletek és a kiadások végrehajtásának időtartama korlátozott;
- a beavatkozás hatóköre – korlátozások vonatkoznak a társfinanszírozható tevékenységek típusaira;
- költségkategóriák – bizonyos költségkategóriák ki vannak zárva;
- a műveletek földrajzi helye – csak bizonyos helyszínek támogathatók;
- a műveletek tartóssága – előfordulhat, hogy a beruházásokat a művelet befejezését követően legalább egy ideig fenn kell tartani;
- a kedvezményezettek típusai – csak bizonyos vállalkozások, szervek vagy gazdasági szereplők jogosultak támogatásra.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

Nem alkalmazandó

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

A környezetvédelmi kérdések nem tartoznak az ESZA+ kiemelt területei közé. Az ESZA+ programok beavatkozásainak ugyanakkor kapcsolódniuk kell a zöld átálláshoz és a zöld gazdasághoz, és hozzá kell járulniuk azokhoz. Ezért a körforgásos gazdasághoz, az energiahatékonysághoz és a zöld gazdaság egyéb aspektusaihoz kapcsolódó munkaerőpiaci reintegrációs projektek vagy oktatási programok támogatásával az ESZA+ támogathatja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz szükséges új készségek fejlesztését, és segítheti a vállalkozásokat ebbe az irányba fejlődni.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

A potenciális kedvezményezetteknek nyújtott támogatást jellemzően az irányító hatóság vagy egy köztes szereplő nyújtja. A konkrét támogatás programonként eltérő, és tartalmazhatja a projektötlet kidolgozására, a pályázat benyújtására vagy a pályázati űrlapok kitöltésére vonatkozó útmutatókat; az eljárásokat bemutató szemináriumokat és műhelytalálkozókat; vagy a potenciális kedvezményezettek kérésre biztosított szolgáltatásként megvalósuló célzott támogatását.

Hasznos linkek és források

- Az Európai Bizottság ESZA+-ról szóló weboldala: <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/en>
- ESZA+ transznacionális együttműködési platform: <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/en/transnational-cooperation-platform>
- Az ESZA pénzügyi eszközei: <https://www.fi-compass.eu/video/esf-financial-instruments-action-impact-and-success-stories>

Projektpéldák

A finanszírozott projektek adatbázisai a következők:

- https://ec.europa.eu/regional_policy/projects/projects-database_hu
- <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=46&langId=hu&list=1>

Zöld munkahelyek program

Időtartam: 2007 és 2015. december között

Kedvezményezett: Fundacion Biodiversidad (Környezetvédelmi Minisztérium, Spanyolország)

A kedvezményezett típusa: állami közintézmény

Teljes költségvetés: 45 000 000 EUR

Uniós hozzájárulás: 22 500 000 EUR

A projekt célja az volt, hogy lehetővé tegye a vállalatok és az egyének számára, hogy kihasználják a környezetvédelmi ágazatban rejlő lehetőségeket. A támogatásokat ezért több projekt formájában, 40 000 EUR és 400 000 EUR közötti sávban osztották szét. A projektek a fenntarthatóságot, az ökológiai innovációt és a vállalkozások korszerűsítését mozdították elő a környezetközpontú irányítási rendszerek különböző formáinak megvalósítása révén. Kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy segítsék a hanyatló gazdasági ágazatokban dolgozó munkavállalókat a zöld munkahelyek piacára való átképzésben. A projekt keretében számos tevékenységet finanszíroztak, amelyek között voltak képzések, konferenciák, tájékoztató kampányok, tanulmányok, útmutatók és szakmai tanácsadás. Az egyik projekt például környezettudatos vállalatok hálózatának létrehozásából állt, amely támogatja az innovatív induló kkv-kat, és a beruházásokat környezeti szempontból fenntartható vállalkozásokba irányította. Ennek eredményeként több mint 2500 környezettudatos vállalat kapott támogatást az induláshoz vagy a növekedéshez, és mintegy 60 000 ember szerzett új készségeket.

Forrás: <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=46&langId=hu&projectId=242>

Igazságos Átmenet Alap

A fosszilis tüzelőanyagokra és a magas kibocsátású iparágakra támaszkodó uniós régiók zöld átállásának támogatása

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör
<p>Termelőberuházások a kkv-kba, új vállalkozások létrehozása, kutatás és innováció, digitalizáció és digitális konnektivitás, környezetvédelmi rehabilitáció, tiszta/megújuló energia, körforgásos gazdaság, munkavállalók továbbképzése és átképzése, munkahelykeresési segítségnyújtás és az álláskeresői programok általi aktív befogadás, a meglévő karbonintenzív létesítmények átalakítása, ahol ezek a beruházások jelentős kibocsátáscsökkenést eredményeznek, valamint hozzájárulnak a munkahelyek megőrzéséhez.</p>	<p>Az Igazságos Átmenet Alap a fosszilis tüzelőanyagoktól és az üvegházhatásúgáz-intenzív iparágaktól függő régiók uniós finanszírozási eszköze. A cél az, hogy segítsen nyújtson számukra az ahhoz szükséges átállásra való felkészülésben, hogy 2030-ra legalább 55%-kal csökkenjen a kibocsátás, 2050-re pedig megvalósuljon a klímasemlegesség. Az IÁA enyhíteni fogja az éghajlatvédelmi átállásból fakadó társadalmi-gazdasági költségeket, támogatva az érintett régiók gazdasági diverzifikációját és átalakulását, és segítve az embereket a változó munkaerőpiachoz való alkalmazkodásban. Az IÁA az igazságos átmenet mechanizmus első pillére. Az igazságos átmenet mechanizmus kulcsfontosságú eszköz annak biztosítása érdekében, hogy a klímasemleges gazdaságra való átállás méltányosan menjen végbe, és senki ne maradjon ki belőle. Az igazságos átmenet mechanizmusnak két másik pillére is van.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Az InvestEU keretében létrehozott program (az InvestEU keretébe tartozó igazságos átmenet program) célja a magánberuházások mozgósítása (további részletek: lásd az InvestEU Alapról szóló 4. fejezetet).2. A közszektor-hitelezési eszköz kedvezményes hitelezési feltételek révén állami beruházásokat generál. A közszektor-hitelezési eszköz a közszektorbeli intézményeket célozza meg, és egy vissza nem térítendő támogatási komponensből, valamint egy hitel- és tanácsadási támogatási komponensből áll. A vissza nem térítendő támogatási komponens az Európai Bizottság (a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság és a CINEA), a hitelkomponens pedig egy finanszírozási partner irányítja. A vissza nem térítendő támogatási komponens uniós költségvetése 1,495 milliárd EUR, a kölcsönöket pedig az EBB nyújtja összesen 10 milliárd EUR értékben. Az InvestEU tanácsadó központ keretében rendelkezésre áll célzott tanácsadási támogatás, amelynek költségvetése 2,5 millió EUR a projektek előkészítésének, kidolgozásának és végrehajtásának támogatására, valamint a kedvezményezett és a hitelkonstrukció-koordinátorok kapacitásainak megerősítésére. A közszektor-hitelezési eszköz a CINEA által kezelt pályázati felhívás útján nyújt támogatást. 2022-ben indul, feltéve, hogy elegendő számú, az igazságos átmenetre vonatkozó területi terv kerül időben elfogadásra⁴⁸.
Komponensek	
<p>Az IÁA által finanszírozott tevékenységek alapján annak komponensei a következőképpen határozhatók meg:</p> <ul style="list-style-type: none">• környezet (pl. földterületek helyreállítása, körforgásos gazdaság, fenntartható mobilitás és környezetbarát infrastruktúra);• energia (pl. megújuló energia, energiahatékonyság és a távfűtés korszerűsítése);• innováció (pl. kutatási és innovációs tevékenységek az egyetemeken és digitalizáció);• szociális komponens (pl. szakmai továbbképzés és átképzés, társadalmi befogadás és oktatás).	
A finanszírozás volumene	
<p>7,5 milliárd EUR a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben + 10 milliárd EUR a 2021–2023-as időszakra szóló Európai Helyreállítási Eszközből.</p> <p>Ezt a költségvetést a tagállamok bizonyos feltételek mellett az ERFA-ból és az ESZA+-ból származó források átcsoportosításával önkéntesen növelhetik. A közszektor-hitelezési eszközön keresztül is rendelkezésre állnak források: az uniós költségvetésből finanszírozott 1,5 milliárd EUR összegű vissza nem térítendő támogatás és 10 milliárd EUR összegű kölcsön az EBB-től 25–30 milliárd EUR közberuházás mozgósítására.</p>	
Az irányítás típusa	
<p>Az IÁA-nál az irányítás megoszlik az Európai Bizottság és az egyes uniós tagállamok nemzeti és regionális hatóságai között. Az IÁA igazgatásáért felelős tagállami hatóságok választják ki a támogatandó projekteket.</p>	

48 A közszektor-hitelezési eszközzel kapcsolatos további információk az Európai Bizottság honlapján található (https://cinea.ec.europa.eu/funding-opportunities/calls-proposals/just-transition-mechanism-public-sector-loan-facility-call-proposals_en).

Hasznos linkek és források

Az IÁA jogalapja: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32021R1056>
Információk az IÁA-ról: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/jtf/
A közszektor-hitelezési eszköz jogalapja: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1229>
Információk a közszektor-hitelezési eszközről:
• https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/just-transition-fund/just-transition-platform_en
• https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_21_1935
Irányító hatóságok: https://ec.europa.eu/regional_policy/in-your-country/managing-authorities_en
Kérdések és válaszok az alaphoz való hozzáférésről: https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/funding/accessing-funds/#2
A finanszírozott projektek adatbázisa: <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/en/projects>

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

Az IÁA-ból származó támogatásra jogosult kedvezményezettek típusát az ország vagy régió irányító hatósága határozza meg. Kedvezményezettek lehetnek például kkv-k, nagyvállalatok, kutatószervezetek, közigazgatási szervek, nem kormányzati szervezetek vagy civil társadalmi szervezetek.

A projektek típusai

A klímasemleges gazdaságra való átállás megvalósítása érdekében az EU támogatni fogja a nagy szén-dioxid-kibocsátású régiókat gazdaságaik diverzifikálásában és új munkahelyek teremtésében. Az IÁA által támogatott tevékenységek magukban foglalják a következőket:

- innovációs projektek;
- olyan projektek, amelyek a fenntartható, klímasemleges és körforgásos gazdaságra való átálláshoz járulnak hozzá, ideértve az erőforrás-hatékonyság növelését célzó intézkedéseket is;
- a megfizethető tiszta energiát szolgáló infrastruktúra fejlesztése, beleértve az energiatárolási technológiákat is;
- rehabilitáció és a távfűtési hálózatok korszerűsítése;
- a helyi fenntartható növekedést támogató projektek;
- az IÁA által támogatott intézkedéshez hozzájáruló tanácsadási szolgáltatások;
- a környezetbarát infrastruktúra és a vízgazdálkodás fejlesztése;
- barnamezős területek rehabilitációja és szennyeződésmentesítése;
- a körforgásos gazdaság fokozására irányuló beruházások;
- az energiahatékonyságot és a megújuló energia használatát növelő projektek;
- szociális projektek, beleértve a munkavállalók továbbképzését és átképzését, a társadalmi befogadást és a munkakereséshez nyújtott segítséget.

A finanszírozás típusa

Az IÁA elsősorban vissza nem térítendő támogatást nyújt; a magánberuházásokat azonban az InvestEU-n keresztül, a közfinanszírozást pedig az EBB-n keresztül lehet mozgósítani.

Támogathatósági kritériumok

A tagállamok a Bizottsággal együtt határozzák meg az IÁA keretében finanszírozásra jogosult területeket és ágazatokat (azaz azokat a területeket, amelyeket várhatóan a leginkább érint a klímasemlegességre való átállás). A projektek kiválasztására irányuló kritériumokat az egyes tagállamok egyénileg határozzák meg.

Láthatósági követelmények

Az IÁA által finanszírozott projekteket végrehajtó kedvezményezetteknek és szervezeteknek fel kell tüntetniük az alapokból származó támogatást, beleértve az újrafelhasznált forrásokat is. Például a projekt hivatalos honlapján, amennyiben van ilyen, valamint közösségimédia-oldalain a támogatás mértékével arányos rövid leírást kell közölniük a műveletről, megemlítve annak céljait és az elért eredményeket, és kiemelve az Uniótól kapott pénzügyi támogatást⁴⁹.

⁴⁹ A kedvezményezettek felelősségével kapcsolatos további részletek az Európai Bizottság honlapján találhatóak (https://ec.europa.eu/regional_policy/2021-2027_en).

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

Az IÁA közvetlenül hozzájárul a környezetvédelemhez azáltal, hogy olyan projekteket támogat, amelyek célja a körforgásos gazdaság fokozása, a környezetbarát infrastruktúra és a tiszta energia fejlesztése, illetve a környezet rehabilitációja, beleértve a földterületek helyreállítását is.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

A környezetvédelmet az IÁA azáltal integrálja, hogy olyan projekteket finanszíroz, amelyek hozzájárulnak a fenntartható, klímasemleges gazdaságra való átálláshoz, ideértve az erőforrás-hatékonyság növelését célzó intézkedéseket is. A fosszilis tüzelőanyagok előállításával, feldolgozásával, szállításával, forgalmazásával, tárolásával vagy égetésével kapcsolatos beruházások nem kapnak támogatást.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

Tagállamok számára

- Igazságos átmenet platform: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal/just-transition-mechanism_hu
- InvestEU tanácsadó támogatás a közszektor-hitelezési eszközzel kapcsolatban: <https://eiah.eib.org/about/service/working-towards-a-just-transition.htm>
- Strukturálisreform-támogató program: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_en
- Kezdeményezés az átalakulóban lévő szénorientált régiók számára: https://energy.ec.europa.eu/topics/oil-gas-and-coal/eu-coal-regions/secretariat-technical-assistance-regions-transition-start_en
- Az átalakulóban lévő régióknak szóló technikai segítségnyújtásért felelős titkárság (START): https://energy.ec.europa.eu/topics/oil-gas-and-coal/eu-coal-regions/secretariat-technical-assistance-regions-transition-start_en

A projektgazdák számára

- Enterprise Europe Network (különösen az innovációs projektek esetében): <https://een.ec.europa.eu/>

Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz

A növekedés, a munkahelyteremtés és a versenyképesség európai szintű előmozdításának kulcsfontosságú uniós finanszírozási eszköze

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör
<p>Az uniós szintű infrastrukturális beruházásokra összpontosító CEF-alap nagy teljesítményű, fenntartható és hatékonyan összekapcsolt transzeurópai hálózatok kialakításával mozdítja elő a növekedést, a munkahelyteremtést és a versenyképességet a közlekedés, az energia és a digitális szolgáltatások területén. Elősegíti a könnyebb és fenntarthatóbb utazást, hozzájárul az energiahálózatok határokon átnyúló átjárhatóságának javításához, továbbá intelligens energiahálózatok és szén-dioxid-hálózatok fejlesztésével, a megújuló energia használatának fokozásával, valamint az intézmények, az üzleti ágazatok és a polgárok közötti, határokon átnyúló együttműködés szorosabbra fűzésével erősíti az ellátás biztonságát.</p> <p>A vissza nem térítendő támogatások mellett az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz innovatív pénzügyi eszközök, például garanciák, projektkötvények, kölcsönök, sajáttőke-támogatás és a pénzügyi eszközök kombinációi révén nyújt pénzügyi támogatást a projektekhez. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben ezen alap teljes költségvetése folyó áron 33,71 milliárd EUR.</p>	<p>Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz általános célkitűzései a közlekedési, az energia- és a digitális ágazaton belüli transzeurópai hálózatok kiépítése, fejlesztése, korszerűsítése és megvalósítása. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz egyik prioritása az energia-, a közlekedési és a digitalizációs ágazat közötti szinergiák kialakítása és megerősítése. Az ágazatokon átvívelő fellépések lehetővé tehetik a költségek vagy az eredmények optimalizálását a pénzügyi, technikai vagy emberi erőforrások összevonása révén, ezáltal növelve az uniós finanszírozás hatékonyságát.</p>
	A finanszírozás típusa
	<p>Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz vissza nem térítendő támogatásokat nyújt. Ezeket adott esetben olyan pénzügyi eszközökön keresztül támogatják, mint a hitelezés, a garanciák és a sajáttőke-támogatás (pl. az alternatív üzemanyagok infrastruktúráját támogató eszköz – AFIF), olyan projektek esetében, amelyek pénzügyi életképessége korlátozott, de rendelkeznek azzal a potenciállal, hogy a közeljövőben piaci alapú finanszírozást szerezzenek.</p>

Komponensek

- **CEF – Energia.** A 2021–2027-es időszakra szóló 5,84 milliárd EUR-s teljes költségvetéssel az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz „Energia” komponense a közös érdekű projektek uniós listáján szereplő, határokon átnyúló energetikai infrastrukturális projektek beruházási hiányának megszüntetéséhez nyújt pénzügyi támogatást. Javítja az EU energiabiztonságát a növekvő energiakereslet összefüggésében, és támogatja a megújuló energiaforrások integrációját. A CEF – Energia szakpolitikai keret is tartalmaz a határokon átnyúló megújulóenergia-projektekre vonatkozóan azzal a céllal, hogy elősegítse a tagállamok együttműködését a határokon átnyúló megújulóenergia-technológiai projektek terén, biztosítva a megújuló energiaforrások integrációjának alacsonyabb költségeit, és lehetővé téve a megújulóenergia-technológiák stratégiai elterjedését.
- **CEF – Távközlés.** Az átfogó célkitűzés az interoperábilis digitális szolgáltatások európai ökoszisztémájának létrehozása, amely a gyakorlatban működőképesé teszi a digitális egységes piacot. A CEF – Távközlés olyan transzeurópai hálózatokat és infrastruktúrákat támogat, amelyek az európai energia-, közlekedési és távközlési ágazatok közötti hiányzó összeköttetéseket biztosítják. A 2021–2027-es időszakra 2,07 milliárd EUR-s költségvetést különítettek el a transzeurópai digitális szolgáltatásokra.
- **CEF – Közlekedés.** Ez az ág biztosítja az európai közlekedési infrastruktúrával kapcsolatos szakpolitika végrehajtásának finanszírozási eszközét: a hatékony, összekapcsolt és multimodális hálózatokat és infrastruktúrákat az intelligens, interoperábilis, fenntartható, inkluzív, hozzáférhető, reziliens, biztonságos és védett mobilitás érdekében. Célja az új európai közlekedési infrastruktúra kiépítésére vagy a meglévő infrastruktúra helyreállítására és korszerűsítésére irányuló beruházások támogatása. A CEF – Közlekedés teljes költségvetése 25,8 milliárd EUR, amelyből 11 milliárd EUR-t a kohéziós országok számára különítettek el.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

Az AFIF költségvetése 1,575 milliárd EUR (1,2 milliárd EUR az általános keretből és 375 millió EUR a kohéziós keretből). Az AFIF keretében a transzeurópai közlekedési hálózatok alternatív üzemanyagokkal (hidrogén, villamos energia és cseppfolyós földgáz) kapcsolatos projekteit egység-hozzájárulások vagy társfinanszírozási arányok (attól függően, hogy a projekt az általános vagy a kohéziós keret alá tartozik-e), valamint a finanszírozó állami vagy magánintézmények által biztosított kötelező finanszírozási komponens révén támogatják.

Ami a támogatható szervezeteket illeti, csak az uniós tagállamokban székhellyel rendelkező jogalanyok és közös vállalkozások támogathatók⁵⁰.

⁵⁰ Az AFIF-re vonatkozó, gyakran ismételt kérdések online elérhetők (<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/support/faq?type=0,1;categories=tenders;programme=43251567;keyword=AFIF;freeTextSearchKeyword=;matchWholeText=true;period=null;status=0,1;sortBy=relevance;faqListKey=faqSearchTablePageState>).

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

A CEF közlekedési ága többek között a közlekedés környezeti hatásának csökkentése és az energiahatékonyság növelése érdekében támogatja a közlekedési rendszer innovációját, ami pozitív hatással van a helyi légszennyezésre, és enyhíti a közlekedés éghajlatra gyakorolt hatását.

A legtöbb esetben az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből finanszírozott energiaipari infrastrukturális projekteket – hatókörüktől és földrajzi helyüktől függően – a KHV-irányelv, az élőhelyvédelmi irányelv és a madárvédelmi irányelv szerinti környezetvédelmi megfelelőségi vizsgálatnak vetik alá. Ezenkívül a kivitelezési munkákra irányuló, vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó projektjavaslatoknak be kell mutatniuk, hogy a projektek hogyan kezelik az éghajlatváltozás hatásaival szembeni ellenálló képességet.

Technikai segítségnyújtási lehetőségek és egyéb hasznos linkek és források

- A CEF közlekedési tanácsadó csoportja: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility/transport-infrastructure/cef-transport-advisory-group_en
- Pályázati felhívás az energiaügy és a közlekedés területén: https://cinea.ec.europa.eu/calls-proposals_en
- Pályázati felhívás a digitális szolgáltatások területén: https://hadea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility_en
- Nemzeti kapcsolattartó pontok: https://hadea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility/national-contact-points_en
- A CINEA weboldala: https://cinea.ec.europa.eu/connecting-europe-facility/about-connecting-europe-facility_en

A következő projektpéldát az előző (2014 és 2020 közötti) többéves pénzügyi keretből finanszírozták.

Nagy teljesítményű vasútvonal építése a transeurópai közlekedési hálózat részeként

Időtartam: 2014–2020 (CEF), 2021–2026 (Next Generation EU)

Kedvezményezett (koordinátor): Osztrák Szövetségi Éghajlatpolitikai, Környezetvédelmi, Energiaügyi, Mobilitási, Innovációs és Technológiai Minisztérium

A kedvezményezett típusa: környezetvédelmi hatóság

Teljes költségvetés: 5,4 milliárd EUR

Uniós hozzájárulás: CEF a 2014–2019-es időszakra: 57,5 millió EUR

(a Wettmannstätten és St. Andrä közötti alszakasz számára). A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a 2021–2026-os időszakra kért uniós hozzájárulás: 543 millió EUR

A Koralmbahn az Alpok-Adria folyosó része, amely az egyik legfontosabb transeurópai vasúti tengely. A regionális fővárosokat, Grazot és Klagenfurtot összekötő 127 km hosszú, folyamatosan villamosított új, nagy teljesítményű vasútvonal 3 órától 45 percre fogja csökkenteni a vasúti utazás idejét, ami valódi ösztönző az áruszállítás és a személyforgalom közútról vasútra való áthelyezésére. A Koralmbahn a folyosó egyik legfontosabb vasúti szakasza, 47 km alagúttal, amelyből 33 km Ausztria leghosszabb vasúti alagútja, a Koralm-alagút. Mind az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből, mind a Next Generation EU-ból (ez utóbbiból az osztrák helyreállítási és rezilienciaépítési terven keresztül) részesül finanszírozásban, amelyek a regionális vonalak összekapcsolásának villamosítását is támogatják. Az átfogó KHV-k alapján – beleértve a kiegészítő környezetvédelmi intézkedéseket (a levegő, a víz, a talaj és az emberi egészség védelme terén) – Ausztria biztosítja, hogy a vasúti infrastruktúrára irányuló javasolt beruházás ne okozzon jelentős környezeti kárt, többek között kiterjedt helyettesítő intézkedések, például a folyók renaturációja és ökológiai szempontból értékes élőhelyek kiépítése, valamint zajcsökkentő intézkedések révén. A polgárok részvételének folyamata szorosan kapcsolódott az útvonaltervezési folyamathoz, és magában foglalta mind a projekttel kapcsolatos tájékoztatást, mind pedig a konkrét közös meghatározási lehetőségeket a tervezés során.

Forrás: https://commission.europa.eu/document/1eeadd63-c08e-49c0-a13d-922b7e0fab9a_en

A projekt weboldala: <https://infrastruktur.oebb.at/en/projects-for-austria/railway-lines/southern-line-vienna-villach/koralm-railway>

Projektpéldák

A finanszírozott projektek alábbi adatbázisai állnak rendelkezésre:

- https://cinea.ec.europa.eu/featured-projects_en
- <https://ec.europa.eu/inea/en/connecting-europe-facility/cef-energy/cef-energy-projects-and-actions>
- <https://ec.europa.eu/inea/en/connecting-europe-facility/cef-telecom/cef-telecom-projects>
- <https://ec.europa.eu/inea/en/connecting-europe-facility/cef-transport/cef-transport-projects>

Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz

A Next Generation EU középpontjában álló kulcsfontosságú eszköz, amely segíti az EU-t abban, hogy erősebbé és a Covid19-világjárvánnyal szemben ellenállóbbá váljon

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör
<p>A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hat pillérből áll: a zöld átállás; digitális transzformáció; intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés; társadalmi és területi kohézió; egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia; valamint a következő generációra vonatkozó szakpolitikák.</p>	<p>A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz fő célja a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése. A finanszírozásnak azonban nemcsak a negatív hatásokat kell enyhítenie, hanem a nagyobb fenntarthatóság és reziliencia révén hozzá kell járulnia az EU gazdaságainak és társadalmainak tökéletesítéséhez is, a zöld és digitális átállás kezelése mellett. E célból a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet⁵¹ konkrét előirányzott kiadásokat határoz meg: 37% az éghajlatvédelmi átállásra és 20% a digitális átállásra.</p>
Komponensek	
<p>Az Európai Bizottság hét kiemelt beruházási területet határozott meg:</p> <ol style="list-style-type: none">1. megújulás – az időálló tiszta technológiák előreütemezése és a megújuló energiaforrások fejlesztésének és térnyerésének felgyorsítása;2. korszerűsítés – a köz- és magánépületek energiahatékonyságának javítása;3. töltés – az időálló tiszta technológiák előmozdítása a fenntartható, hozzáférhető és intelligens közlekedés, a töltőállomások és üzemanyag-töltő állomások használatának felgyorsítása és a tömegközlekedés bővítése érdekében;4. kapcsolódás – a gyors széles sávú szolgáltatások mielőbbi kiépítése az összes régióban, elérhetővé téve ezeket a szolgáltatásokat a háztartások mindegyike számára, beleértve az üvegszál és az 5G hálózatokat is;5. modernizálás – a közigazgatás és a közszolgáltatások digitalizálása, ideértve az igazságügyi és egészségügyi rendszereket is;6. kapacitásbővítés – az európai ipari adatfelhő-kapacitás növelése és a legerősebb, csúcstechnológiájú és fenntartható processzorok kifejlesztése;7. átképzés és továbbképzés – az oktatási rendszerek adaptálása a digitális készségek, valamint az oktatás és a szakképzés támogatása érdekében minden életkorban.	<p>⁵¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).</p>
A finanszírozás típusa	A finanszírozás volumene
<p>A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet kifizetési formaként a vissza nem térítendő támogatásokat és a hiteleket határozza meg; azonban a tagállamok más módokon is végrehajthatják a projekteket. Például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből olyan pénzügyi közvetítő részesülhet finanszírozásban, amelyhez a végső kedvezményezettek pályáznak.</p>	<p>Legfeljebb 723,8 milliárd EUR (folyó áron)</p>
	Az irányítás típusa
	<p>A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz teljesítményalapú eszköz. A forrásokat közvetlenül a tagállamoknak fizetik ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásában elért előrehadásuk mértékében, nevezetesen a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő reformokra és beruházásokra vonatkozóan elfogadott mérföldkövek és célok teljesítése alapján. A tagállamok elkészítik helyreállítási és rezilienciaépítési tervüket, amelyet jóváhagyásra benyújtanak az Európai Bizottságnak. E tervek végrehajtásáért a tagállamok felelősek, és sok esetben a tervek egyes elemeinek végrehajtását köztes szereplőkre bízják.</p>
	A célcsoportot alkotó kedvezményezettek
	<p>A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz széles körű jellege és a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő támogatott intézkedések sokfélesége miatt a végső kedvezményezettek a projektek jellegétől, a kezelendő problémától és a konkrét finanszírozási rendszertől függően eltérőek lehetnek. A végső kedvezményezettek sok esetben állami szervek; gyakran azonban az állami szervek köztes szereplőként járnak el. Ezért ha az Ön szervezete kkv, nagyvállalkozás, kutatószervezet vagy egyetem, nem kormányzati szervezet vagy civil társadalmi szervezet, potenciálisan jogosult lehet a támogatásra kedvezményezettként az Ön országában. A kedvezményezettek kiválasztása részben (azaz állami szervek esetében) a priori módon, míg más esetekben pályázati felhívások útján történik.</p>

A projektek típusai

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet nem határoz meg konkrét projekt típusokat; az érintett projektek meghatározása főszabály szerint a tagállamok hatáskörébe tartozik. Mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz nagyrészt állami kedvezményezetteket támogat, az állami infrastruktúra (többek között a középületek, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművek és a fenntartható tömegközlekedést szolgáló egyéb infrastruktúra stb.), a kormányzati finanszírozási programok (pl. a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművek egyéni támogatása és a megújuló energia támogatása) és a kormány által támogatott programok (pl. a tanárok számára anyagbeszerzések támogatása és az oktatási programok támogatása) széles körű támogatásban részesülnek belőle.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy valamennyi támogatott intézkedés tiszteletben tartsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendeletben előírt DNSH-elvet. Ezért a kiválasztott projektet össze kell hangolni a tagállam helyreállítási és rezilienciaépítési tervében meghatározott követelményekkel.

Támogathatósági kritériumok

A pályázati felhívások vagy más horizontális rendszerek keretében megvalósuló konkrét projektekre vonatkozó támogathatósági kritériumok tagállamonként, sőt egyedi intézkedésenként is eltérhetnek, mivel gyakran e kritériumok meghatározását és a finanszírozás kedvezményezettjeinek kiválasztását köztes szereplők végzik. Bizonyos kritériumokat – például a DNSH-ra vonatkozó bizonyos biztosítékokat – ugyanakkor következetesen alkalmazni kell. A korlátozások és kritériumok többek közt magukban foglalhatják a beavatkozások hatókörére, a költségkategóriákra, a projektek tartósságára, a kedvezményezettek típusaira, a partnertípusok kötelező bevonására, valamint a támogatott ágazatok méretére vonatkozó korlátozásokat.

Láthatósági követelmények

Ahogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 34. cikkében szerepel:

„Az uniós finanszírozás címzettjeinek fel kell tüntetniük az uniós finanszírozás eredetét, és biztosítaniuk kell az uniós finanszírozás láthatóságát – többek között azáltal, hogy feltüntetik az Unió emblémáját és egy megfelelő, »Az Európai Unió általi finanszírozásban részesült – NextGenerationEU« szövegű finanszírozási nyilatkozatot”.

A kedvezményezetteknek továbbá hatékony és arányos célzott tájékoztatást kell nyújtaniuk a finanszírozásról a különféle közönségek, köztük a média és a nyilvánosság felé.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet nem hivatkozik közvetlenül a környezetvédelmi célkitűzéseket célzó konkrét finanszírozásra. A „zöld” projektekre elkülönített források azonban közvetett pozitív környezeti hatásokkal járhatnak. Emellett egyes tagállamok kifejezetten belefoglaltak tervükbe olyan projekteket (gyakran a „zöld átállás” vagy a „fenntartható növekedés” pillérébe), amelyek támogatják a környezetvédelmi célkitűzéseket, például a biológiai sokféleséget vagy a körforgásos gazdaságot. E projektek jellege és végrehajtása nagymértékben függ az egyes tagállamok programjaitól.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek erőteljes zöld komponenset tartalmaznak: a teljes finanszírozás 37–60%-át (tagállamtól függően) zöld projektekre különítik el. Ezek a projektek konkrét környezetvédelmi vonatkozású témák széles körére terjednek ki (pl. ha az Ön által javasolt projekt nulla kibocsátású mobilitásra, éghajlatbarát építőiparra, az iparágak dekarbonizációjára vagy egy sor más témára vonatkozik, Ön jogosult lehet arra, hogy kedvezményezett legyen), de közvetett környezetvédelmi vonatkozású témákat is magukban foglalnak (pl. digitalizáció és a munkaerő zöld gazdasághoz szükséges továbbképzése). A környezetvédelem integrálásának konkrét módjai jelentősen függenek az egyes tagállamok programjaitól. Továbbá, amint azt a [3. fejezet](#) és korábban e szakasz is említi, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet előírja, hogy valamennyi támogatott intézkedésnek (nem csak a zöld intézkedéseknek) meg kell felelnie a DNSH-elvnek.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

A tagállam és az adott köztes szereplő feladata, hogy technikai segítséget nyújtson a lehetséges végső kedvezményezetteknek. A támogatás kialakításának módja tehát a konkrét tagállamtól és az egyedi intézkedéstől függ. Útmutató és tájékoztató anyagok, ügyfélszolgálatok, műhelytalálkozók, egyéneknek nyújtott célzott támogatás, társaktól való tanulásal kapcsolatos események stb. formájában valósulhat meg.

Hasznos linkek és források

A Bizottság Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz áttekintő weboldala, amely az összes nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervre mutató linkeket tartalmazza: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_hu

Fertőző betegségek hatékony kezelése (két, fertőző betegségekkel foglalkozó klinika korszerűsítése/ létesítése a szlovéniai Ljubljánában és Mariborban)

Időtartam: 2021. július 20. (a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv elfogadásának időpontja) és 2026. június 30. között.

Kedvezményezeti koordinátor: Egészségügyi Minisztérium/a ljubljánai és maribori, fertőző betegségekkel foglalkozó klinikák

A kedvezményezett típusa: állami

Teljes költségvetés: 140 millió EUR (hozzáadottérték-adó nélkül)

Unió hozzájárulás: 110 millió EUR (hozzáadottérték-adó nélkül)

A szlovén nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében tervezett beruházás célja a fertőző betegségek kezelésére irányuló kapacitás növelése Szlovéniában. A beruházás két infrastrukturális projekt megvalósítását foglalja magában: a ljubljánai, fertőző betegségekkel foglalkozó klinika korszerűsítését és egy új, fertőző betegségekkel foglalkozó klinika építését Mariborban.

A klinikáknak meg kell felelniük a közel nulla energiaigényű épületekre vonatkozó követelményeknek. Épületeik tetején lehetőség lesz fotovoltaikus rendszer felszerelésére a saját villamosenergia-ellátás céljából. Ezzel egyidejűleg napelmepeleket fognak telepíteni a fürdőszobák vízmelegítésének lehetővé tétele érdekében. Az épületeket megfelelő szigeteléssel látják el, és légáramlatokat használnak a felület szabályozására a nedvesség elkerülése érdekében. Biztosítani fogják az épületek teljes és egyenletes szigetelését, beleértve az erkélyeket, az ablakok, tetők, falak, ajtók és padlók elrendezését, és különös figyelmet fognak fordítani annak megakadályozására, hogy az épületen belüli bármely felület hőmérséklete a harmatpont hőmérséklete alá süllyedjen.

Az épületek energiahatékonyasága szempontjából figyelembe fogják venni az épület releváns elemeit és műszaki rendszereit is, például olyan passzív elemeket, amelyek hozzájárulnak a fűtéshez vagy hűtéshez szükséges energiaigény csökkentését célzó passzív technikákhoz, a világítás energiafogyasztásához, valamint a hő- és látáskomfort javítását célzó szellőztetéshez. Figyelembe fogják venni a környező területeket és a falakat, amelyek további szigetelést és árnyékolást biztosítanak az épületek számára. Ez hozzá fog járulni az energiaigény csökkentéséhez is azáltal, hogy csökken a fűtés és hűtés iránti igény, miközben javul az épület energiahatékonyasága. Az egyes helyiségekben vagy legalább az épület egy meghatározott fűtött zónájában külön hőmérséklet-szabályozást biztosító önszabályozó berendezéseket fognak felszerelni, amelyek hozzájárulnak a tüzelőberendezések lecserélésének teljes költségéhez.

A projekt számos területen technológiai megoldásokat, termékeket, innovációkat és javaslatokat (természetes, újrafeldolgozott és újrafeldolgozható anyagokat) fog felhasználni, amelyek célja az erőforrás-hatékonyság javítása (hozzájárulás a körforgásos gazdasághoz, valamint a támogatott folyamatok energia- és anyaghatékonyaságának javítása). Az épületekben található fa vagy faelemek aránya (a belső szerelvények kivételével) a begyűjtött anyagok térfogatának legalább 30%-a lesz. Megújuló nyersanyagokon, például fán, cellulózon és gyapjún alapuló építési termékeket fognak használni.

Az épületeken belüli teljes vízellátási rendszer víztakarékossági technológiákkal lesz felszerelve.

Ami a közlekedést illeti, az elektromos járművek intelligens töltésére szolgáló töltőállomásokat fognak telepíteni. A klinikák a város azon részén helyezkednek el, ahová buszokkal és elektromos járművekkel közvetlen közlekedést lehet biztosítani, ezáltal hozzájárulva az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez.

Az érintett vállalatoknak olyan elismert környezetvédelmi vezetési rendszert kell alkalmazniuk, mint például az EU környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszere (EMAS), a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO 14001) vagy azzal egyenértékű szabvány, vagy olyan árukat vagy szolgáltatásokat kell használniuk és/vagy gyártaniuk, amelyek uniós öko címkével vagy más I. típusú öko címkével rendelkeznek.

A szolgáltatások vagy áruk beszerzése során figyelembe kell venni a zöld közbeszerzésre alkalmazandó kritériumokat.

Forrás: Szlovénia helyreállítási és rezilienciaépítési terve, valamint annak I. melléklete szlovén nyelven (https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/UR500/01_si-rrp_23-7-2021.pdf) és https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/UR500/02_si-rrp_annex-1_21-7-2021_lekt.pdf), valamint Szlovénia helyreállítási és rezilienciaépítési terve angol nyelven (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility/slovenias-recovery-and-resilience-plan_en)
A projekt honlapja: még nem elérhető

InvestEU program

A fenntartható beruházások, az innováció és a munkahelyteremtés ösztönzése Európában

Az InvestEU programnak három pillére van: az InvestEU Alap, az InvestEU tanácsadó központ és az InvestEU Portál. Az InvestEU Portál olyan uniós szintű platform, amely összefogja a befektetőket és a projektgazdákat. Az InvestEU tanácsadó központ 400 milliárd EUR összköltségvetéssel egészíti ki az InvestEU Alapot azáltal, hogy Unió-szerte támogatja a beruházási projektek azonosítását, előkészítését és fejlesztését (további információk: lásd a [3. fejezetet](#) az InvestEU tanácsadó központról).

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör
<p>Az InvestEU támogatást négy szakpolitikai kereten belül alkalmazzák, amelyek fontos szakpolitikai prioritásokat képviselnek az EU számára, és magas uniós hozzáadott értéket képviselnek:</p> <ul style="list-style-type: none">• fenntartható infrastruktúra (9,9 milliárd EUR);• kutatás, innováció és digitalizáció (6,6 milliárd EUR);• kkv-k (6,9 milliárd EUR);• szociális beruházások és készségek (2,8 milliárd EUR).	<p>Az InvestEU program a zöld növekedés, az innováció és a munkahelyteremtés kulcsfontosságú eszköze Európában. Az InvestEU kulcsfontosságú hosszú távú finanszírozást fog biztosítani az EU számára azáltal, hogy jelentős magán- és közforrásokat von be a fenntartható helyreállítás támogatására. Emellett segíteni fog magánberuházások mozgósításában az uniós szakpolitikai prioritások, például az európai zöld megállapodás és a digitális átállás számára is. Az InvestEU az EU számára stratégiai jelentőségű tevékenységeket is támogat, különös tekintettel a fokozott rezilienciára és a stratégiai értékláncok megerősítésére.</p>

Komponensek

Az InvestEU programnak három pillére van: az **InvestEU Alap**, az **InvestEU tanácsadó központ** és az **InvestEU Portál**.

1. pillér: InvestEU Alap. Ez a pillér a tervek szerint a végrehajtó partnerek beruházásainak támogatására fog forrásokat mozgósítani (lásd „Kulcsterületek”). A végrehajtó partnerek várhatóan mintegy 6,55 milliárd EUR-val (25%) járulnak hozzá a kockázatviselési képességhez. A garanciaalap 40%-os feltöltöttségű, ami azt jelenti, hogy az uniós költségvetésből csak 10,5 milliárd EUR van elkülönítve a garanciából történő lehívások esetére, a fennmaradó összeg függő kötelezettség. A végrehajtó partnerek arra használhatják az uniós költségvetési garanciát, hogy fedezzék a támogatható projektek közvetlen finanszírozását, vagy garanciát nyújtsanak a végső kedvezményezettek részére kölcsönt vagy tőkét biztosító pénzügyi közvetítőknek.

2. pillér: InvestEU tanácsadó központ. A központ összekapcsolja a projektgazdákat és a közvetítőket a tanácsadó partnerekkel, akik közvetlenül együttműködnek velük annak érdekében, hogy a projektek eljussanak a finanszírozási szakaszba. Tanácsadási támogatást nyújt a beruházási projektek előkészítéséhez, fejlesztéséhez, strukturálásához és végrehajtásához, ideértve a kapacitásépítést és a piacfejlesztést is.

3. pillér: InvestEU portál. A portál összehozza a befektetőket és a projektgazdákat azáltal, hogy könnyen hozzáférhető és felhasználóbarát adatbázist kínál. Az InvestEU portál felsorolja az előre ellenőrzött projekteket, ami lehetővé teszi a minősített befektetők számára, hogy könnyen átvilágítsák a projekteket, mielőtt eldöntenék, melyikbe ruházzanak be. Ezen túlmenően az Európai Bizottság az InvestEU portálon való közzététel céljából beérkezett projekteket kijáánhatja az InvestEU végrehajtó partnereinek és adott esetben az InvestEU tanácsadó központ központi belépési pontjának. A projektgazdák saját felhasználói profillal rendelkeznek, amelyen keresztül benyújthatják a projekteket. A portálon való közzététel ingyenes. A portálon közzétett projektgazdákkal való kapcsolatfelvételhez a befektetőknek is regisztrálniuk kell a portálon.

Ennek kapcsán fontos megjegyezni, hogy az EBB (az EU beruházási és hitelnyújtási szerve) az uniós tagállamok tulajdonában van, és hiteleket, garanciákat, tőkebefektetéseket és tanácsadási szolgáltatásokat nyújt. Beruházásainak csak egy részét fedezi az InvestEU garancia. Az EBB-finanszírozásra vonatkozó további információk az EBB honlapján található (<https://www.eib.org/en/index.htm>). Az EBB csoport részét képező EBA kkv-kra és kockázatitőke-befektetésekre szakosodott (<https://www.eif.org/>).

A finanszírozás volumene

Az InvestEU Alap várhatóan több mint 372 milliárd EUR köz- és magánberuházást fog mozgósítani egy 26,2 milliárd EUR összegű uniós költségvetési garancia révén, amely támogatja a végrehajtó partnerek, például az EBB csoport és más nemzetközi pénzügyi intézmények vagy nemzeti fejlesztési bankok beruházásait.

Az InvestEU program azt a lehetőséget is tartalmazza, hogy az egyes szakpolitikai területekre vonatkozóan tagállami részalapokat hozzanak létre. Ez azt jelenti, hogy az uniós országok további forrásokkal járulhatnak hozzá az uniós garancia feltöltéséhez vagy az InvestEU tanácsadó központhoz azáltal, hogy forrásaik egy részét önkéntesen átírányítják a megosztott irányítás alá tartozó alapokból – például a kohéziós politikai alapokból vagy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz előirányzataiból – ezekbe a részalapokba, a konkrét nemzeti prioritások kezelése céljából.

Az irányítás típusa

Az InvestEU Alap olyan finanszírozási eszköz, amely nagy hangsúlyt fektet az uniós szakpolitikai prioritásokra. Az InvestEU Alap keretében rendelkezésre álló uniós költségvetési garanciát válogatott pénzügyi partnerek, azaz „végrehajtó partnerek” nyújtják. A fő partner az EBB csoport (az EBB és az EBA), amely 2015-ös elindítása óta sikeresen hajtja végre és irányítja az Európai Stratégiai Beruházási Alapot, és amely az uniós garancia 75%-ának végrehajtásáért lesz felelős. Az uniós költségvetési garancia a nemzeti fejlesztési bankok és intézmények, valamint más nemzetközi pénzügyi intézmények (például az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank) előtt is nyitva áll. További információk a finanszírozási lehetőségekről a nemzeti fejlesztési bankokon és intézményeken, valamint más nemzetközi pénzügyi intézményeken keresztül érhetők el.

A finanszírozás típusa

Az InvestEU Alap uniós költségvetési garanciát nyújt (körülbelül 26,2 milliárd EUR összegben), hogy támogassa a végrehajtó partnereket abban, hogy növeljék kockázatviselési képességüket, és finanszírozást nyújtsanak (hitel vagy tőke formájában) az uniós szakpolitikai prioritásokkal foglalkozó végső kedvezményezetteknek. A végrehajtó partnerek közvetlenül vagy közvetve, magántulajdonú vagy állami pénzügyi közvetítőkön keresztül nyújthatnak finanszírozást a végső kedvezményezetteknek. Az InvestEU keretében bevezetendő pénzügyi termékek általános termékek vagy tematikus pénzügyi termékek formáját ölthetik. Az általános pénzügyi termékeknek az egyes szakpolitikai keretekhez tartozó egy vagy több szakpolitikai területet kell támogatniuk, és magukban foglalhatnak hitel- vagy tőkebeavatkozásokat. A tematikus pénzügyi termékeknek egyértelműen meghatározott, magasabb uniós hozzáadott értéket képviselő szakpolitikai területekre kell összpontosítaniuk, és az általános termékekénél magasabb kockázati profillal rendelkeznek a finanszírozási és beruházási műveletek tekintetében.

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

A projektgazdáknak közvetlenül a végrehajtó partnerekhez (EBB vagy más) kell fordulniuk, akik az uniós költségvetési garanciával támogatott pénzügyi termékek alapján testre szabott finanszírozási megoldásokat kínálnak. Az InvestEU finanszírozási és beruházási műveletei kizárólag az uniós pénzügyi támogatás idején a nemzetközileg elfogadott standardoknak megfelelően gazdaságilag életképesnek ítélt végső kedvezményezetteknek nyújthatnak támogatást.

A végső kedvezményezettek lehetnek uniós országban vagy támogatásra jogosult nem uniós országban letelepedett természetes vagy jogi személyek, ideértve a következőket:

- magánszervezetek, például különleges célú gazdasági egységek vagy projektársaságok, nagyvállalatok, közepes piaci tőkeértékű vállalatok – ideértve a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokat is –, illetve kkv-k;
- közszektorbeli szervezetek (akár területi, akár nem területi szervezetek, de ide nem értve az ilyen szervezetekkel végzett, közvetlen tagállami kockázatot eredményező műveleteket), valamint közszektorbeli szervezetekhez hasonló jogalanyok;
- egyes szervezetek, például köz- és magán-szféra közötti partnerségek és közcélú magánvállalkozások;
- nonprofit szervezetek.

Amint azt korábban megjegyeztük, a végső kedvezményezettek közvetlenül a végrehajtó partnerekhez (az EBB-hez vagy másokhoz) fordulhatnak. A kkv-k, a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok, a mikrofinanszírozási vállalkozások és a szociális vállalkozások a végrehajtó partnerek pénzügyi közvetítőin keresztül is pályázhatnak, amelyeket az InvestEU végrehajtó partnerei pályázati felhívás útján választanak ki⁵².

52 A támogatható InvestEU végrehajtó partnerek az EBB csoport mellett az InvestEU honlapján (https://investeu.europa.eu/what-investeu-programme/investeu-fund/how-get-financing_en) vannak felsorolva, míg a helyi köztes szereplők megtalálhatók a finanszírozáshoz való hozzáférésről szóló weboldalon (https://europa.eu/youreurope/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/index_hu.htm), amely már felsorolja a jelenlegi uniós programok köztes szereplőit, és fel fogja sorolni az InvestEU pénzügyi közvetítőit.

A projektek típusai

Az InvestEU-n keresztül garantált valamennyi projekt a „kulcsfontosságú területek” címszó alatt felsorolt négy szakpolitikai prioritás valamelyike alá tartozik. Az InvestEU-n keresztül támogatott, támogatható projektek a következő fő területekhez tartoznak:

- az energiaágazat fejlesztése, összhangban az energiaunió prioritásaival (pl. energiabiztonság és tiszta energia), valamint a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend és a Párizsi Megállapodás⁵³ keretében tett kötelezettségvállalásokkal;
- fenntartható és biztonságos közlekedési infrastruktúrák, mobilitási megoldások és innovatív technológiák, összhangban az uniós közlekedési prioritásokkal és a Párizsi Megállapodás keretében tett kötelezettségvállalásokkal;
- a környezet és az erőforrások (pl. víz- és hulladékgazdálkodás, az ökoszisztémák és a biológiai sokféleség helyreállítása, valamint az energiatermelés dekarbonizációja);
- fenntartható mezőgazdaság, erdészet, halászat, akvakultúra és a tágabb értelemben vett fenntartható biogazdaság egyéb területei;
- a digitális konnektivitási infrastruktúra fejlesztése olyan projektek révén, amelyek támogatják a digitális konnektivitást és a digitális hozzáférést javító, nagyon nagy kapacitású digitális hálózatok kiépítését, különösen a vidéki területeken és a peremterületeken;
- kutatási, fejlesztési és innovációs projektek;
- a Digitális Európa program célkitűzéseire hozzájáruló digitális technológiák és szolgáltatások fejlesztése, bevezetése és bővítése;
- a legfeljebb 499 alkalmazottat foglalkoztató szervezeteknek nyújtott pénzügyi támogatás, kiemelt hangsúlyt helyezve a kkv-kra és a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokra;
- kulturális és kreatív ágazatok, kulturális örökség, média, audiovizuális ágazat, újságírás és sajtó, különösen az új technológiák fejlesztése, a digitális technológiák alkalmazása és a szellemi tulajdonjogok technológiai kezelése révén;
- fenntartható turisztikai infrastruktúra fejlesztése;
- ipartelemek (többek között szennyezett területek) rehabilitációja és helyreállítása fenntartható használatra;
- szociális beruházások, beleértve a szociális jogok európai pillérének végrehajtását támogató beruházásokat;
- a védelmi ipar fejlesztése az EU stratégiai autonómiájához való hozzájárulás érdekében;
- az űrágazat fejlesztése az európai űrstratégia célkitűzéseivel összhangban;
- projektek és vállalkozások fejlesztése a kék gazdaság területén és a fenntartható kék gazdaság finanszírozási elvei mentén: tengeri vállalkozások és ipar, megújuló tengeri energia és körforgásos gazdaság.

53 További információk az Európai Bizottság Párizsi Megállapodásról szóló weboldalán (https://ec.europa.eu/clima/eu-action/international-action-climate-change/climate-negotiations/paris-agreement_en) található.

Támogathatósági kritériumok

Ahhoz, hogy az InvestEU finanszírozásában részesülhessenek, a potenciális projekteknek eleget kell tenniük a következőknek:

- kezelniük kell a gazdaságilag életképesnek ítélt végső kedvezményezettek piaci hiányosságait vagy az optimálistól elmaradó beruházási helyzeteket;
- biztosítaniuk kell az adicionalitást annak megakadályozásával, hogy az így nyújtott finanszírozás csupán a más állami vagy magánforrásokból származó, potenciális támogatások és befektetések helyettesítésére szolgáljon;
- multiplikátorhatást kell elérniük és lehetőség szerint magánbefektetéseket kell bevonniuk;
- hozzá kell járulniuk az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez, és az InvestEU-rendelet⁵⁴ II. mellékletében meghatározott támogatható területek hatálya alá kell tartozniuk;
- összhangban kell lenniük az InvestEU beruházási iránymutatásaival.

Az éghajlat-politikai célkitűzésekkel össze nem egyeztethető műveletek nem jogosultak az InvestEU-rendelet szerinti támogatásokra.

54 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/523 rendelete (2021. március 24.) az InvestEU program létrehozásáról és az (EU) 2015/1017 rendelet módosításáról (HL L 107., 2021.3.26., 30. o.).

Láthatósági követelmények

Az InvestEU-rendelet 32. cikke meghatározza az átláthatóságra és a láthatóságra vonatkozó követelményeket, amelyek között szerepel az, hogy a végrehajtó partnereknek és a tanácsadó partnereknek fel kell tüntetniük az uniós finanszírozás eredetét, és biztosítaniuk kell annak láthatóságát, valamint tájékoztatniuk kell a végső kedvezményezetteket az InvestEU program keretében nyújtott támogatás meglétéről.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

Az InvestEU program keretében végrehajtott intézkedések várhatóan az InvestEU program teljes pénzügyi keretösszegének legalább 30%-át fordítják éghajlat-politikai célkitűzésekre. A fenntartható infrastruktúrára vonatkozó keret tekintetében azonban az előterjesztésben 60%-os kombinált éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzés szerepelt.

Az InvestEU a környezethez és az erőforrásokhoz kapcsolódó célzott támogathatósági területei révén közvetlenül hozzá fog járulni az EU környezetvédelmi célkitűzéseikhez. A fenntartható infrastruktúrára vonatkozó kereten belül az alap támogathatja a természeti és környezetvédelmi infrastruktúrát, például a körforgásos gazdaságot, illetve a víz- és hulladékgazdálkodást. Az InvestEU Alap keretében végrehajtott finanszírozási és beruházási műveletek a környezetvédelem és az erőforrások területeihez is tartozhatnak, különös tekintettel az ökoszisztémák, illetve természeti és biológiai sokféleséggel kapcsolatos szolgáltatásaik zöld és kék infrastrukturális projektek – például fenntartható mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat – révén történő javítására és helyreállítására. A természeti tőkére és a körforgásos gazdaságra vonatkozó kezdeményezés keretében az InvestEU Alap a különböző szakpolitikai keretekhez tartozó célzott támogathatósági területek révén járul hozzá az EU környezetvédelmi célkitűzéseikhez. Ez a kezdeményezés várhatóan 10 milliárd EUR-t mozgósít a következő 10 évben. Ezen túlmenően a végrehajtó partnerek, különösen az EBA által a fenntarthatósági portfóliógarancia-termékek keretében kifejlesztett garanciatermékek⁵⁵ többek között a következő szakpolitikai területeken biztosítanak hozzáférést a finanszírozáshoz:

- a körforgásos gazdaságra való átállás;
- vízi erőforrások, valamint a szennyezés megelőzése és csökkentése;
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása;
- fenntartható erdészeti és mezőgazdasági gyakorlatok.

⁵⁵ A garanciatermékekkel kapcsolatos további információk az EBA honlapján (https://www.eif.org/InvestEU/guarantee_products/index.htm) található.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

Az InvestEU Alap a környezetvédelemnek, valamint a környezeti kockázatok megelőzésének és kezelésének a beruházások előkészítésébe és végrehajtásába történő integrálása révén mozdítja elő a környezetvédelmi integrációt. Így a környezeti fenntarthatósági célkitűzésekhez rendelt beruházásokat olyan közös módszerek alkalmazásával fogják nyomon követni, amelyek összhangban vannak az éghajlat, a biológiai sokféleség és a légszennyezés kezelésére vonatkozó más uniós programok keretében kidolgozott módszertanokkal. Ez lehetővé teszi a **beruházások által a természeti tőke fő összetevőire, nevezetesen a levegőre, a vízre, a talajra és a biológiai sokféleségre gyakorolt egyedi és együttes hatások értékelését**. Ennek érdekében az InvestEU Alap olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek megkönnyítik a környezetvédelmi szempontok beépítését a projektek előkészítésébe vagy a beruházások finanszírozásával kapcsolatos döntéshozatalba.

- Az InvestEU-rendelet felsorolja azokat a beruházásokat, amelyek nem támogathatók, például a hulladéklerakókat, mechanikai-biológiai kezelést vagy hulladékégetőket (V. melléklet B. szakasz).
- Az InvestEU költségvetési garanciája által fedezett valamennyi finanszírozási és beruházási művelet jóváhagyási eljárás tárgyát képezi, amely a következő két lépésből áll:
 1. az Európai Bizottság által végzett szakpolitikai ellenőrzések – az uniós jogszabályoknak és szakpolitikáknak való megfelelés ellenőrzése az éghajlat, a környezetvédelem és a szociálpolitika területén;
 2. az uniós költségvetési garancia felhasználásának jóváhagyása – a projekt benyújtása végső jóváhagyásra az InvestEU beruházási bizottságához.
- A bizonyos küszöbértéket meghaladó valamennyi finanszírozási és beruházási műveletet fenntarthatósági vizsgálatnak kell alávetni a káros hatások minimalizálása és az éghajlati, környezeti és társadalmi előnyök maximalizálása érdekében. A vizsgálat két szakaszra oszlik: az előszűrési szakasz és – kiválasztás esetén – a részletes elemzési/vizsgálati szakasz.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

Az **InvestEU tanácsadó központ**⁵⁶ összekapcsolja a projektgazdákat és a (nem) pénzügyi közvetítőket olyan tanácsadókkal, amelyek segítik az előbbieket projektjeik finanszírozásában és a pénzügyi és beruházási műveletek végrehajtásához szükséges kapacitásépítésben.

Az InvestEU tanácsadó központ:

- támogatja a beruházási projektek azonosítását, előkészítését, fejlesztését, strukturálását, az azokkal kapcsolatos beszerzést és a projektek végrehajtását;
- fokozza a projektgazdák és a pénzügyi közvetítők finanszírozási és beruházási műveletek végrehajtására irányuló kapacitását;
- támogatja az egyértelmű piaci résként meghatározható beruházási területekre vonatkozó tudatosságnövelő és előkészítő tevékenységeket.

További részletek az InvestEU tanácsadó központról a [3. fejezetben](#) található.

Green ASSIST

A Green ASSIST olyan, LIFE-hozzájárulás révén létrehozott tanácsadó kezdeményezés, amelyet az Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség (CINEA) irányít az InvestEU tanácsadó központ keretében. A tanácsadó központ portálján benyújtott kérelmek átirányíthatók a Green ASSIST-hez. Célja az olyan zöld beruházási projektek portfóliójának kiépítése, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a környezetre. Ezek a projektek olyan ágazatokat céloznak meg, mint a biológiai sokféleség, a víz, a szennyvíz, a körforgásos gazdaság, az újrahasznosítás, a légszennyezés csökkentése, valamint más infrastrukturális beruházások (közlekedés, energia, távközlés stb.) jelentős zöldítése.

A Green ASSIST-tel kapcsolatban további információk a [3. fejezetben](#) található.

⁵⁶ További információk az InvestEU tanácsadó központ honlapján (https://investeu.europa.eu/what-investeu-programme/investeu-advisory-hub_en) található.

Hasznos linkek és források

- Jogalap: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0523&from=EN#d1e895-30-1>
- Az InvestEU beruházási iránymutatásai: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2021/1078/oj?locale=hu
- Információk arról, hogyan lehet finanszírozáshoz jutni: https://europa.eu/investeu/investeu-fund/how-get-financing_en
- Az InvestEU portál egy könnyen hozzáférhető és felhasználóbarát adatbázison keresztül összehozza a potenciális befektetőket és a projektgazdákat: <https://ec.europa.eu/investeuportal/desktop/hu/index.html>
- Kérdések és válaszok az InvestEU-ról, 2022. március 7.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ganda_22_1549
- Az Alap weboldala az EBB-n: <https://www.eib.org/en/products/mandates-partnerships/investeu/index.htm>
- Kérdések és válaszok az InvestEU-ról, 2021. március 9.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ganda_21_1045

Észak-portugáliai vízelosztás optimalizálása

Kiadás időpontja: 2020. szeptember

Projektgazda – pénzügyi közvetítő: Águas do Interior – Norte EIM SA (Portugália)

A projektgazda típusa: társaság

Teljes költségvetés: 56 millió EUR

EBB-finanszírozás: 28 millió EUR

Ez a projekt nyolc észak-portugáliai településhez kapcsolódó vízellátási és szennyvízkezelési beruházásokat foglal magában, amelyeket egy új, e célból alapított településközi társaság hajt végre. A javasolt projekt hozzá fog járulni a víz- és szennyvízágazatban a legfontosabb uniós irányelvek – nevezetesen a települési szennyvíz kezeléséről szóló uniós irányelv⁵⁷ és az uniós víz-keretirányelv –, valamint a nemzeti szabályozások követelményeinek való megfeleléshez. A projektnek pozitív környezeti és társadalmi hatása lesz az ivóvízellátás biztonsága, a szennyezés csökkentése, a víztestek megőrzése és a vízvesztés csökkentése tekintetében. A projekt nevezetesen az Águas do Interior – Norte vízelosztás-optimalizálási beruházásait támogatja, amely egyedülként nyújt vízellátási és hulladékgazdálkodási szolgáltatásokat nyolc észak-portugáliai önkormányzatnak.

Forrás: <https://www.eib.org/en/projects/pipelines/all/20200073>

57 A Tanács 91/271/EGK irányelve (1991. május 21.) a települési szennyvíz kezeléséről (HL L 135., 1991.5.30., 40. o.).

Projekt példák

A finanszírozott projektek adatbázisa a <https://www.eib.org/en/products/mandates-partnerships/efsi/efsi-projects/index.htm> címen érhető el.

Fontos megjegyezni, hogy a következő projektet az InvestEU elődje, az Európai Stratégiai Beruházási Alap finanszírozta.

Európai Mezőgazdasági Garanciaalap

Mezőgazdasági termelőknek nyújtott jövedelemtámogatás és piaci intézkedések

Kulcsterületek	A finanszírozás volumene
Mezőgazdasági termelők jövedelemtámogatási rendszerei, piaci intézkedések, környezetbarátabbá válást ösztönző támogatások.	291 milliárd EUR

Célkitűzés(ek) és hatókör

Az EMGA hozzájárul az új közös agrárpolitika (KAP) tíz fő célkitűzéséhez, melyek az alábbiak:

1. a gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából;
2. a piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése, többek között a kutatás, a technológia és a digitalizáció előtérbe helyezésével;
3. a mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban;
4. többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása;
5. a fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása, többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével;
6. hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése;
7. a mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben;
8. a foglalkoztatás, a növekedés, a nemek közötti egyenlőség – ezen belül is a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvétele –, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve;
9. az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem;
10. az ágazat modernizálása az ismeretek, az innováció és a digitalizáció mezőgazdaságban és vidéki területeken történő előmozdításával és a mezőgazdasági termelők körében való elterjedésük ösztönzésével a kutatáshoz, az innovációhoz, a tudáscseréhez és képzéshez való jobb hozzáférés révén.

Komponensek

2023-tól a KAP-intézkedések többségének végrehajtására 28 különböző KAP stratégiai terv formájában kerül sor. Ezek a tervek olyan programozási eszközök, amelyekben a tagállamok bemutatják az EU konkrét célkitűzéseinek elérése érdekében javasolt beavatkozásait.

Az EMGA a KAP stratégiai tervek keretében a következő beavatkozástípusokat finanszírozza:

1. közvetlen kifizetések, nevezetesen az alábbiak valamelyike:
 - termeléstől független közvetlen kifizetések, amelyek magukban foglalják a fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatást, a fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatást, a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatást, valamint az éghajlat- és környezetvédelmi célokat szolgáló rendszereket;
 - termeléstől függő közvetlen kifizetések;
2. ágazati beavatkozások, nevezetesen a következő ágazatokban:
 - gyümölcs és zöldség;
 - méhészeti termékek;
 - bor;
 - komló;
 - olívaolaj és étkezési olajbogyó;
 - egyéb ágazatok (2024-től).

Számos, az EMGA-ból finanszírozott program végrehajtása továbbra is a KAP stratégiai terveken kívül fog történni (pl. magán- és közraktározási intézkedések, rendkívüli intézkedések, uniós iskolaprogram, tájékoztatási és promóciós intézkedések, valamint a legkülső régiók és a kisebb égei-tengeri szigetek támogatása [pl. a kifejezetten a távoli fekvéssel és szigetjelleggel összefüggő támogatási programon keresztül]).

Minden kifizetésnek meg kell felelnie az élelmiszer-biztonságra, a környezetvédelemre és az állatjólétre vonatkozó uniós szabályoknak.

Az irányítás típusa

Az EMGA a két KAP-alap egyike, amelyet általában I. pillérnek neveznek. Az EMGA elsősorban – nevezetesen az Európai Bizottság és az egyes uniós tagállamok nemzeti hatóságai között – megosztott irányítási rendszer alá tartozó alap. Az EMGA igazgatásáért felelős tagállami hatóságok közvetlen jövedelemtámogatást nyújtanak a mezőgazdasági termelőknek, és támogatják a piaci intézkedéseket. A tagállamok felelősek a mezőgazdasági termelőknek nyújtott kifizetések végrehajtásáért és elsődleges ellenőrzéséért. Ennek érdekében a tagállamok egyéb intézkedések mellett integrált igazgatási és kontrollrendszert, azaz a mezőgazdasági termelők közvetlen kifizetési kérelmeinek és a kapcsolódó adatoknak a fogadására és feldolgozására használt, összekapcsolt adatbázisokból álló hálózatot hoztak létre.

A finanszírozás típusa

A mezőgazdasági termelők közvetlen kifizetésekben részesülnek.

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

Mezőgazdasági termelőként Ön minden évben közvetlen kifizetés iránti kérelmet nyújthat be, amelyben bejelenti gazdaságának minden parcelláját és adott esetben a támogatást igénylő állatokat.

A projektek típusai

Az EMGA nem finanszíroz projekteket.

Támogathatósági kritériumok

A támogathatóság feltétele, hogy a pályázó minden évben megfeleljen a következő feltételeknek:

- minimumkövetelmények – a közvetlen kifizetések nem biztosíthatók, ha a teljes kifizetendő összeg és/vagy a kifizetésre jogosult földterület túl kicsi (a pontos küszöbérték országonként változik);
- aktív mezőgazdasági termelők – csak azok a mezőgazdasági termelők részesülhetnek közvetlen kifizetésekben, akik az EU-ban található gazdasággal rendelkeznek, és mezőgazdasági tevékenységet folytatnak;
- mezőgazdasági földterület mezőgazdasági tevékenység céljára történő használata – csak a mezőgazdasági termelésre alkalmas földterület (azaz a szántóterület, az állandó kultúrák és az állandó gyepterület) minősül mezőgazdasági területnek.

Láthatósági követelmények

Az EMGA-ból nyújtott támogatások vonatkozásában a tagállamok adott esetben előírják, hogy az irányító hatóság vegye igénybe az EMVA keretében használt láthatósági és kommunikációs eszközöket, valamint struktúrákat.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

2023-tól kezdődően az ökörendszerek erőteljesebben ösztönzik majd az éghajlat- és környezetbarát mezőgazdasági gyakorlatokat. Ezek olyan eszközök, amelyek célja, hogy jutalmazza azokat a mezőgazdasági termelőket, akik úgy döntenek, hogy még egy lépést tesznek a környezetvédelem és az éghajlat-politikai fellépés érdekében.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

A mezőgazdasági termelőknek nyújtott KAP-kifizetések kapcsolódnak többek között az élelmiszer-biztonságra, az állategészségügyre, az éghajlatra, a környezetvédelemre és a vízkészletek védelmére vonatkozó egyéb uniós szabályok betartásához. Ahhoz, hogy Ön mezőgazdasági termelőként megkaphassa a közvetlen kifizetések teljes összegét, be kell tartania az összes egyéb vonatkozó szabályt. Ezt a kapcsolatot nevezzük kölcsönös megfeleltetésnek. A mezőgazdasági termelők által betartandó szabályok közé tartoznak a következők:

- jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények – ezek minden mezőgazdasági termelőre vonatkoznak, függetlenül attól, hogy részesülnek-e támogatásban a KAP keretében;
- jó mezőgazdasági és környezeti állapotok – ezek csak a KAP keretében támogatásban részesülő mezőgazdasági termelőkre alkalmazandók, és vonatkozhatnak a talajvédelemre és -minőségre, a biológiai sokféleségre vagy a tájra.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

Az egyes tagállamok – a tudásmegosztásra és tájékoztatásra irányuló beavatkozásaik részeként – olyan mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatásokat kínálnak a KAP valamennyi kedvezményezettjének, amelyek a földgazdálkodásra és a gazdaság irányítására egyaránt összpontosítanak. A mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatásoknak pártatlan tanácsadást kell kínálniuk, és a fenntarthatóság valamennyi dimenziójára (gazdasági, környezetvédelmi és szociális szempontokra) ki kell terjedniük, a KAP-beavatkozások minden típusára vonatkozóan.

A nemzeti irányító hatóságok a mezőgazdasági termelőket is támogatják (pl. online fizetési kalkulátorok és kiegészítő útmutatók biztosításával).

Hasznos linkek és források

- Jogalap: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2116&from=HU>
- A jövedelemtámogatásra vonatkozó információk: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/income-support_hu
- Ökörendszerek: https://ec.europa.eu/info/news/commission-publishes-list-potential-eco-schemes-2021-jan-14_en

Projekt példák

Az EMGA nem finanszíroz projekteket.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap

A KAP vidékfejlesztési stratégiákat és projekteket támogató finanszírozási eszköze

Kulcsterületek	Komponensek
A mezőgazdaság fenntartható fejlődése, az élelmiszeripar és a vidéki térségek társadalmi-gazdasági fejlődése.	Valamennyi vidékfejlesztési beavatkozás beépül a nemzeti KAP stratégiai tervekbe. Minden egyes nemzeti terv az uniós mezőgazdaságra, erdészetre és vidéki területekre vonatkozó kilenc kulcsfontosságú társadalmi, környezetvédelmi és gazdasági célkitűzés köré épül. A közzétett KAP stratégiai tervek, amelyeket a Bizottság még nem hagyott jóvá (2022 májusáig), megtalálhatók az interneten ⁵⁸ .
A finanszírozás volumene	
87 milliárd EUR (+ 8 milliárd EUR a Next Generation EU keretében)	<p>⁵⁸ Lásd az Európai Bizottság KAP stratégiai tervekről szóló weboldalát (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-strategic-plans_en).</p>

Célkitűzés(ek) és hatókör

Az EMVA hozzájárul az európai zöld megállapodás célkitűzéseire azáltal, hogy fenntartható jövőt biztosít az európai mezőgazdasági termelők és a vidéki térségekben élő egyéb kedvezményezettek számára, nagyobb rugalmasságot téve lehetővé az uniós országok számára abban, hogy beavatkozásait a helyi körülményekhez igazítsák.

A szakpolitika a KAP 10 célkitűzésére összpontosít, amelyek a mezőgazdaság és a vidéki területek társadalmi, környezeti és gazdasági fenntarthatóságára vonatkozó közös uniós célokhoz kapcsolódnak:

1. a gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Uniós-szerte a hosszú távú élelmiszerbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából;
2. a piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése, többek között a kutatás, a technológia és a digitalizáció előtérbe helyezésével;
3. a mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban;
4. többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása;
5. a fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása, többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével;
6. hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése;
7. a mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben;
8. a foglalkoztatás, a növekedés, a nemek közötti egyenlőség – ezen belül is a nők mezőgazdasági tevékenységeiben való részvétele –, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve;
9. az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem;
10. az ágazat modernizálása az ismeretek, az innováció és a digitalizáció mezőgazdaságban és vidéki területeken történő előmozdításával és a mezőgazdasági termelők körében való elterjedésük ösztönzésével a kutatáshoz, az innovációhoz, a tudáscseréhez és képzéshez való jobb hozzáférés révén.

Az irányítás típusa

Az EMVA-nál az irányítás megoszlik az Európai Bizottság és egyes uniós tagállamok nemzeti és regionális hatóságai között. Minden tagállam kidolgozott egy nemzeti KAP stratégiai tervet, amely meghatározza, hogy az EMVA-ból és az EMGA-ból nyújtott támogatást hogyan használják fel nemzeti (és regionális) szinten. Az EMVA igazgatásáért felelős tagállami hatóságok kiválasztják, hogy mely projekteket kell támogatni (vissza nem térítendő támogatások és/vagy pénzügyi eszközök, például hitel, tőke vagy biztosíték révén). Az EMVA a társfinanszírozás elvének megfelelően működik (azaz amikor egy projekt finanszírozásban részesül, a tagállami hatóságoknak saját költségvetésükből is hozzájárulást kell biztosítaniuk). A társfinanszírozási arányok régióként eltérőek, és a beavatkozás típusától függően is változhatnak.

A finanszírozás típusa

A tagállamok az EMVA-ból fizetett hozzájárulást arra használhatják fel, hogy a kedvezményezetteknek vissza nem térítendő támogatások, pénzügyi eszközök vagy ezek kombinációjának formájában támogatást nyújtsanak. A pénzügyi eszközök közé tartozhatnak a kölcsönök, a garanciák, a saját tőke vagy a kvázi-sajáttőke. Ezenkívül az irányító hatóságok a pénzügyi termékeket igényeikhez és képességeikhez igazíthatják, vagy az Európai Bizottság által a „készen hozzáférhető” eszközökre vonatkozóan meghatározott feltételek alapján strukturálhatják a pénzügyi eszközt.

A projektek típusai

A tagállamok különböző típusú beavatkozásokat tervezhetnek, többek között a következőket:

- a környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások;
- hátrányos természeti adottság és egyéb területspecifikus hátrányok;
- bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok;
- beruházások, az öntözésre irányuló beruházásokat is beleértve;
- fiatal és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése;
- kockázatkezelési eszközök;
- együttműködés;
- az ismeretek cseréje és az információk terjesztése.

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

A kedvezményezettek jellege változatos: a mezőgazdasági termelőktől és az erdőtulajdonosoktól a közigazgatási szervekig, a gazdasági és szociális partnerekig, a helyi akciócsoportokig és a civil társadalmat képviselő releváns szervezetekig terjednek. A kedvezményezettek olyan köz- vagy magánjogi szervezetek, jogi személyiséggel rendelkező vagy nem rendelkező szervezetek, természetes személyek, illetve természetes vagy jogi személyek olyan csoportja, amelyek vagy akik műveletek kezdeményezéséért vagy azok kezdeményezéséért és végrehajtásáért egyaránt felelősek.

Támogathatósági kritériumok

A másik KAP-alaphoz (az EMGA-hoz) hasonlóan a nemzeti hatóságoknak meg kell határozniuk a KAP-tervben szereplő valamennyi beavatkozásra vonatkozó támogathatósági feltételeket. Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódó kifizetések például csak azokra vonatkoznak, amelyek túlmutatnak a vonatkozó jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeken, valamint a jó mezőgazdasági és környezeti állapotra vonatkozó előírásokon.

Láthatósági követelmények

Az EMVA-ból finanszírozott beavatkozások kedvezményezettjeinek – a területalapú és az állatokkal kapcsolatos beavatkozások kivételével – fel kell tüntetniük a kapott pénzügyi támogatást, beleértve az uniós logó megfelelő használatát. A logót például kiemelt helyen kell feltüntetni a művelet végrehajtásával kapcsolatos, a nyilvánosságnak vagy a résztvevőknek szánt valamennyi kommunikációs anyagon, például nyomtatott vagy digitális termékeken, weboldalakon és mobilalkalmazásokon. A következő szöveget teljes egészében és a logó mellett kell feltüntetni: „Az Európai Unió támogatásával” vagy „Az Európai Unió társfinanszírozásával”.

Az irányító hatóságok általában biztosítanak kommunikációs csomagot, amely meghatározza az összes közzétételi kötelezettséget.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

A KAP célkitűzései között tízből három a környezeti helyzet javítására irányul, az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, az erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és a biológiai sokféleség csökkenésének visszafordítása révén. Számos beavatkozás – például az ökológiai termelés támogatása, az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalások (pl. a talajvédelemmel vagy a tápanyag-gazdálkodással kapcsolatban), az éghajlatváltozás mérséklésével/az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással és a zöld beruházásokkal kapcsolatos tanácsadási szolgáltatások (pl. a vizes élőhelyek és tőzeglápok helyreállítása) – közvetlen pozitív hatást gyakorol a környezetre, és támogatja az uniós zöld megállapodás célkitűzéseit.

Ezentúl a vizes élőhelyek és a tőzeglápok is védelmet fognak élvezni. Emellett 2023-tól kezdődően az EMVA-források legalább 35%-át az éghajlat, a biológiai sokféleség, a környezet és az állatjólét támogatását célzó intézkedésekre fogják fordítani.

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

Az olyan beavatkozások, mint a kutatási beruházások, közvetett előnyökkel járhatnak azáltal, hogy hatékonyabb mezőgazdasági eszközöket és technikákat fejlesztenek ki.

2023-tól kezdődően a források legalább 35%-át az éghajlat, a biológiai sokféleség, a környezet és az állatjólét támogatását célzó intézkedésekre fogják fordítani.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

A technikai segítségnyújtás keretében finanszírozott nemzeti KAP-hálózatok valamennyi érdekelt felet támogatják a KAP stratégiai tervekben meghatározott célok végrehajtásában. Pontosabban, a hálózatok lehetővé teszik és megkönnyítik a KAP-politika végrehajtásában részt vevő valamennyi partner közötti információcserét és tanulást, ideértve a közszférabeli szervezeteket, a gazdasági és szociális partnereket, valamint a civil társadalmat képviselő illetékes szervezeteket⁵⁹.

59 A hálózati kapcsolatok (az egyes uniós tagállamok esetében) és az erőforrások megtalálhatók az Európai Vidékfejlesztési Hálózat honlapján (https://enrd.ec.europa.eu/networking/nm-profiles_en).

Hasznos linkek és források

- Az Európai Bizottság új KAP-ról szóló weboldala: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/new-cap-2023-27_en
- Rendelet a 2023–2027-es időszakra vonatkozó KAP-ról: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-2023-27_hu#legalbases
- A program jellemzőinek áttekintése: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/financing-cap/cap-funds_en
- Hivatkozások a nemzeti stratégiai tervekre: https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans_en
- Az EMVA pénzügyi eszközei: <https://www.fi-compass.eu/funds/eafrd>

Projekt példák

A projektek adatbázisa a https://enrd.ec.europa.eu/projects-practice_en címen érhető el.

Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap

Az EU tengerügyi és halászati politikájának forrásalapja

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör
Alacsony hatású és alacsony szén-dioxid-kibocsátású halászat; a vízi biológiai sokféleség és ökoszisztémák; a tengerrel kapcsolatos tudás; minőségi és egészséges tengeri eredetű élelmiszerek; a halászati és akvakultúra-ágazat társadalmi-gazdasági vonzereje; a halászati ágazat generációs megújulása, különös tekintettel a kisüzemi part menti halászatra; fenntartható és versenyképes akvakultúra; a készségek és a munkakörülmények javítása a halászati és akvakultúra-ágazatban; a part menti közösségek gazdasági és társadalmi életképessége; innováció a fenntartható kék gazdaságban; biztonságos tengeri térség; nemzetközi együttműködés az óceánpolitikai irányítás, valamint az egészséges, biztonságos, védett, tiszta és fenntarthatóan kezelt tengerek és óceánok érdekében.	Az ETHAA támogatja az EU közös halászati politikáját, az integrált tengerpolitikát és a nemzetközi óceánpolitikai irányításra vonatkozó uniós menetrendet. Az ETHAA által finanszírozott projektek várhatóan biztosítják a vízi és tengeri erőforrások fenntartható felhasználását, növelik az EU élelmezésbiztonságát , és a nemzetközi óceánpolitikai irányítás megerősítése révén hozzájárulnak a kék gazdaság növekedéséhez , valamint az egészséges, biztonságos, tiszta és fenntartható tengerekhez és óceánokhoz .

Komponensek

Az ETHAA által támogatott fő intézkedések a következő négy területre csoportosíthatók:

- halászat és akvakultúra:
 - fenntartható, alacsony hatású és alacsony szén-dioxid-kibocsátású halászat;
 - a halászati tevékenységek és a halászflokkák fenntartható irányítása;
 - az élelmezésbiztonsághoz hozzájáruló fenntartható és versenyképes akvakultúra fejlesztése;
 - a tengeri biológiai sokféleség és ökoszisztémák védelme, beleértve a tiszta és egészséges tengerek támogatását;
 - az európai fogyasztók ellátása minőségi és egészséges, tengeri eredetű élelmiszerekkel;
- társadalmi-gazdasági szempontok:
 - a halászati ágazat társadalmi-gazdasági vonzereje és generációs megújulása, különös tekintettel a kisüzemi part menti halászatra;
 - a készségek és a munkafeltételek javítása a halászatban és az akvakultúrában;
 - a part menti közösségek gazdasági és társadalmi életképessége;
- kutatás és innováció:
 - innováció a fenntartható kék gazdaságban;
 - tudományos adatok gyűjtése;
- nemzetközi együttműködés:
 - a biztonságos tengeri térséghez hozzájáruló tengeri védelem;
 - a biztonságos, védett és fenntarthatóan kezelt óceánokat lehetővé tevő nemzetközi együttműködés.

A finanszírozás volumene

6,108 milliárd EUR

Az irányítás típusa

Az ETHAA megosztott és közvetlen irányítást egyaránt alkalmaz. A nemzeti programokon keresztül 5,311 milliárd EUR-t különítettek el megosztott irányításra, 797 millió EUR-t pedig közvetlen irányításra. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet⁶⁰ alkalmazandó. Megosztott irányítás esetén az állami támogatás szokásos maximális aránya 40% és 100% között mozog, a művelet és/vagy a kedvezményezett típusa alapján.

A **CINEA-ra átruházott közvetlen irányítású** ETHAA-intézkedések többségét közbeszerzés (szolgáltatások beszerzése) vagy vissza nem térítendő támogatás (egyedi intézkedésekhez való hozzájárulás) útján hajtják végre. A CINEA nyílt pályázati felhívásokat és ajánlati felhívásokat, valamint tanulmányokra, segítségnyújtási mechanizmusokra, innovatív és együttműködési projektekre, bevált gyakorlatok megosztására, figyelemfelkeltő kampányokra stb. vonatkozó keretszerződések keretében eseti támogatásokat és szolgáltatáskéréseket tesz közzé és kezel.

60 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.).

A finanszírozás típusa

A támogatás történhet vissza nem térítendő támogatás (az elszámolható kiadások visszatérítése vagy egyszerűsített költségelszámolási módszerek), közbeszerzési szerződések, kölcsönök, garanciák és kompenzációs kifizetések formájában.

A célcsoportot alkotó kedvezményezettek

A kedvezményezettek közé tartozhatnak a halászati és akvakultúra-ágazat szereplői, a kutatóintézetek, a közigazgatási szervek, a nem kormányzati szervezetek, a nemzetközi szervezetek és a civil társadalmi szervezetek.

A projektek típusai

Az ETHAA olyan innovatív projekteket támogat, amelyek biztosítják a vízi és tengeri erőforrások fenntarthatóságát, javítják a halászati ágazat társadalmi-gazdasági vonzerejét, előmozdítják a fenntartható kék gazdaság fejlesztését, megerősítik az óceánpolitikai irányítás nemzetközi együttműködését, valamint tudományos tanácsadást és adatgyűjtést biztosítanak. Az ETHAA a nemzetközi szervezeteknek nyújtott önkéntes hozzájárulásokat és a technikai segítségnyújtást is támogatja.

Támogathatósági kritériumok

A megosztott irányítás keretében a támogathatósági szabályokat a tagállamok határozzák meg, az uniós szinten előírt, korlátozott számú feltételnek való megfelelés függvényében. Az egyes tagállamok feladata, hogy nemzeti ETHAA-programjaik keretében kidolgozzák a program célkitűzéseinek eléréséhez legmegfelelőbb eszközöket. A pályázat benyújtása előtt a projektgazdáknak azt tanácsoljuk, hogy a nemzeti irányító hatóságnál ellenőrizzék projektjeik támogathatóságát, és győződjenek meg róla, hogy projektjeik megfelelnek-e a kiválasztási kritériumoknak, és érintik-e őket a támogathatóság kizárására vonatkozó kritériumok. A nemzeti hatóságok listája megtalálható az Európai Bizottság ETHAA-val foglalkozó weboldalán⁶¹.

Közvetlen irányítás esetén az általános pályázati feltételeket az ETHAA-rendelet⁶² tartalmazza:

- valamely tagállamban vagy a munkaprogramban felsorolt nem uniós országban letelepedett jogalanyok az alapot létrehozó jogi aktusban (azaz a 61. cikk (3) és (4) bekezdésében) meghatározott feltételek mellett;
- az uniós jog alapján létrehozott bármely jogalany vagy bármely nemzetközi szervezet.

Például a nem uniós országok részvételére, a konzorcium összetételére és a megcélzott jogalanyok típusaira vonatkozó egyedi pályázati feltételeket az ETHAA munkaprogramja, valamint részletesebben a pályázati felhívásokhoz vagy ajánlati felhívásokhoz közzétett dokumentumok határozzák meg. Pályázati felhívások esetében a legrelevánsabb információkat az ETHAA finanszírozási és pályázati lehetőségeire vonatkozó portál⁶³ referenciadokumentuma tartalmazza. Az ajánlati felhívások esetében a vonatkozó információk a CINEA ajánlatkérő szervként történő kiválasztásával az eTendering weboldalon⁶⁴ található.

61 A nemzeti hatóságok listája megtalálható a következő weboldalon, a jelentkezés módjára vonatkozó szakasznál (https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/funding/emfaf_en#how-to-apply).

62 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1139 rendelete (2021. július 7.) az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap létrehozásáról és az (EU) 2017/1004 rendelet módosításáról (HL L 247., 2021.7.13., 1. o.).

63 <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/reference-documents>

64 <https://etendering.ted.europa.eu>

Láthatósági követelmények

- A CINEA kommunikációs eszköztára: https://cinea.ec.europa.eu/communication-toolkit_en
- Hogyan kell a nyilvánosságot tájékoztatnia a projektjéről? <https://www.youtube.com/watch?v=8yaHXFddT-O&list=PLrp3luGqStFAjpbU4i7Y5-vllFLKGnoQV&index=30>

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

Az ETHAA kulcsfontosságú szerepet játszik az EU környezetvédelmi és biodiverzitási célkitűzéseinek elérésében. Az ETHAA közvetlenül hozzájárul a környezetvédelmi célkitűzésekhez, többek között olyan projektek finanszírozásával, amelyek elősegítik a következőket:

- a **tengeri biológiai sokféleség és ökoszisztémák védelme és megőrzése** (pl. védett tengeri területek létrehozása és kezelése, a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvben meghatározott területvédelmi intézkedések végrehajtása és a fajok védelme az élőhelyvédelmi irányelvvel összhangban);
- a **fenntartható és alacsony szén-dioxid-kibocsátású halászati tevékenységekre** való áttérés és a tengeri erőforrások általános fenntartható felhasználása (pl. a fenntartható halászati gazdálkodást alátámasztó tudományos adatok gyűjtése, a nem szándékos fogások felszámolása, az érzékeny fajok védelme és a halászhajók energiahatékonyságának javítása révén);
- a **körforgásos gazdaság** támogatása (pl. az elveszített halászeszközök és a tengeri hulladék összegyűjtése és újrafeldolgozása, valamint a halászatból és akvakultúrából származó hulladék értékének növelése révén).

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

Az ETHAA-ból finanszírozott projekteknek a fenntartható halászati és akvakultúra-tevékenységek, a nem szándékos fogások csökkentése, az érzékeny fajok védelme, a kirakodási kötelezettségek végrehajtása és a nemzetközi óceánpolitikai irányításra vonatkozó uniós menetrend támogatása révén hozzá kell járulniuk a tengeri biológiai sokféleség védelméhez és helyreállításához. Továbbá a tengeri környezetet és a halászat fenntarthatóságát érő esetleges károk megelőzése érdekében az ETHAA-rendelet (12. és 13. cikk) meghatározza a támogatásra nem jogosult műveletek jegyzékét. Ezenkívül a halászflootta bizonyos beruházásaira és kompenzációs rendszereire egyedi feltételek vonatkoznak annak biztosítása érdekében, hogy azok összhangban legyenek a közös halászati politika védelmi célkitűzéseivel.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

- A Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság nevében a CINEA által irányított BlueInvest platform technikai támogatást és finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést biztosít a fenntartható kék gazdaságban működő innovatív kkv-k és induló vállalkozások számára: <https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/en/frontpage/1451>
- A megosztott irányítás keretében illetékes hatóságok jegyzéke: https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/funding/emfaf_en#how-to-apply

Hasznos linkek és források

- Mielőtt belevágna, tájékozódjon a pályázati eljárásról és az Európai Bizottsággal való szerződés-kötés lehetőségeiről: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders_hu
- Közvetlen irányítással a CINEA (a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság nevében) az ETHAA program egy részét szerződések vagy támogatások útján hajtja végre; lásd a CINEA honlapját: https://cinea.ec.europa.eu/european-maritime-fisheries-and-aquaculture-fund_en
- Gyakran ismételt kérdések az ETHAA-ról: https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/system/files/2021-07/emfaf-faq_hu.pdf
- Az ETHAA oldala a Finanszírozási és pályázati lehetőségek portálján: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/emfaf>
- Az alap jogalapja: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2021.247.01.0001.01.HUN
- Az Európai Bizottság ETHAA-ról szóló weboldala: https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/funding/emfaf_en

FISH4FISH: Kitinolitikus biohulladékok aktív és fenntartható csomagolóanyagokban

Időtartam: 2019. november – 2022. október

Kedvezményezeti koordinátor: Università degli Studi di Siena (Olaszország)

Teljes költségvetés: 993 236 EUR

Uniós hozzájárulás: 794 588 EUR (az ETHAA közvetlen irányítása)

A haliparak nagy szüksége van a piacképesség javítására és a friss hal eltarthatósági idejének meghosszabbítására, amelyet a mikrobiális romlás lerövidít. Ugyanakkor ennek az ágazatnak a mérete olyan nagy, hogy hatalmas mennyiségű műanyag tárolót és évente több mint 10 000 tonna, mészhéjú állatokból származó élelmiszer-hulladékot termel. A csomagolás döntő szerepet játszik a halászati ellátási láncban, és részt vállalhat az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelem megoldásában. A projekt célja a tengeri biomassza-hulladék felhasználásával kitinolitikus származékokon alapuló innovatív, aktív és fenntartható csomagolóanyagok előállítása. Az ilyen csomagolás képes gátolni a mikrobiális romlást, javítva a halak eltarthatósági idejét, illetve a fogyasztást követő szakaszban a fogyasztók trágyázószerként és mikrobiális tartósítószerként is felhasználhatják azt. A projekt ambíciózus célja egy alacsony költségű aktív anyag létrehozása, amelyet a halak csomagolásának ipari alkalmazására lehet használni. Ily módon fenntartható módon zajlana a megújuló erőforrások kiaknázása, elő lehetne mozdítani a bioalapú, környezetbarát és előnyös technológiákat, és nagy teljesítményű, széles körben alkalmazható anyagokat lehetne létrehozni. Az ilyen innovatív csomagolást használó halászati és forgalmazó vállalkozások versenyképes piaci pozícióra tehetnek szert, és elkerülhetik a műanyagok használatát.

Forrás: https://cinea.ec.europa.eu/featured-projects/fish4fish_en

A projekt honlapja: <http://fish4fish.dbcf.unisi.it/>

Projekt példák

A közvetlen irányítás keretében finanszírozott projektek adatbázisa a https://cinea.ec.europa.eu/featured-projects_en címen érhető el.

Az ETHAA adatközpontja a <https://emff.easme-web.eu/> címen érhető el.

Egyéb finanszírozási lehetőségek

A többéves pénzügyi keret költségvetésén kívül az EU egyéb finanszírozási lehetőségeket is biztosít a környezetvédelmi, illetve környezetvédelmi integrációs projektek számára. Az egyik ilyen finanszírozási forrás az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere (ETS)⁶⁵. Az EU ETS a világ első jelentős – és jelenleg is a legnagyobb volumenű – szén-dioxid-piac. 2005-ben indult el azzal a céllal, hogy segítse az EU tagállamait a Kiotói Jegyzőkönyvben foglalt célkitűzéseik teljesítésében, és az EU energiapolitikájának egyik fő pillérét alkotja. Valamennyi uniós országban, valamint Izlandon, Liechtensteinben és Norvégiában (az Európai Gazdasági Térség [EGT] Európai Szabadkereskedelmi Társulásában részt vevő államokban) működik. Korlátozza az energiaágazatban és a feldolgozóiparban működő mintegy 11 000 létesítmény, valamint az ezen országok között működő légitársaságok kibocsátását, és az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának mintegy 40%-a tartozik a hatálya alá.

Az EU ETS a fix összkvótás kereskedelmi rendszer (cap-and-trade⁶⁶) elvén alapul. Az ETS-határértéken belül a létesítmények kibocsátási egységeket vásárolnak vagy térítésmentesen kapnak⁶⁷, amelyeket a másodlagos piacon értékesíthetnek egymás közt. A létesítményeknek minden évben elegendő mennyiségű kibocsátási egységet kell leadniuk ahhoz, hogy teljes mértékben fedezzék kibocsátásaikat, ellenkező esetben súlyos bírságokat szabnak ki rájuk. Ha egy létesítmény csökkenti kibocsátásait, a megmaradt egységeket vagy megtarthatja jövőbeli szükségleteinek fedezésére, vagy értékesítheti egy másik, többet kibocsátó létesítménynek.

A helyhez kötött létesítmények 2021. évi uniós ETS-határértéke 1 571 583 007 kibocsátási egység. A kibocsátási egységek egy részét az Innovációs Alap és a Modernizációs Alap finanszírozása céljából bocsátják árverésre. Emellett az eredetileg árverésre szánt teljes felső határ 3%-át ingyenes kiosztási pufferként tartják fenn az ágazatközi korrekció elkerülése vagy csökkentése érdekében. A teljesen vagy részlegesen fel nem használt puffer a következőképpen oszlik meg: legfeljebb 50 millió kibocsátási egységet kell hozzáadni az Innovációs Alaphoz, és a teljes ETS-határérték legfeljebb 0,5%-át hozzá kell adni a Modernizációs Alaphoz; a fennmaradó összeget árverésre bocsátják.

65 Az EU ETS irányelv jelenleg felülvizsgálat alatt áll. A szolgáltatandó információk a kibocsátáskereskedelmi rendszerről szóló, az írás idején hatályos irányelvben, nevezetesen a 2003/87/EK irányelvnek a költségvetéskorrekciós kibocsátáscsökkentés és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba történő beruházások növelése érdekében történő módosításáról szóló, 2018. március 14-i (EU) 2018/410 európai parlamenti és tanácsi irányelvben és az (EU) 2015/1814 határozaton (HL L 76., 2018.3.19., 3. o.) alapulnak (lásd még az Európai Bizottságnak az ETS-irányelv felülvizsgálatáról szóló weboldalát: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/revision-phase-4-2021-2030_en).

66 Az ETS-határérték a hatálya alá tartozó létesítmények által kibocsátható egyes üvegházhatású gázok mennyiségében van megállapítva. Ezt az összmennyiséget fokozatosan csökkentik, hogy a teljes kibocsátás visszaessen.

67 A kibocsátáskereskedelmi rendszerről szóló irányelvnek az EU ETS 4. szakaszára vonatkozó szabályaival összhangban 2021-től az uniós ETS-határérték mintegy 57%-át árverésre bocsátják, a fennmaradó részt pedig térítésmentesen biztosítják.

Innovációs Alap

Az innovatív, alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák demonstrációjára irányuló finanszírozási programok

Kulcsterületek

Az Innovációs Alap évente nyújt támogatást olyan projektekhez, amelyek az EU klímasegélyre való átállása érdekében új generációs technológiák bevezetésére irányulnak. Minden EGT-tagállamban vállalkozások és konzorciumok – köztük kkv-k és közepes piaci tőkeértékű vállalatok – által benyújtott projektjavaslatok előtt is nyitva állnak. Az Innovációs Alap nagy volumenű projekteket (7,5 millió EUR feletti tőkekiadás) és kisebb projekteket (7,5 millió EUR alatti tőkekiadás) egyaránt támogat.

A finanszírozás típusa

Az Innovációs Alap nagy volumenű (7,5 millió EUR feletti tőkekiadású) és kisebb (7,5 millió EUR alatti tőkekiadású) projektfelhívások alapján, főleg **vissza nem fizetendő támogatásokon** keresztül támogat projekteket. A nagy volumenű projektek releváns kiegészítő tőke- és működési költségeinek legfeljebb 60%-át, a kisebb projektek tőkeköltségeinek legfeljebb 60%-át fedezi.

A támogatásokat rugalmasan, a projekt finanszírozási igényei alapján folyósítják, figyelembe véve a projekt élettartama alatt elért mérföldköveket. A támogatások legfeljebb 40%-a előre meghatározott mérföldkövek alapján ítélné oda, mielőtt a projekt teljes mértékben megvalósulna.

Ezen túlmenően az Innovációs Alap olyan projekteket is támogat, amelyek hozzájárulnak az InvestEU keretében végrehajtott vegyesfinanszírozási műveletekhez, például a Breakthrough Energy katalizátorprogramját⁶⁸, amely az EU-ban, Izlandon és Norvégiában található, kialakulóban lévő éghajlat-technológiai projekteket támogatja. A katalizátorprogram a pályázati felhívás révén beruházásokat fog mozgósítani a nulla nettó kibocsátás eléréséhez szükséges kritikus éghajlati technológiák fejlesztésének felgyorsítása érdekében.

Emellett az Innovációs Alap által támogatott projektek ötvözhetik a támogatási/finanszírozási forrásokat, köztük az ezen útmutatóban ismertetett egyéb alapokat (pl. InvestEU, Horizont Európa, Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz és a Kohéziós Alap); az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák kutatását és innovációját támogató nemzeti programokat; és a magántőkét.

68 További információk a Breakthrough Energy e programról szóló weboldalán (<https://www.breakthroughenergy.org/articles/announcing-catalyst-eu-rfp>) található.

Célkitűzés(ek) és hatókör

Az Innovációs Alap kulcsfontosságú finanszírozási eszköz a Párizsi Megállapodás szerinti, az egész gazdaságra kiterjedő uniós kötelezettségvállalások, valamint a 2050-ig megvalósítandó klímasegély célkitűzés teljesítéséhez, amint azt az európai zöld megállapodás beruházási terve⁶⁹ is elismeri. Az egyes finanszírozott projektek általános célja az **üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez való hozzájárulás**, Európa dekarbonizációja és a klímasegélyre való átállás támogatása. Ennek érdekében az Innovációs Alap a következőkre törekszik:

- megfelelő pénzügyi ösztönzők létrehozása a technológiák következő generációjába történő **új beruházásokhoz** az EU klímasegélyre való átállása érdekében;
- **a növekedés és a versenyképesség ösztönzése** annak elősegítése érdekében, hogy az elsőként piacra lépő vállalatok globális vezető szerepre teheszenek szert az innovatív tiszta technológiák terén;
- az **innovatív, karbonszegény technológiák támogatása** valamennyi tagállamban a piacra lépés és a piacra jutás segítése révén.

69 További információk a beruházási tervről az Európai Bizottság e témáról szóló sajtóközleményében található (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_17).

Komponensek

Az Innovációs Alap olyan **rendkívül innovatív technológiákra** és európai hozzáadott értékkel **rendelkező nagy vezérprojektekre** összpontosít, amelyek bevezetése és működtetése során jelentős kibocsátáscsökkentés érhető el. Különböző projekttervekhez nyújt támogatást valamennyi uniós tagállamban, Izlandon és Norvégiában, a következő támogatható ágazatokban:

- **energiailagintenzív iparágak** (acél, cement, üveg, vegyi anyagok, papír stb.), beleértve a karbonintenzív termékeket helyettesítő termékeket is;
- **megújuló forrásokból előállított energia** termelése;
- **energiatárolás**;
- **szén-dioxid-leválasztás és -hasznosítás**;
- **szén-dioxid-leválasztás és -tárolás** kiépítése és működtetése.

A javasolt projekteknek a tervezés, az üzleti modell, valamint a pénzügyi és jogi felépítés tekintetében kellően kiforrottnak kell lenniük. Az alap olyan, alacsony szén-dioxid-kibocsátású innovatív megoldásokra irányuló horizontális projekteket is támogat, amelyek több ágazatban is kibocsátáscsökkentéshez vezetnek.

Az Innovációs Alapot az EU ETS-ből – a világ legnagyobb szén-dioxid-árzási rendszeréből – származó bevételekből finanszírozzák, amelyek a 2020 és 2030 közötti időszakban 450 millió kibocsátási egység árverés útján történő értékesítéséből keletkeznek. 2020 és 2030 között az alap a szén-dioxid ártól függően mintegy 38 milliárd EUR-t tehet ki (75 EUR/teljes szén-dioxid-árat feltételezve). Az EU ETS emellett hosszú távon ösztönzi a kibocsátáscsökkentési technológiák bevezetését.

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

Nem alkalmazandó

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

Az Innovációs Alap kulcsfontosságú finanszírozási eszköz a Párizsi Megállapodás szerinti, az egész gazdaságra kiterjedő uniós kötelezettségvállalások, valamint az Európai Bizottság 2050-ig megvalósítandó klímasemlegességi stratégiai elképzelésének⁷⁰ teljesítéséhez, amint azt az európai zöld megállapodás beruházási terve is elismeri.

A fent említett fő komponensek mellett az alap olyan, alacsony szén-dioxid-kibocsátású innovatív megoldásokra irányuló **horizontális projekteket** is támogat, amelyek több ágazatban (pl. ipari szimbiózis révén) kibocsátáscsökkentést eredményeznek, ideértve a környezettel kapcsolatos projekteket is, például a körforgásos gazdaságra való áttérést, valamint a környezetszennyezés megelőzését és csökkentését, valamint a környezet védelmét. Olyan **kis léptékű projektek** előtt is nyitva áll, amelyek teljes tőkeköltsége nem éri el a 7,5 millió EUR-t. Összességében az Innovációs Alap hozzájárul az uniós gazdaság zöld helyreállításához, segítve a vállalkozásokat abban, hogy beruházzanak a tiszta energiába és a tiszta ipari megoldásokba, fellendíti a gazdasági növekedést, helyi munkahelyeket teremt és versenyelőnyt biztosít az uniós iparnak.

Emellett a környezetvédelmi integráció a [2. fejezetben](#) vázolt intézkedésekkel is előmozdítható, például az elővigyázatosság elve vagy a DNSH elve révén, illetve a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelés biztosításával, beleértve a környezeti hatásvizsgálatokra vonatkozó jogszabályokat is.

⁷⁰ További információk az Európai Bizottság 2050-ig szóló, hosszú távú stratégiájára vonatkozó weboldalán (https://ec.europa.eu/clima/eu-action/climate-strategies-targets/2050-long-term-strategy_hu) található.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

- A projektek fejlesztéséhez nyújtott segítség: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund/project-development-assistance_en
- Nemzeti kapcsolattartó pontok: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund/national-contact-points_en
- Az Innovációs Alappal foglalkozó szakértői csoport: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund/innovation-fund-expert-group_en

Hasznos linkek és források

- Az Innovációs Alapra vonatkozó információk: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en
- Projektportfólió: <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/sense/app/e32ef3f5-0e0e-4be3-8f14-8e2fb5a20aa7/sheet/bac47ac8-b5c7-4cd1-87ad-9f8d6d238eae/state/analysis>
- Események és webinariumok: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund/events-and-webinars_en
- Jogalap: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund/legal-framework_en
- EU ETS: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets_en

Modernizációs Alap

Az energiarendszer-korszerűsítés és az energiahatékonyság támogatása a 10 legalacsonyabb jövedelmű uniós tagállamban

Kulcsterületek	Célkitűzés(ek) és hatókör
<p>A Modernizációs Alap számos finanszírozási lehetőséget kínál (vissza nem térítendő támogatások, díjak, garanciaeszközök, kölcsönök és tőkeinjekciók) arra, hogy támogassa a 10 legalacsonyabb jövedelmű uniós tagállamot a klímasemlegességre való átállásban. A támogatható tagállamok kiválasztják azokat a beruházástípusokat, amelyeket a Modernizációs Alapból való részesedésükből támogatni kívánnak. Az alapot az EU ETS keretében a 2021–2030-as időszakra vonatkozó összes kibocsátási egység 2%-ának árverés útján történő értékesítéséből származó bevételekből⁷¹, valamint a kedvezményezett tagállamok által a Modernizációs Alapba átcsoportosított további kibocsátási egységekből⁷² finanszírozzák, amelyek teljes volumene 2021–2030-ban mintegy 48 milliárd EUR (75 EUR/teljes szén-dioxid-árat feltételezve).</p>	<p>A Modernizációs Alap célja a kiválasztott tagállamok – Bulgária, Csehország, Észtország, Horvátország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Lengyelország, Románia és Szlovákia – támogatása a következőkben:</p> <ul style="list-style-type: none">• a 2030-ra kitűzött éghajlat- és energiapolitikai célok teljesítése, valamint aktív szerep betöltése az EU klímasemlegességre való átállásban;• az energiabiztonság növelése az energiahálózatok fokozott összekapcsolásának és korszerűsítésének támogatásával;• a megújuló energiaforrások finanszírozásának fokozása;• a gazdaságok és energiaágazatok zöldebbé és tisztábbá tétele;• a legjobb gyakorlatok egymás közötti átadása.

71 További információk az Európai Bizottság EU ETS-ről szóló weboldalán (https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets_en) található.

72 További információk az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság e témáról szóló cikkében (https://ec.europa.eu/clima/news-your-voice/news/five-beneficiary-member-states-opt-transfer-additional-allowances-modernisation-fund-2019-11-08_en) található.

Komponensek

A Modernizációs Alap két típusú beruházást irányoz elő:

1. **kiemelt beruházások**, amelyeknek legalább egy, az ETS-irányelvben meghatározott prioritási terület alá kell tartozniuk, ideértve:
 - a **megújuló forrásokból származó villamosenergia-termelést és -felhasználást**;
 - az **energiahatékonyság** javítását, többek között a közlekedés, az épületek, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás területén, kivéve a szilárd fosszilis tüzelőanyagok felhasználásával történő energiatermeléshez kapcsolódó energiahatékonyságot;
 - az **energiatárolást**;
 - az **energiahálózatok** – ezen belül a távfűtési vezetékek és a villamosenergia-átviteli hálózatok – **korszerűsítését**, valamint a tagállamok közötti összeköttetések bővítését;
 - az **igazságos átmenet támogatását a szén-dioxid-függő régiókban**, beleértve a munkavállalók átcsoportosítását, átképzését és továbbképzését, az oktatást, az álláskereső kezdeményezéseket és az induló vállalkozásokat, valamint a szociális partnerekkel folytatott párbeszédet;
2. **nem kiemelt beruházások**, amelyek nem tartoznak a kiemelt területek közé, de teljesítik a Modernizációs Alap célkitűzéseit, és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkenésével járnak.

A finanszírozás típusa

A Modernizációs Alap a kedvezményezett tagállamok felelősségi körébe tartozik, amelyek szorosan együttműködnek az EBB-vel és az Európai Bizottsággal. A tagállamok kiválasztják és benyújtják azokat a beruházásokat, amelyekre a Modernizációs Alapból támogatást kívánnak kapni. A projektgazdák nem nyújthatnak be közvetlen pályázatot az EBB-hez vagy a Bizottsághoz. Miután az EBB értékelte és megerősítette a beruházás kiemelt státuszát, az Európai Bizottság folyósítási határozatot hoz. A nem kiemelt beruházások esetében a beruházásokat az alap beruházási bizottsága hagyja jóvá az EBB átvilágítási jelentése és ajánlása alapján. Ezt követően az EBB 30 napon belül **átutalja a forrásokat a kedvezményezett tagállamnak. Ettől fogva a kedvezményezett tagállam felel a támogatás kifizetéséért a projektgazdák vagy a program irányító hatósága(i) felé**, a Bizottság folyósítási határozata alapján.

A Modernizációs Alap lehetővé teszi a kedvezményezett tagállamok számára, hogy szabadon döntsenek a támogatás formájáról: vissza nem térítendő támogatások, díjak, garanciaeszközök, kölcsönök vagy tőkeinjekciók. Emellett lehetőség van a magán- és állami szervezetek általi **társfinanszírozásra** is. A tagállamok igénybe vehetik a meglévő nemzeti alapokat és/vagy európai eszközöket (azaz az ebben az útmutatóban bemutatott bizonyos finanszírozási programokat, például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközt, a Kohéziós Alapot, az ERFA-t és az IÁA-t).

A közvetlen környezetvédelmi irányultság lehetőségei

Nem alkalmazandó

A környezetvédelmi integráció lehetőségei

Az európai zöld megállapodás a Modernizációs Alapot az európai zöld megállapodás célkitűzéseire hozzájáruló kulcsfontosságú finanszírozási eszközök egyikeként ismeri el. Az alap támogatja az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseivel, valamint a Párizsi Megállapodással összhangban álló beruházásokat.

Emellett a környezetvédelmi integráció a [2. fejezetben](#) vázolt intézkedésekkel önkéntesen is előmozdítható, például az elővigyázatosság elve vagy a DNSH elve révén. Ezenkívül a Modernizációs Alap is előírja az uniós jogszabályoknak, köztük a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelést. Ez előmozdíthatja az olyan környezetvédelmi célkitűzéseket, mint a szennyezés csökkentése, és megelőzheti a károk bekövetkezését például a környezetvédelmi szempontból érzékeny területeken.

A technikai segítségnyújtás lehetőségei

- A Modernizációs Alap áttekintése: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/modernisation-fund_en#ecl-inpage-1555
- Iránymutatás és támogatás: <https://modernisationfund.eu/contact/>
- Gyakran ismételt kérdések: <https://modernisationfund.eu/faq>

Hasznos linkek és források

- A Modernizációs Alap weboldala: <https://modernisationfund.eu/>
- EU ETS: https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets_en

Projektpéldák

A finanszírozott projektek adatbázisa a <https://modernisationfund.eu/investments/> címen érhető el.

Az Európai Unió
Kiadóhivatala